

MATICA

IZBOR NAJLJEPŠE HRVATICE
U NARODNOJ NOŠNJI IZVAN RH

ISSN 1330-2140

MATICA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
*Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation*

Godište / Volume LXIV
Broj / No. 7/2014

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Marin Knezović

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Uredništvo / Editorial Staff
Željka Lešić, Vesna Kukavica

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisk / Print
Znanje, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:
Izbor Najhrvatic
(foto: Ivica Šarac)

*Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!*

www.matis.hr

Web stranice
HMI čitaju se diljem
svijeta, dostupne su na tri
jezika (hrvatski, engleski,
španjolski) i bilježe stalni
porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Ovlašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:
■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matis.hr

43 KNJIGA I IZLOŽBA: HRVATSKA IZ ZRAKA

- 4** Dan državnosti RH
- 5** Obljetnica biskupske službe kardinala Bozanića
- 6** Zagreb: Hrvatski iseljenički kongres
- 12** Iseljavanje iz BiH
- 14** HBZ dobio novog predsjednika
- 15** Predsjednik Josipović u Švicarskoj
- 16** Intervju: Akademik Radoslav Katičić
- 19** Negativna demografska kretanja
- 20** Knjiga Vesne Drapac o Jugoslaviji
- 22** Berlin: Hrvati u Bundestagu
- 23** Godina dana od članstva u EU

KOLUMNE

11 Globalna Hrvatska (Vesna Kukavica)	38 Naši gradovi (Zvonko Ranogajec)	40 (S)kretanja (Šimun Šito Čorić)	48 Povijesne obljetnice (Željko Holjevac)	53 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)	54 Brooklynske priče Janka Deura
--	---	--	--	---	---

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PREPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
Običnom poštom / regular mail:
Hrvatska / Croatia 100 kn
ostale europske države / other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / airmail:
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države / other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
IBAN: HR06 2340 0091 5102 96718
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

- 24** Obljetnica hrvatske nastave u Crnoj Gori
- 26** Melbourne: Veliki humanitarni koncert
- 29** Dan državnosti u Beogradu i Bitoli
- 31** Hrvatski svjetski kongres Švicarska / Lihtenštajn
- 32** Izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan RH
- 36** Njemačka: Hrvatski folklorni festival
- 46** Austrija: Mjuzikl u Mjenovu
- 51** Matičin vremeplov
- 58** Glazbene nagrade Porin
- 59** Intervju: Franjo Pavić iz Njemačke
- 65** Hrvatska na SP u Brazilu

38 NAŠI GRADOVI ŽUPANJA

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjeno naručbenicu i upлатiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitatje i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIĆINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Rođendan domovine

Predsjednik Josipović je nakon polaganja vijenca izjavio kako danas slavimo rođendan naše domovine te se sjećamo uspjeha i problema koje imamo, a naravno i svih onih koji su stradali zato da bismo mi danas bili slobodni

Svečani koncert u povodu Dana državnosti održan u Hrvatskom narodnom kazalištu

Tekst: Uredništvo Snimka: Hina

Uprigodi obilježavanja Dana državnosti predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko, predsjednik Republike Ivo Josipović i predsjednik Vlade Zoran Milanović položili su vijence i zapalili svijeće na Mirogoju pokraj spomenika Glas hrvatske žrtve - Zid boli, Grobnici narodnih heroja, Središnjem križu u Aleji poginulih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, grobu prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana i na zajedničkoj grobnici za neidentificirane žrtve iz Domovinskog rata na Krematoriju.

Josipović je nakon polaganja vijenca izjavio kako danas slavimo rođendan naše domovine te se sjećamo uspjeha i problema koje imamo, a naravno i svih onih koji su stradali zato da bismo mi danas bili slobodni.

Leko je istaknuo kako su temelji i odлуke Sabora o samostalnosti Republike

Danom državnosti obilježava se povjesna odluka o pokretanju postupka razdruživanja Hrvatske od ostalih bivših jugoslavenskih republika, a koju je Hrvatski sabor donio 25. lipnja 1991. Toj odluci prethodila je referendumská odluka većine hrvatskih građana da Hrvatska neće ostati u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi. Na temelju takvoga očitovanja volje hrvatskih građana, a nakon neuspjeha pregovora s ostatim bivšim jugoslavenskim republikama o izlasku iz državnopolitičke krize, Sabor Republike Hrvatske donio je na zajedničkoj sjednici svih triju saborskih vijeća ustavnu odluku o - suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske. Do 2001. godine Dan državnosti se obilježavao 30. svibnja svake godine, u spomen na konstituiranje prvoga višestračkog Sabora 1990. godine. Danas se taj datum obilježava kao spomen dan - Dan Hrvatskoga sabora.

Hrvatske povjesno potvrđene i obranjene na bojnome polju. "To su temelji važni za izgradnju boljega i prosperitetnije hrvatskog društva", rekao je.

Premijer Milanović izjavio je kako se prije svega treba sjetiti onih koji su poginuli za Hrvatsku. "Dali su sve odnosno život jer drugo nisu imali", rekao je. Milanović je naglasio da se isto tako treba sjetiti vremena kada je trebalo donositi krupne i dalekosežne odluke, kada nije bilo jasno što će biti u sljedećem danu i sljedećoj godini. Ocijenio je da danas nije isto, ali je slično. Moramo se mijenjati nabolje, rekao je Milanović, dodavši da je upravo zato simbolika 25. lipnja 1991. važna.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je euharistijsko slavlje za domovinu prigodom proslave Dana državnosti, u župnoj crkvi svetoga Marka. Misnom slavlju nazočio je predsjednik Sabora Josip Leko te predsjednik Republike Ivo Josipović.

Simfonijski orkestar i Zbor Hrvatske radiotelevizije održao je u Hrvatskom narodnom kazalištu (HNK) svečani koncert u povodu Dana državnosti Republike Hrvatske. Tom prigodom predsjednik Josipović dodijelio je 11 odlikovanja istaknutim pojedincima, tvrtkama i udrugama za osobite zasluge i doprinose.

Odlikovanja su primili razvodnik Ivan Gagić, glazbeni dvojac 2Cellos, gospodarstvenik Ante Mandić, biologinja Iva Tolić, inovator Mate Rimac, sportaš Ivan Mikulić, poljoprivrednica Martina Petrović, povjesničarka umjetnost Vera Horvat Pintarić, DNK laboratorij Genos d.o.o., metalni obrt "Josip Pleško" i splitska Udruga MoST. ■

ENG Croatia celebrates Statehood Day. President Josipović said the country was celebrating its birthday, remembering successes and the problems we face and all those who fell for the freedom we now enjoy.

Čestitao i papa Franjo

Pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško predstavio je spomen-medalju "Sveti Ivan Pavao II. - papa hrvatske nade", a povezana je s 20. obljetnicom papina pohoda Hrvatskoj te ulozi pape Ivana Pavla II. u životu kardinala Bozanića

Tekst: **Uredništvo** Snimka: **Hina**

Svečanom akademijom "Slike darovanoga života Crkvi i društvu" u zagrebačkoj prvostolnici obilježena je 25. obljetnica biskupske službe zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića. Kardinalu Bozaniću 25. obljetnicu biskupske službe čestitao je papa Franjo istaknuvši kako su vidljivi tragovi kardinalova djelovanja u vjerničkome životu mjesne crkve. Svečanoj akademiji, uz mnoge hrvatske biskupe, nazočili su i predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko te zagrebački gradonačelnik Milan Bandić. Svečana akademija predstavlja dvadesetpetogodišnji hod služenja kardinala Bozanića Crkvi, a sastoji se od deset tematskih poglavljja: *Dom u otoku, otok u Domovini; Crkva i Domovina; Nadbiskupija u sinodi; laikat; biseri identiteta; između istine i ideologije; Caritas; Europa; Sloboda i Nada Stepinčeve Crkve.* Svaku tematsku cjelinu, koju čine izvadci iz kardinalova javnoga djelovanja, prate glazbeni prilozi.

Na kraju svečane akademije kardinalu Bozaniću su uručeni prigodni darovi te pročitana čestitka pomoćnih zagrebačkih biskupa.

Kardinal Josip Bozanić rođen je 20. ožujka 1949. u Rijeci. Roditelji su mu živjeli u Vrbniku na otoku Krku, gdje je rastao i završio osnovnu školu. Kao svećenički kandidat Krčke biskupije završio je klasičnu gimnaziju u Biskupskom sjemeništu u Pazinu. Studij filozofije i teologije počeo je u Rijeci, a nastavio u Zagrebu, gdje je diplomirao na Katoličkome bogoslovnom fakultetu (KBF) 1975. godine. Za svećenika Krčke biskupije zaređen je 1975. u Krku. Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao ga je 1989. krčkim biskupom koadjutorom. Za biskupa je zaređen 25. lipnja 1989. Iste godine postao je krčki dijecezanski biskup. Zagrebačkim nadbiskupom imenovan je 5. srpnja 1997., a službu zagrebačkoga nadbiskupa i metropolita preuzeo je 4. listopada te godine. Za predsjednika HBK izabran je 1997. godine. U travnju 2001. izabran je za prvoga potpredsjednika Vijeća biskupskih konferencijskih Europe (CCEE). Papa Ivan Pavao II. uvrstio ga je u Zbor kardinala Svetog Rimskog Crkve na svečanome Konzistoriju u Rimu 21. listopada 2003. godine.

Sa svečane akademije "Slike darovanoga života Crkvi i društvu" u zagrebačkoj katedrali

Pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško predstavio je u ovoj prigodi spomen-medalju "Sveti Ivan Pavao II. - papa hrvatske nade", a povezana je s 20. obljetnicom papina pohoda Hrvatskoj te ulozi pape Ivana Pavla II. u životu kardinala Bozanića. Medalju je izradio akademski kipar Damir Mataušić. Mons. Mijo Gorski predstavio je i uru-

čio dar svećenika Zagrebačke nadbiskupije kardinalu Bozaniću, napomenuvši kako je riječ o poliptihu u vitraju s likom svetoga Ivana Pavla II. te hrvatskim svećima i blaženicima. Vitraj je izradio akademski umjetnik Branimir Dorotić. Mons. Valentin Pozaić zahvalio je i čestitao kardinalu Bozaniću na njegovoj 25. obljetnici biskupovanja u središtu vjere i velikana hrvatskoga naroda, blaženoga Alojzija Stepinca. "Neka vas vodi Spasitelj Isus Krist po zavoru Blažene Djevice Marije, zagovornice Hrvata", naglasio je mons. Pozaić. Kardinal Bozanić zahvalio je svima nazočnim te organizatorima obilježavanja obljetnice. "Hvala vam na zajedništvu i potpori, Bog vas blagoslovio!", poručio je kardinal Bozanić.

ENG "Images of Lives Dedicated to the Church and Society" is a commemoration staged at Zagreb's cathedral to mark the 25th anniversary of Zagreb archbishop Josip Bozanić's service as a bishop.

Kongres okupio više od 130 sudionika sa svih kontinenata

Organizatori Prvoga hrvatskoga iseljeničkog kongresa, koji je uspješno održan u Zagrebu od 23. do 26. lipnja 2014., bili su: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Ured HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu

Napisala: Marija Belošević (IKA)

Snimke: M. Belošević, Hina, H. Salopek

Hrvatski iseljenički kongres od 23. do 26. lipnja 2014. okupio je u Zagrebu do sada najveći broj znanstvenika iz društvenih i humanističkih znanosti, čije je područje interesa hrvatsko iseljeništvo od Australije do Europe te Sjeverne i Južne Amerike. Osim znanstvenika iz tridesetak zemalja, na Kongresu su značajan obolali i ugledni javni te kulturni djelatnici, crkveni velikodostojnici, svećenici-misionari i pastoralni suradnici te poslovni ljudi iz Hrvatske i iseljeništva.

Kako Hrvatska pripada krugu zemalja Europske unije s najvećim relativnim udjelom iseljenika, logičan je interes njezinih intelektualnih elita za migracijskim politikama i projektima suvremen-

HRVATSKI ISELJENIČKI KONGRES

23. - 26. 6. 2014. | ZAGREB | CROATIA

www.hrvatski-iseljenicki-kongres.org

ne mobilnosti, istaknuo je predsjednik Sabora Republike Hrvatske Josip Leko, otvorivši radni dio Kongresa. Uz nadbiskupa zagrebačkog kardinala Josipa Bozanića, svečanom otvorenju nazočili su ravnatelj Ureda pri Vijeću za pastoral selilaca i izbjeglica pri Svetoj Stolici mons. Edward Robinson Wijesinghe. U radu HIK-a sudjelovao je zastupnik u Australskome parlamentu Toni Krstičević, veleposlanica Australije u RH Nj. E.

Susan Cox, veleposlanik Čilea u RH Nj. E. German Ibarra Moran, veleposlanica Kanade u RH Nj. E. Louise LaRocque, kao i Maciej Szynański, veleposlanik Republike Poljske – čija dijaspora učinkovito podupire razvojne projekte vlastite domovine. Sudionicima HIK-a obratio se i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić.

REZOLUCIJA KONGRESA

Nakon završetka Prvoga hrvatskog iseljeničkog kongresa 27. lipnja u prostoru Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu na konferenciji za novinare predstavljena je rezolucija sudionika Kongresa, čiji je radni dio bio raspoređen u pet sesija počevši od 23. lipnja. Sesije HIK-a okupile su više od 130 izlagачa sa svih kontinenata oko tema među kojima izdvajamo: Hrvatsko iseljeništvo – sad i ovdje;

Otvorene Hrvatskog iseljeničkog kongresa u Starogradskoj vijećnici

Znanost u dijaspori: perspektive suradnje; Dvojbe drugog naraštaja; Učiti hrvatski; Hrvatska inozemna pastva u dijaspori; Hrvatska dijaspora i identitet; Kako poboljšati gospodarsku suradnju između dijaspore i hrvatskoga gospodarstva; Izložba serijskih publikacija Hrvata izvan RH i Inozemna Croatica u NSK; DHK i književnost između dviju domovina, te Institucije i njihovi portreti – uz niz prigodnih umjetničkih programa i promocija knjiga. Radni dio Kongresa održavao se na primjerenim lokacijama u Zagrebu poput gornjogradske Starogradske vijećnice i Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta na Kaptolu, Društva hrvatskih književnika, kao i donjogradske palače Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Hrvatske matice iseljenika.

Rezoluciju je u ime sudionika pročitao predsjednik Organizacijskoga odbora Marin Sopta. U rezoluciji se upozorava kako su hrvatske iseljeničke zajednice, kao i druge iseljeničke zajednice u svijetu, izložene u današnjici istodobnom djelovanju dvjema, po svrsi i učincima, oprečnim težnjama i promjenama. Na

Toni Krstičević
stigao je iz Pertha
na Hrvatski
iseljenički
kongres

Osim znanstvenika iz tridesetak zemalja, na Kongresu su značajan obol dali i ugledni javni te kulturni djelatnici, crkveni velikodostojnici, svećenici-misionari i pastoralni suradnici te poslovni ljudi iz Hrvatske i iseljeništva.

jednoj strani su globalističke težnje i programi. Na drugoj strani su težnje samih zajednica ka oblikovanju i učvršćivanju vlastitih identiteta: socijalno-kulturnih i nacionalnih. Takvi identiteti nisu samo rezultat otpora globalističkim težnjama. Oni su ponajprije izvrsna uporišta legitimiranja iseljeničkih zajednica u odnosima s drugima. Oni su, također, nužna pomagala u odnosima zajednica prema vlastitoj budućnosti.

PROMJENE POJEDINIH ISELJENIČKIH ZAJEDNICA

Polazeći od spomenutih, općih uporišta, Prvi hrvatski iseljenički kongres afirmirao je dvije osnovne razine rada. Na prvoj razini sudionici Kongresa analizirali su i predočili mnogobrojne, iznimno vrijedne uvide u unutarnje događaje i promjene pojedinih hrvatskih iseljeničkih zajednica: iz Australije, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, pojedinih europskih zemalja. Uvidi su predstav-

ljeni sudionicima Kongresa – članovima drugih hrvatskih iseljeničkih zajednica te općoj hrvatskoj javnosti. Na drugoj razini Kongres je afirmirao potrebu za dugoročnom i postojanom suradnjom i koordinacijom mnogobrojnih hrvatskih iseljeničkih zajednica rasutih po svijetu, međusobno te s matičnom Republikom Hrvatskom. Potrebu za čvršćom međusobnom suradnjom i koordinacijom osnaže i članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji, kao jedinstvenome geopolitičkom prostoru razvojne koordinacije 28 europskih država. Pri tome se Kongres naslanja na nezanemarivu baštinu onih hrvatskih iseljeničkih udruga koje su u svoje vrijeme bile sposobne za krovne uloge i uspješnu koordinaciju rada mnogih hrvatskih iseljeničkih zajednica.

U rezoluciji se ističe kako je Prvi hrvatski iseljenički kongres organiziran svesrdnom pomoći Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu u hrvatskoj dijaspo-

Kardinal Josip Bozanić, predsjednik Sabora
Josip Leko i Marin Sopta, organizator Kongresa

Kongres je afirmirao potrebu za dugoročnom i postojanom suradnjom i koordinacijom mnogobrojnih hrvatskih iseljeničkih zajednica rasutih po svijetu, međusobno te s matičnom Republikom Hrvatskom.

ri. Svi mjerodavni uvidi i odgovornih istraživača i pouzdanih svjedoka pokazuju kako je socijalno-kulturno okupljanje hrvatskih iseljeničkih zajednica u mnogobrojnim slučajevima ovisilo, a i sad ovisi, o vrijednome radu hrvatskih katoličkih župa. Nije taj rad ograničen samo na pastoralni dio. Posrijedi su, najčešće, opsežni programi pomoći članovima hrvatskih iseljeničkih zajednica, u rasponu od odgojnog djelovanja do bolničke i socijalne skrbi, od prijenosa hrvatskoga kulturnog naslijeda s predaka na potomke do sustavnoga rada na istraživanju tragova Hrvata u zemljama doseljenja, stoji u rezoluciji te se ističe nezanemariva pomoć koju su hrvatske katoličke župe i misije pružale u razdoblju totalitarnih progona mnogobrojnim prognanicima i ugroženima, kao i mnogobrojnim izbjeglicama u ratnim godinama. Sve te činjenice podsjećaju na to da je Katolička crkva u Hrvatskoj nezaobilazna ustanova u životnoj svakidašnjici hrvatskih iseljeničkih zajednica. Posrijedi je dubla odlučnost tih zajednica na čuvanju i njegovanjem socijalno-kulturnog naslijeda i ključnih obilježja identiteta. Ta je odlučnost na djelu i u nekim drugim iseljeničkim skupinama. Sažeta je u programsko stajalište - Vjera naših djetova vjera je naše djece. Premda je ta

odlučnost, poznato je, u hrvatskom slučaju bila izložena nemalim kušnjama i osporavanjima, danas je izvan prijepora uvid kako je baš ona bila odlučujući čimbenik u unutarnjoj razgradnji totalitarnih poredaka devedesetih godina 20. stoljeća, i otvaranju vrata demokratskoj preobrazbi hrvatskog društva.

OBNOVA MINISTARSTVA ISELJENIŠTVA

U rezoluciji se također iznose prijedlozi o potrebi obnove Ministarstva iseljeništva; revidiranja skupine zakona protivne ustavnim obvezama Republike Hrvatske u odnosu prema iseljeništvu i protivne razvojnim interesima Hrvata u cijelini; formiranja posebne financijske potpore iseljeničkim poduzetnicima. Također se ističe potreba da u hrvatskim diplomatskim službama rade stručni ljudi, sposobni i pripravljeni surađivati s hrvatskim iseljenicima. Nadalje se ističe potreba razvijanja mreže centara u hrvatskim iseljeničkim zajednicama za učenje hrvatskoga jezika i kulture. U rezoluciji se upozorava i na potrebu uključenja hrvatskog iseljeništva u hrvatski medijski okvir kao redovitu temu i sadržaj, izvan azilantskih, "specijalističkih" programa. Ističe se i žurnost potrebe utemeljenja Muzeja hrvatskoga iseljeništva kao ključ-

ne ustanove za sabiranje i čuvanje nacionalnog sjećanja na iseljene Hrvate.

Kao posljednji zahtjev navodi se potreba da se omogući kulturnim, znanstvenim i sveučilišnim ustanovama u Hrvatskoj, poput Hrvatskih studija, Državnoga ureda za Hrvate izvan RH, Hrvatske matici iseljenika, koje su već na programskoj razini obvezatne razvijati suradnju s hrvatskim iseljeništvom, da rade na svojoj misiji bez kampanjskih i sustavnih ugroza.

U rezoluciji se također ističe kako hrvatske katoličke misije u hrvatskom iseljeništvu ne djeluju u optimalnim uvjetima. Ograničenja su različite naravi: financijske, organizacijske, tehničke, a uočava se i nedostatak sposobnog osoblja. Budući da je uloga HKM-a u oblikovanju uvjeta života hrvatskog iseljeništva nezaobilazna, potrebno je izraditi poseban program pomoći tim misijama.

ZAHVALA KARDINALU BOZANIĆU

Na konferenciji za novinare izrečena je zahvala svim donatorima i podupirajnjima. Posebno je izrečena zahvala zagrebačkome nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću koji je na misi za Dan državnosti govorio i o iseljeništvu te naprima povezivanja domovinske i iseljenište Hrvatske.

S Kongresa je upućeno i pismo papi Franji u kojem se izražava potpora sudionika kongresa njegovim nastojanjima oko izbjeglih osoba.

Organizatori Prvoga hrvatskoga iseljeničkog kongresa, koji je uspješno održan u Zagrebu od 23. do 26. lipnja 2014., bili su: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Ured HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu. Programske knjižicu i knjižicu sažetaka izlaganja svih sudionika priredili su i objavili Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, čiji je dekan prof. dr. sc. Josip Talanga, a urednica je Lidija Bencetić.

USKORO ZBORNIK IZLAGANJA

Suorganizatori Hrvatskoga iseljeničkog kongresa koji je okupio naše najbolje

Misa u povodu
Dana državnosti RH
u Crkvi Sv. Marka

znanstvenike iz dijaspora iz područja humanističkih i društvenih znanosti bili su: Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske; Hrvatski svjetski kongres; Hrvatski klub za međunarodnu suradnju, Zagreb; Katedra za hrvatski jezik i kulturu, Sveučilište Waterloo, Kanada; Centar za istraživanje hrvatskog iseljeništva, Sveučilište Macquarie, Australija; Centar za kulturu i informacije Maksimir, Zagreb; Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb; Zagrebačka škola ekonomije i managementa; Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb; Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, kao i Društvo hrvatskih književnika, Zagreb.

Programski odbor činili su: Andjelko Akrap, fra Josip Bebić, Luka Budak, Ivan

Svi mjerodavni uvidi i odgovornih istraživača i pouzdanih svjedoka pokazuju kako je socijalno-kulturno održavanje hrvatskih iseljeničkih zajednica u mnogobrojnim slučajevima ovisilo, a i sad ovisi, o vrijednome radu hrvatskih katoličkih župa.

Na tiskovnoj konferenciji u Hrvatskoj matici iseljenika predstavljena je rezolucija sudionika Kongresa

Čizmić, Vinko Grubišić, Josip Jurčević, Mijo Korade (predsjednik programskog odbora), Ivan Rogić, Božo Skoko, Marin Sopta (predsjednik radnoga odbora) i Stjepan Šulek. Organizacijski odbor činili su: Luka Batarello, Lidija Bencetić, Jozo Brkić, Marija Duraković, Predrag Haramija, Petar Hinić, Mark Lesić, Željka Lovrenčić, Ante Lucić, Marino Marin, Harry Martinović, Michael Prpić,

Marin Sopta (predsjednik), Tomislav Sunić, Paul Šarić, Tuga Tarle, Mario Vašilj, Franjo Zelić.

Zbornik svih izlaganja sudionika Prvoga hrvatskoga iseljeničkog kongresa bit će tiskan ovoga ljeta i dostupan u klasičnom i električnom obliku na Portalu hrvatske periodike pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. ■

ENG From June 23rd to 26th the Croatian Emigrant Congress, staged in Zagreb, pooled the largest ever number of humanities and social sciences scholars whose area of interest are the Croatian emigrant communities from Australia, Europe and the Americas.

DOMOVINSKA VIJEST

NOVI ČELNIK MATICE HRVATSKE JE AKADEMIK STJEPAN DAMJANOVIĆ

ZAGREB - Akademik Stjepan Damjanović vodit će u sljedeće četiri godine najstariju hrvatsku kulturnu ustanovu - Maticu hrvatsku. On je bio i jedini kandidat za predsjednika Matice, a izabran je na Glavnoj skupštini Matice hrvatske koja je održana 14. lipnja u Staroj gradskoj vijećnici na zagrebačkom Gornjem gradu.

U kratkome predstavljanju svoga programa članovima Skupštine akademik Damjanović rekao je kako nema revolucionarnih planova, ali da su sve novosti dobrodošle ako su u skladu s Matičinim načelima. Damjanović smatra kako je jedna od bitnih zadaća Matice da ojača suradnju s ograncima, kao i suradnju odjela u Matičinoj središnjici. Za to će se, najavio je, "zauzimati pametnim, sitnim koracima kojima se puno toga može napraviti". U 172 godine svoga postojanja Matica je uvijek radila ono za što je i utemeljena, a to je da kulturnim djelovanjem iz-

građuje nacionalni identitet, ocijenio je Damjanović. Osvrnuo se i na kritike o šutnji intelektualaca, ustvrdivši da Matica nije nikada šutjela o relevantnim temama za Hrvatsku poput haaških presuda, demografske ugroženosti i sudbeno-pravne nedosljednosti. Za potpredsjednike Matice hrvatske izabrani su Stjepan Sučić, Stipe Botica i Dalmir Barbarić.

Stjepan Damjanović rođen je 2. studenoga 1946. u Strizivojini kraj Đakova. Diplomirao je jugoslavenske jezike i književnosti te ruskiji jezik i književnost na Filozofskome fakultetu u Zagrebu gdje je proveo i čitav dosadašnji radni vijek. Godine 1998. postao je član suradnik, a 2004. redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Od 1996. do 2000. član je Upravnog vijeća Sveučilišta u Zagrebu, a od 1999. do 2002. glavni tajnik Matice hrvatske. Utemeljio je i uređivao Matičinu biblioteku "Inozemni kroatisti".

OTVORENA SVEUČILIŠNA ŠKOLA HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE

ZAGREB - Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture, koju zajednički organiziraju Sveučilište u Zagrebu i Hrvatska matica iseljenika, svečano je otvorena u Zagrebu. Školu, koja je namijenjena mladeži hrvatskoga podrijetla i drugim studen-tima koji žele naučiti ili usavršiti hrvatski jezik, ove godine polazi 34 studenta iz 14 europskih i prekoceanskih zemalja,

među kojima i pетero stipendista s partnerskih sveučilišta. Na svečanom otvorenju polaznike su pozdravili rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Alekса Bjelić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika mr. sc. Marin Knezović i ravnateljica Sveučilišne škole hrvatskoga jezika i kulture prof. dr. sc. Zrinka Jelaska.

Akademski program obuhvaća 120 školskih sati nastave, a program hrvatske kulture i povijesti sadrži akademска i te-renska predavanja o hrvatskoj kulturi i povijesti, stručno vo-dene posjete različitim muzejima, galerijama, umjetničkim izložbama te kulturnim i znanstvenim institucijama, odla-ske na kazališne predstave i koncerte te susrete s poznatim hrvatskim umjetnicima, kao i studijske izlete u Hrvatsko za-gorje i na Plitvička jezera.

Za mjesec dana mnogi od studenata će "progovoriti" hrvat-ski jezik ili usavršiti svoje znanje, rekla je ravnateljica Škole Zrinka Jelaska i napomenula da će za neke polaznike vrlo intenzivna nastava biti i šok zbog težine hrvatske gramati-ke ili pak promjena koje će morati usvojiti na nekom od di-jalekata koji su stekli od svojih djedova ili rođaka.

Polaznici će steći diplomu Sveučilišta u Zagrebu, svjedodž-bu s upisanim ocjenama i potvrdu o devet ostvarenih pri-jenosnih bodova. (Hina)

URUČENE NAGRade "VLADIMIR NAZOR" ZA NAJBOLJA UMJETNIČKA OSTVARENJA

ZAGREB - Nagrade "Vladimir Nazor" naj-više su državne nagrade za umjetnička ostvarenja u Republici Hrvatskoj. Uručila ih je ministrica kulture Andrea Zlatar Violić zahvalivši na tome što su ne-pokolebljivo stali u obranu umjetnosti i njezine stvarnosti koja našu stvarnost čini smislenijom i ljepšom. Ministrica Zlatar Violić podsjetila je da se Nagrada "Vladimir Nazor" dodjeljuje već 55. put istaknuvši da "nagradama najbolji-ma mi opet stvaramo sjeme nove bu-dućnosti, otvaramo krug za nove na-raštaje i nova traganja".

Ta najviša priznanja dodjeljuju se u dvi-je kategorije - kao nagrada za životno djelo i kao godišnja nagrada za knji-ževnost, glazbu, filmsku umjetnost, likovne i primijenjene umjetnosti, ka-zališnu umjetnost te za arhitekturu i urbanizam.

Za područje književnosti nagradu su dobili Tonko Maroević za životno dje-lo, Milko Valent - godišnju nagradu, za glazbu pijanistica Pavica Gvozdić za ži-votno djelo, skladateljica Olja Jelaska - godišnju nagradu, za likovne i primije-njene umjetnosti Mladen Stilinović za životno djelo, Damir Sokić - godišnju nagradu, za filmsku umjetnost Nedeljko

Dragić za životno djelo, Bobo Jelčić za film Obrana i zaštita - godišnju nagra-du, na području kazališne umjetnosti glumac Božidar Boban za životno dje-lo, a Balet HNK Zagreb za cijelu sezoni - godišnju nagradu te za arhitekturu i urbanizam Radovan Delalle za život-no djelo, a tim arhitekata za knjižnicu u Labinu - godišnju nagradu. Godišnja nagrada dodjeljuje se umjet-

nicima za najbolja umjetnička ostva-renja koja su bila objavljena, izložena, prikazana ili izvedena tijekom protekle godine, kao i grupi umjetnika za kolektivna umjetnička ostvarenja, a nagrada za životno djelo istaknutim umjetnicima koji su svojim stvaralaštvom obilje-žili vrijeme u kojem su djelovali i čiji je stvaralački put zaokružen, dok djela ostaju trajno dobro Republike Hrvatske.

KREATIVNA PARTNERSTVA

Točno prije godinu dana ostvaren je hrvatski san, koji je izrastao na konsenzusu naših političkih elita. Prva godina hrvatskog članstva u Uniji ocjenjuje se dvojako i među građanima i među odlikovanim za prinose europskome licu Lijepe Naše

Hrvatska je početkom srpnja obilježila godinu dana članstva u Europskoj uniji. Slika učinaka protekle godine nije ružičasta, ali nije ni crna, poručuje hrvatski predsjednik Ivo Josipović. S druge strane, državne statistike pokazuju da je nezaposlenost u RH najviša u posljednjih 10 godina i približuje se brojki od 400.000 osoba bez ikakvih prihoda. Još u Lisabonskoj agendi Unijine članice prepoznale su jačanje na znanju temeljene ekonomije kao ključni čimbenik budućega gospodarskog rasta i stvaranja radnih mesta u Europi, dok nova članica - RH još nije iskreirala vlastitu razvojnu strategiju do 2020. godine. Ako pogledamo da Unijine stare članice u istraživanje i razvoj u prosjeku ulažu oko 2% BDP-a sa željom pojedinih nacionalnih vlasta zacrtanoj u Agendi kako će do 2020. dosegnuti cilj od 3% ulaganja u istraživanja, jasno je koliko Hrvatskoj s njezinih 0,7% BDP-a izdvojenih sredstava za istraživanje i razvoj ostaje manevarskega prostora ako žurno ne provede reforme i zaustavi iseljavanje obrazovanih ljudi u najboljoj životnoj dobi! Odlaze stručnjaci pa se postavlja pitanje koje su naše elite sposobne iznjedriti viziju hrvatske razvojne strategije. Upravo u tome što RH još nema strategiju razvitka Josipović vidi razloge zašto nema više ružičastog, a manje crnog. Slično razmišlja i aktualni čelnik Hrvatske udruge poslodavaca, povratnik iz Kanade devedesetih Ivica Mudrinić, ocijenivši da je Unijino tržište od pola milijarde ljudi golema prilika, ali samo za sposobne i pripremljene. Činjenica je da smo, što se gospodarstva tiče, iz druge lige skočili u prvu potpuno nespremni, ocjenjuje Mudrinić.

Hrvatska plaća oko četiri milijarde kuna godišnju članarinu Uniji, a iz europskih fondova može povući ono-

Piše: Vesna Kukavica

liko novca koliko projekata osmisli. U protekljoj godini Lijepe Naša je prema ocjeni predsjednika Vlade RH Zorana Milanovića bila u plusu samo 136 milijuna kuna – kad je u pitanju naša EU bilanca. No, plus u prvoj polovici ove godine raste i iznosi 740 milijuna kuna, poručuje potpredsjednik Vlade Branko Grčić. Neovisni analitičari

ističu kako je RH u pristupnom procesu modernizirala vlastito zakonodavstvo, ojačala pravnu državu, poboljšala svoje ekonomске mehanizme, ali nije iskoristila EU fondove za kvalitetniji napredak. Ipak, gospodarski, RH je samim priključenjem euroatlantskim integracijama postala atraktivnija jer ima jamstvo stabilnosti. Da nismo u EU klubu, društvene i ekonomski reforme u Hrvatskoj trajale bi neusporedivo dulje.

Analitičari društvenih i gospodarskih procesa u domovini slažu se u ocjeni kako su u proteklih dvanaest mjeseci hrvatske političke elite zakazale, neiskorisitivi mogućnosti koje im pruža Unijino kreativno partnerstvo. Dekan Fakulteta političkih znanosti prof. dr. sc. Nenad Zakošek ocjenjuje da "nisu znali stvarati savezništva nego sukobe, a izostali su i pripremljeni projekti za EU fondove". "Nasuprot njima", zaključuje Zakošek, "građani, poslodavci i nevladine udruge dobro su iskoristile članstvo i to promjenom načina razmišljanja. U planiranju aktivnosti oni vode računa da smo već dio integrirane Europe." Primjerice, kulturne udruge dobine su 660.000 eura samo za književne prijevode na hrvatski jezik u odnosu na 170.000 eura naše godišnje članarine. Uz to, programima regionalnog razvoja za baštinske projekte povučeno je gotovo deset milijuna eura.

ENG On the occasion of Croatian Statehood Day and the first anniversary of our membership in the EU national decorations were presented to deserving individuals, companies and cultural institutions. Among the decorated are scientist Iva Tolić – a wonderful welcome home to Zagreb's Ruđer Bošković Institute.

Spomenutim donacijama iz EU fondova treba pribrojiti i projekte obnove tvrđave sv. Nikole u Šibeniku, Kneževe i Providurove palace u sklopu Centra za baštinu Zadra, osječke Tvrđe, ogulinske Ivanine kuće bajki, Palače Moise na Cresu, Kompleksa "Rikard Benčić" u Rijeci i jedinstvenoga povijesnog objekta turske arhitekture u Hrvatskoj Maškovića hana u Vrani. Riječ je o primjerima dobre prakse korištenja sredstava EU fondova, s kojima su ta kulturna središta pretvorena u mjesta zapošljavanja i održivog razvoja.

Među dobrim učincima članstva je sloboda kretanja ljudi i robe, 15 puta jeftiniji roaming, kao i mogućnost studiranja na europskim sveučilištima. I još jedan dobar učinak: Hrvatska je trenutačno u proceduri prekomjernog deficita, što je *briselski* naziv za obvezu da se državne rashode domaćinski smanji na razinu prihoda.

Očekujući novi konsenzus naših elita oko europske strategije razvitka RH podsjećam vas da je za Dana državnosti i prve obljetnice članstva RH u EU predsjednik Josipović odlikovao Toninu Piculu i Davora Ivu Stiera, uz ostale istaknute građane, poručujući kako ih povezuje vjera u europsku Hrvatsku. Naši euro parlamentarci odlikovani su Redom kneza Branimira s ogrlicom za osobite zasluge stečene promicanjem međunarodnoga ugleda RH te za pokrenute zajedničke inicijative za dijalog vezan uz položaj hrvatskoga naroda u BiH - iako su njih dvojica "ljuti politički oponenti" koji su se često sukobljavali kao zastupnici u Saboru. Nadalje, među 11 odlikovanih za rođendan RH je znanstvenica dr. Iva Tolić, čiji su rezultati dodatno afirmirali učinkovitu vezu domovine i dijaspore iz Fonda *Jedinstvo uz pomoć znanja*. Odličje znanstvenici Tolić predstavljaju sjajnu dobrodošlicu iz Njemačke na zagrebački Institut *Ruđer Bošković*. ■

Nakon "jugoslavenskog pasoša" Hrvate iz BiH iseljava putovnica EU-a

Nastavi li se tako, za nekoliko desetljeća bit će to država hrvatskih staraca. Odumirat će zajedno sa svojom zemljom. Prisvajat će je i naseljavati neki drugi narodi. Sve se uklapa u strategiju onih koji žele BiH bez Hrvata

Napisao: Jozo Pavković (Večernji list)

Pola milijuna građana BiH ima hrvatsku putovnicu. Time i većinu prava kao i građani EU-a. Od 1. srpnja prošle godine i njima su otvorene granice Europe. Osobito mladima koji u toj državi ne vide svoju budućnost. BiH ima najveću stopu nezaposlenih mladih u regiji. Prelazi 67 posto. Istraživanja pokazuju da ih čak 77 posto želi otići. Dio njih odmah se nakon prvoga srpnja već odselio na privremeni rad u RH ili trajno u europske i prekoceanske zemlje. Tamo se posao, posebno ako su u pitanju deficitarne struke, relativno lako dobitje. Prije nije bilo tako. Zaposliti se s dokumentima iz BiH bilo je izrazito teško. Nitko ne zna koliko se mladih obrazo-

vanih ljudi s hrvatskom putovnicom iz BiH odselilo otkako je RH postala članica EU-a. U potrazi za ovim odgovorom kucao sam na vrata ureda nekoliko načelnika općina, župnih ureda, veleposlanstava... Nitko nema podatke. Svi imaju istu pretpostavku - otišlo ih je puno. Tisuću, dvije, pet ili više, teško je ustvrditi. Bez službenih svjedoka događa se jedno od najopasnijih iseljavanja. Odlaže mladi i školovani.

PUNO MASOVNIH EGZODUSA

Hrvati u BiH preživjeli su puno masovnije egzoduse od ovoga. Bilo ih je desetak. Počeli su od turskog doba pa između i poslije oba svjetska rata. Veliki val iseljavanja bio je 1968. kada je Jugoslavija otvorila granice. Stotine tisuća Hrvata krenulo je na njemačke bauštelle. Odla-

zili su uglavnom neobrazovani muškarci srednjih godina. Planirali su se zadržati kratko. Htjeli su tek zaraditi koliko im je potrebno za izgradnju nove kuće, polovan mercedes i školovanje djece. Ali, ostajali su u tuđini. Mnogi zauvijek.

Prva generacija Hrvata u dijaspori izrodila je djecu koja su tamo završila škole. Postali su uspješni poslovni ljudi. Nitko od njih ne planira se vratiti. Sada im se pridružuju vršnjaci koji su diplomirali u BiH i Hrvatskoj. Dijaspore je sve naseljenja mladim obrazovanim Hrvatima. Nitko se ne uzbuduje zbog odljeva mozgova. Čak ni država koja ih je školovala. Samo jedan liječnik specijalist košta nekoliko stotina tisuća eura. Pa zamislite kada bi klubovi tako puštali

nogometaše. Puno manje ulažu u svoje zvijezde koje prodaju za milijune eura. Nitko se ne zalaže za administrativno zaustavljanje potrage za boljim životom. Trebaju se otvoriti ozbiljne rasprave kako ga kvalitetno pronaći u vlastitoj domovini. EU treba pomoći u tom projektu. Svi se zaklinjemo u tržišnu ekonomiju i slobodu kretanja radne snage, ali u najmanju ruku nije korektno da velike države snagom ekonomije usisavaju sve vrijedno od malih i slabašnih. Postoji niz mogućnosti da se uravnoteže interesi između slobode kretanja i stimuliranja o(p) stanka. Za kadrove koje zapošljava kao da ih je ona školovala, Europska unija bi iz svojih fondova mogla njihovim državama uplatiti poticaje za obrazovanje novih generacija kako bi i one u budućnosti mogle kvalitetno školovati i zaposliti svoje ljude. Bilo bi idealno kada bi se za nekoliko godina dogodio obrnuti proces. Povratak "gastarabajera" te potraga za poslom u BiH i RH mladih školovanih Nijemaca, Švicaraca i drugih.

STRATEŠKO POLITIČKO PITANJE

Uz materijalne i ljudske gubitke, najnovije iseljavanje Hrvata iz BiH je i strateško političko pitanje. U posljednja dva desetljeća od 780.000 odselilo ih se oko 300.000. Upravo kada se taj trend zau stavio, RH je ušla u EU. Sada ih hrvatska europska putovnica "stimulira" na iseljavanje. Baš kao '68. godine "jugoslavenski pasoš". Za Hrvate iz BiH najnoviji je trend iseljavanja pogibeljan. Nekad su odlazili stariji i nepismeni, sada mlađi i obrazovani. Nastavi li se tako za nekoliko desetljeća bit će to država hrvatskih staraca. Odumirat će zajedno sa svojom zemljom. Prisvajat će je i naseljavati neki drugi narodi. Sve se uklapa u strategiju onih koji žele BiH bez Hrvata. Htjeli su to svi, od Turaka do Jugoslavena. Hrvati su preživjeli sve neprijatelje. Sanjali su bolje dane ulaskom Hrvatske u EU. Dočekali su je lani, 1. srpnja. U znak zahvalnosti RH i EU uzvratili su Hrvatima iz BiH otvaranjem granica. Prigrili su ih u svoju europsku obitelj. Samo da taj zagrljaj ne bude smrtonosan?! ■

ENG Half a million citizens of Bosnia-Herzegovina also hold a Croatian passport, thereby most of the rights enjoyed by EU citizens. As of July 1st of last year European borders are open to them and young Croatians are moving in great numbers to European and overseas countries.

26. FESTIVAL HRVATSKE KULTURE U SLOVAČKOJ

SLOVAČKA - 26. festival hrvatske kulture održan je 27. i 28. lipnja 2014. u Devinskoj Novoj Selu u organizaciji Hrvatskoga kulturnog saveza u Slovačkoj (HKS) i Općine Devinsko Novo Selo. Program je otvoren u Muzeju kulture Hrvata u Slovačkoj izložbom "Znamenitosti sa hrvatskim natписima". U sklopu dvodnevног programa nastupila su mnogobrojna kulturno-umjetnička društva iz hrvatskih naselja Čunovo, Hrvatski Jandrov, Devinsko Novo Selo i Hrvatski Grob, kao i gostujući ansambl iz Hrvatske - KUD "Dragutin Domjanic" iz Vugrovcu, Austrije, Mađarske i Češke. Osim nastupa kulturno-umjetničkih društava u sklopu dobro posjećenog programa, održana je izložba amaterske fotografije "Hrvatska mojim očima", misa na hrvatskome jeziku, prezentacija tradicionalnoga hrvatskog kulinarstva, plesna radionica i Hrvatska zabava.

Akademik Jakov Pehar

UTEMELJENA HAZU BiH

MOSTAR - Hrvatska akademija za znanost i umjetnost (HAZU) Bosne i Hercegovine utemeljena je u Mostaru, u ponedjeljak 23. lipnja, a za njezina predsjednika izabran je akademik Jakov Pehar. Na utemeljiteljskoj sjednici održanoj u mostarskom hotelu Ero prihvaćena je odluka vodstva Sveučilišta u Mostaru o osnivanju HAZU-a te je te usvojen statut ove institucije. Akademija će prema Statutu imati 15 redovitih i 20 dopisnih članova. Njezino privremeno sjedište će biti u sklopu Kampusa Sveučilišta u Mostaru. Kako je objasnio predsjednik HAZU-a BiH Jakov Pehar uloga akademije bit će sudjelovanje u organiziranju znanstvenog i kulturnog rada na najvišoj razini. "Brinut će se o kulturnom naslijeđu, objavljivati rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva. Akademija će predlagati mišljenja za unaprjeđenje znanosti i umjetnosti, kao i o drugim društveno važnim pitanjima", rekao je Pehar. Po riječima člana organizacijskog povjerenstva sa Sveučilišta u Mostaru, dekana Filozofskoga fakulteta Zorana Tomića, ova akademija će s obzirom na njezin sastav i teritorijalnu rasprostranjenost biti bosanskohercegovačka akademija. Akademik Božo Žepić istaknuo je da je ključna zadaća HAZU-a raditi na razvoju znanosti kako bi ova područja išla u korak sa svijetom. "Razvijat ćemo znanstvene institucije, poticati izdavanje znanstvenih radova i provoditi program koji će biti vrlo opsežan", rekao je Žepić. On je najavio suradnju s drugim akademijama u Bosni i Hercegovini te da će svojim radom nastojati pomoći pronalaženju rješenja o budućnosti BiH. Uz danas osnovanu Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti, u BiH postoje četiri akademije. Akademija nauka i umjetnosti BiH (ANUBiH) djeluje na području Federacije BiH, a Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske na području toga entiteta. Uz to postoji još Bošnjačka akademija nauka i umjetnosti. (Hina)

Izvrsna osoba s već ostvarenim zavidnim rezultatima

Ed Pazo je predsjednik društva "Sv. Juraj" odsjek 248 u Clairtonu, Pennsylvaniji, više od 27 godina.
Pod njegovim vodstvom odsjek se proširio na više od 1.400 članova

Napisao: Franjo Bertović

Na izvanrednom zasjedanju Glavnog odbora Hrvatske bratske zajednice u Americi, održanom 1. srpnja 2014., nakon umirovljenja predsjednika Bernarda M. Luketicha od 1. lipnja za glavnoga predsjednika jednoglasno je izabran Edward W. Pazo.

Evo kratkih biografskih podataka o novoizabranoome predsjedniku. Rodio se u Clairtonu, u Pennsylvaniji, i odmah nakon rođenja postao član pomlatka br. 39 te kasnije, u punoljetnoj dobi, prešao u odsjek 248 "St. George" u istoimenome gradu. Roditelji su mu bili pok. Edward Pazo Sr., podrijetlom iz Imotskog, ali rođen u Calirtonu, PA, te majka Catharina Ferenčić, rođena u Cloverdaleu, PA, a podrijetlom iz Hrvatskog zagorja. Dakle, novoizabrani predsjednik Zajednice pripada drugoj generaciji američkih Hrvata i ponosi se domovinom svojih djedova i pradjedova. Vrlo rado i s osobitim ponosom ističe svoje djedove i bake Josipa i Jelu (Martinjak) Ferenčić te Grgu i Anku (Sokolić) Pazo, kao i pradjedove Giovannija i Maru (Popadić) Sokolić (rođeni u Rijeci) te Grgu i Evu (Baić) Pezo.

Edward W. Pazo počeo je u ranoj mladosti odsječne sjednice i upijao hrvatski jezik i kulturnu baštinu te pučke

običaje od naroda od kojeg je potekao. Otc ga je vodio na nacionalne konvencije HBZ-a još dok je bio maloljetan tako da je rastao i izrastao iz fraternalističkog i potpornog sustava.

Vrlo rano je biran za odsječnog delegata i u toj ulozi sudjelovao na nacionalnoj konvenciji 1983. g. Na sljedećoj konvenciji 1987. godine izabran je za zamjenika u Nadzornom odboru Zajednice, a 1991. izabran je na konvenciji za predsjednika Nadzornog odbora. U studenome 1993. godine Glavni odbor ga je izabrao za glavnoga tajnika/blagajnika. Nakon toga na svim konvencijama mandat glavnoga tajnika/blagajnika jednoglasno mu je produljivan.

Ed Pazo je predsjednik društva "Sv. Juraj" odsjek 248 u Clairtonu, Pennsylvaniji, više od 27 godina. Pod njegovim vodstvom odsjek se proširio na više od 1.400 članova.

Edward W. Pazo je aktivna u raznim bratskim djelatnostima. Služi kao predsjednik Nadzornog odbora organizacije Ujedinjenih odsjeka HBZ-a četiriju kotara, odlikovan je fraternalističkim priznanjem "Čovjek godine" spomenu-

te organizacije, delegat je pri organizaciji Ujedinjenih odsjeka HBZ-a zapadne Pennsylvanije, član je radioprograma spomenute organizacije, član je Upravnog odbora Hrvatsko-američke profesionalne i poslovne udruge grada Pittsburgha, delegat je pri Nacionalnoj federaciji američkih Hrvata od samog osnutka, izvršni je tajnik Školarinske zaklade Hrvatske bratske zajednice i član je *Jefferson Hills Lions* udruge. Bio je član Upravnog odbora Pennsylvania Fraternal Kongresa i bio je predsjednik Udruženih bratskih organizacija grada Pittsburgha koje su ga 2004. godine proglašile "Fraternalistom godine".

S odličnim uspjehom maturirao je gospodarstvo (MBA) na pitsburgškom sveučilištu (*The University of Pittsburgh's Katz Graduate School of Business*) i diplomirani je elektroinženjer.

Na čelo Hrvatske bratske zajednice u Americi došla je izvrsna osoba, s već ostvarenim zavidnim rezultatima u društvenom i poslovnom radu, koja će voditi ovu veliku, najstariju i poslovno najuspješniju ustanovu Hrvata u svijetu u nove izazove i pobjede. Čestitamo! ■

Glavni odbor, službenici HBZ i najbliži obiteljski članovi koji su prisustvovali prisezi E. W. Paze

ENG A special meeting of the national board of directors of the Croatian Fraternal Union in America of 1 July 2014 elected Edward W. Pazo as the new national president following the retirement of the organisation's former head Bernard M. Luketich on 1 June.

Srdačan susret sa švicarskim Hrvatima

Predsjednik Josipović družio se s okupljenim Hrvatima. Pažljivo je slušao sve koji su mu željeli nešto poručiti, a mnogi – bilo "desni" ili "lijevi" – zaželjeli su zajedničku fotografiju s predsjednikom. On je s velikom pažnjom i strpljenjem udovoljio svima

Mnogi su se željeli fotografirati s predsjednikom

Napisao: Ivan Ivić (HRVATI.CH)

Ivo Josipović je prvi hrvatski predsjednik koji je službeno posjetio Švicarsku. U četvrtak 19. lipnja 2014., u dvorcu Lohnu nedaleko od Berna (Kehrsatz), ugostio ga je njegov švicarski kolega Didier Burkhalter. Razgovori između dvaju predsjednika poslužili su za produbljivanje bilateralnih odnosa s Hrvatskom, najmladom članicom Europske unije.

Rezultati inicijative "protiv masovnog useljavanja" od 9. veljače 2014. i njezin

utjecaj na pristup tržištu rada za hrvatske radnike te odnosi između Švicarske i EU-a bile su ključne teme razgovora. Burkhalter i Josipović naglasili su da su odnosi između ovih dviju država vrlo dobri.

Istog dana predsjednik Josipović sastao se s Hrvatima koji žive u Švicarskoj u rezidenciji Veleposlanstva RH u Muriju (Bern). Ovim susretom ujedno je obilježen i Dan državnosti.

Veleposlanik mr. Aleksandar Heina napomenuo je kako je dr. Josipović prvi hrvatski predsjednik u službenome posjetu Švicarskoj i ujedno i prvi hrvatski predsjednik u ovom zdanju, koje su švicarski Hrvati kupili prije više od dvadeset godina. "Ti isti Hrvati", dodao je veleposlanik, "s velikim interesom žele s Vama razmijeniti svoja razmišljanja, ideje i možda neke prijedloge o unapređenju odnosa naše domovine Hrvatske s Hrvatima izvan domovine."

Nakon veleposlanika, predsjedniku Josipoviću i prisutnima obratio se i fra Šimun Šito Čorić, kao član Savjeta Vlade za Hrvate izvan RH. On je predsjedniku

Veleposlanik Heina pozdravlja predsjednika Josipovića u vrtu rezidencije

Josipoviću uručio poklon - bocu švicarskoga šestokog pića – Absinth.

Zatim se predsjednik Josipović družio s okupljenim Hrvatima. Pažljivo je slušao sve koji su mu željeli nešto poručiti, a mnogi – bilo "desni" ili "lijevi" – zaželjeli su zajedničku fotografiju s predsjednikom. On je s velikom pažnjom i strpljenjem udovoljio svima.

U petak, 20. lipnja, predsjednik Josipović sudjelovao je na četvrtome Međunarodnome glazbenom forumu. Tu je održao predavanje o glazbi i politici, a Komorni orkestar grada Berna izveo je njegovu skladbu *Samba Brevis*. Svoj posjet Švicarskoj predsjednik Josipović zaključio je predavanjem na Sveučilištu u Zürichu (Europa Institute) s temom *Hrvatska u EU*. Nakon završetka predavanja okružili su ga hrvatski studenti koji uče na tome cijenjenom učilištu. I s njima je rado porazgovarao, a i tom prilikom su nastale mnogobrojne fotografije za uspomenu. ■

Neformalno druženje i za vrijeme zakuske

ENG Croatian President Ivo Josipović made an official visit to Switzerland June 19th. He met with Croatians living in that country at the Croatian embassy residence in Muri (Bern). The visit was also an occasion to celebrate Statehood Day.

"Hrvatski jezik jedinstven je u svijetu"

"Hrvatski narod bitno je obilježen hrvatskim jezikom, i to još tamo od prvih početaka u devetom stoljeću. To je jasno pokazala i povijest najnovijega vremena"

Razgovarali: Mira Muhoberac i Luka Šeput

Dijelovi razgovora objavljeni u listu Matice hrvatske Vijencu, Snimio: Ratko Mavar

Radoslav Katičić, hrvatski jezikoslovac, klasični filolog, indoeuropeist, bizantolog i slavist, jedan je od najpoznatijih i najuglednijih hrvatskih znanstvenika u Hrvatskoj i u svijetu. Na Filozofskome fakultetu u Zagrebu diplomirao je klasičnu filologiju i doktorirao s tezom o indoeuropskoj glagolskoj fleksiji. Od 1958. zaposlen je na Katedri za indoeuropsku poredbenu gramatiku. Utemeljitelj je studija opće lingvistike i indologije na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Od 1977. do umirovljenja profesor je slavenske filologije na Sveučilištu u Beču. Član je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Austrijske akademije znanosti, ANUBiH-a, Norveške akademije i Academiae Europae. Autor je mnogih temeljnih djela hrvatske filologije, a jedan je od autora poznate *Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika*. Povod ovome razgovoru je nova knjiga akademika Katičića upravo objavljena u suizdanju Matice hrvatske – *Vilinska vrata*, nastavak akademikova pisanja o dalekim i tamnim slojevima davne hrvatske i slavenske kulture.

**Poštovani akademiče Katičiću,
u novoj knjizi *Vilinska vrata*
nastavljate istraživati svete
pjesme hrvatske pretkršćanske
starine. Kakva je bila naša stara
vjera?**

- U novoj knjizi *Vilinska vrata* skupljeni su kao poglavlja rezultati novijih istraživanja "na tragu svetih pjesama naše pretkršćanske starine". Tome su posvećene već tri knjige koje su izašle prije toga. Svakom od tih poglavlja bilo bi mjesto u

"Hrvatski jezik jest bitno obilježje narodnosnoga identiteta Hrvata za razliku od njemačkoga jezika u Austriji i Švicarskoj"

jednoj od njih. Ali kad su te knjige izlazile, ta poglavla još nisu bila napisana. Tu moram istaknuti ulogu neprežaljenoga Tome Vinčića, koji je dao poticaj i stvorio prilike da se ta naknadna istraživanja provedu i dodatna poglavla napisu. Hvala mu! A odgovor na Vaše pitanje dat će, koliko ja to sada mogu, peta knjiga *Naša stara vjera* koju upravo pišem, ako mi samo bude dano napisati je. Tri poglavla već su napisana, na četvrtome radim. Kako ih dovršavam, dajem ih na objavljanje Matičinoj *Hrvatskoj reviji* kao eseje da bar tako budu pristupačna do tiskanja knjige. Prvo poglavljveć je objavljeno.

Koliko je od praslavenske baštine ostalo u hrvatskoj kulturi nakon prihvatanja kršćanstva?

- Puno više nego što smo slutili, prije nego što smo počeli tražiti. To se tek sada počelo pokazivati. Ono što sam mogao tome pridonijeti samo je početak. Trebat će još puno na tome raditi. Velik prinos tome dao je etnolog Vito米尔 Belaj. Dosta se toga očuvalo u jeziku i onda obično ostaje neprepoznato. Kad kajkavski Hrvat kaže *strela Božja*, niti on niti tko ga čuje pomišlja da on to zaziva boga gromovnika Peruna. A ipak nema dvojbe da je tako.

Ono što je zasigurno od pretkršćanskih vremena ostalo do danas jest jezik. Je li u tom smislu hrvatska kultura nedvojbeno slavenska?

- Da, upravo u tom smislu. Hrvatska kneževina na tlu nekadašnje rimske Dalmacije u drugoj polovici devetoga stoljeća nedvojbeno je slavenska vladavina. Ta se tvrdnja nikakvim genetičkim istraživanjima ne može ni potvrđivati ni pobijati. Zna se to odatle što se po svjedočanstvu osobnih imena i nazivima dvorskih dužnosnika razabire da joj je jezik bio slavenski, a što jest slavenski jezik i što nije, to se može nedvojbeno utvrditi, o tome ne može biti nikakvih naklapanja, a zna se i po tome što su se očuvali zapisi koji pokazuju da su knez Hrvata Trpimir i knez Hrvata Muncimir sudiovali po slavenskom zakonu i običaju. Nema, dakle, sumnje da je knez Hrvata održavao slavenski sud i red. To znamo iz očuvanih zapisa i nikakva genetika ne može nikakvim rezultatima svojega

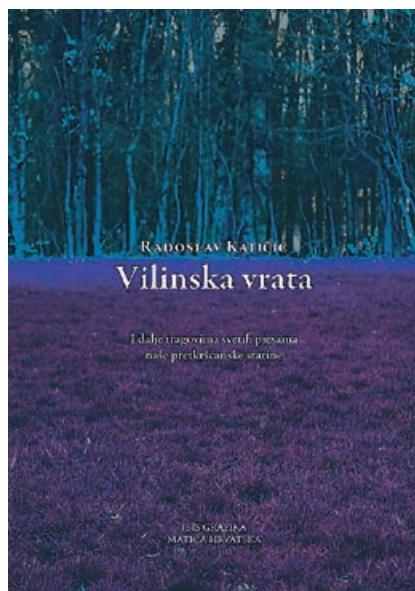
istraživanja biti relevantna za utvrđivanje te činjenice.

Je li jezik najvažnija sastavnica identiteta nekoga naroda?

- Ako pogledamo Švicarce ili Austrijance, vidimo da nije. A i engleski, španjolski i portugalski jezik su jezici koji ne pripadaju samo jednome narodu. Dakle, više naroda ima isti materinski jezik.

Kakav je u tom smislu slučaj s hrvatskim narodom i hrvatskim jezikom?

- Njemački jezik u Austriji i Švicarskoj bez obzira na narječe i razgovorni uzus rabi se po vrijednosnoj orijentaciji sasvim jednak onome kakav je i u Njemačkoj. Posvuda Lutherova Biblia, Goethe, Schiller ili Heine znače i vrijede

isto. Nasuprot tome, čak ni deseteračke junačke pjesme nemaju isti vrijednosni položaj u Hrvata i u Srba. Njihova vrijednosna recepcija u Hrvata nije zamisliva bez baštine humanizma i renesanse, bez Šižgorića i Hektorovića. U Srba toga nema. Čak ni tu, gdje smo najbliže ostvarenju nekog srpskohrvatskog jezika, nema govora o nekoj vrijednosnoj jednakosti. Očito je, dakle, da hrvatski jezik jest bitno obilježje narodnosnoga identiteta Hrvata za razliku od njemačkoga jezika u Austriji i Švicarskoj. Hrvatski narod bitno je obilježen hrvatskim jezikom, i to još tamo od prvih početaka u devetom stoljeću. To je jasno pokazala i povijest najnovijega vremena.

Koliko je prihvatanje kršćanstva utjecalo na formiranje hrvatske kulture i hrvatskoga identiteta?

- Potpuno. Među narodima slavenskoga jezika u Europi postoje samo takvi koji su na vrijeme prihvatali kršćanstvo i za koje su se stali školovati kršćanski svećenici. Oni koji su to ustrajno odbijali platili su to etničkom smrću.

Posebnost hrvatskoga jezika često se pokušala izraziti analogijama s nekim drugim jezicima i nekim drugim odnosima, no Vi ističete njegovu jedinstvenost, zar ne? Čak i kad za to morate sami razvijati teorije da ga opišete.

- Sami sebi, a ni drugima, ne možemo razložito objasniti što je hrvatski jezik ako samostalno ne razvijamo jezičnu

"Tko god misli da u Marulića, Zoranića, Gundulića, Mažuranića i Preradovića ima ikoja jezična izražajnost koja se nas današnjih ne tiče, vukovac je, bez obzira na to što sam misli o tome"

teoriju. Nemamo to ni od kuda preuzeti jer to nitko neće raditi za nas. Druge su se jezične situacije do sada mogle razumjeti i bez toga. Povijesni razvoj stvorio je takve okolnosti. A povijest nije uviјek pravedna.

U knjizi objavljenoj prošle godine *Hrvatski jezik postavljate tezu o standardizaciji hrvatskoga jezika koja se događa znatno ranije od 19. stoljeća. Možete li ukratko objasniti tu tezu?*

- Razvoj i izgradnja hrvatskoga književnog jezika počinje od ranoga srednjeg vijeka, od devetog stoljeća. To je sve relevantno i za valjanu standardizaciju, ali još nije jezična standardizacija. Stvara samo preduvjete za nju. U hrvatskom slučaju trajalo je vrlo dugo, stoljećima, da se sve to iskristalizira. Standardizacija hrvatskoga književnog jezika počela je na prijelazu iz šesnaestoga stoljeća u sedamnaesto, a dovršena je u posljednjim godinama devetnaestoga. To je vrlo dugo vremena.

Čini se da je Vaša knjiga najbolji odgovor onim, pretežno stranim, slavistima koji tvrde da je hrvatski jezik nastao devedesetih godina prošloga stoljeća. U kojoj su mjeri takve tvrdnje rezultat nepoznavanja specifične situacije hrvatskoga jezika, a u kolikoj posljedica utjecaja određenih neznanstvenih, ideoloških interesa?

- Ti interesi nisu samo ideološki, nego su velikim dijelom još puno prizemniji. Oni koji bi htjeli u našem dijelu svijeta izgraditi svoj trajan i nadmoćan utjecaj, a to su sve respektabilne političke sile na ovom prostoru, rado bi Hrvatima i Srbinima zapovijedali na samo jednom, sa svim jednakom jeziku. Ne bi htjeli učiti dva. Iznenađuje samo to koliko revnih slugana takva jezična politika nalazi. Istina, većinom su stranci, ali ima ih i među hrvatskim jezikoslovima dosta. Jedna me kolegica, kroatistica, u nekoj prilici u pola glasa uz rub neke sjednice upitala kako to da ima toliko vukovaca. Ima ih doista začudno puno. I bit će ih vjerojatno dok se svi ne uvjere da se takvim držanjem ništa ne postiže. Ne treba se odricati od bogate izražajnim vrijednostima narječne raznolikosti hrvatskoga jezika i od njegove jednako tako bogate povijesne protege. Presudno je tu pitanje ima li u Marulića, Zoranića, Gundulića, Mažuranića i Preradovića ikoja jezična izražajnost koja se nas današnjih ne tiče. Tko misli da ima, pa kako god to obrazlagao, vukovac je, bez obzira na to što sam misli o tome.

"Sami sebi, a ni drugima, ne možemo razložito objasniti što je hrvatski jezik ako samostalno ne razvijamo jezičnu teoriju"

Prošle godine hrvatsku kulturnu javnost potresla je odluka Hrvatske zaklade za znanost koja zahtijeva da prijavljeni projekti budu napisani na engleskome jeziku, a iznimno na hrvatskome. Što kažete na takvu diskriminaciju hrvatskoga jezika u hrvatskoj akademskoj zajednici?

- I kao član Matice hrvatske i kao član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti već sam preko njihovih izjava rekao svoju o tome. To, naravno, ima veze s time što je među hrvatskim jezikoslovima još toliko vukovaca. Ali iza toga stoji zlonamjerna politika koja dolazi sa samoga vrha Europske unije. Oni, kako sami govore iza dlana pred ustima, želevi uništiti (!) nacionalne znanstvene i kulturne prostore kako bi nastao europski. To su zločinački bijednici. Kao da je europski znanstveni prostor išta drugo, kao da može biti išta drugo, nego svi nacionalni, postavljeni baš svi jedan do drugoga osmotički se prožimajući. Tako je bilo i prije nego što je stvorena Unija, upravo to je bitna pretpostavka za njezinu stvaranje.

Kako ocjenjujete trenutnu klimu oko pitanja samosvojnosti hrvatskoga jezika u Hrvatskoj?

- Jako se osjeća da Hrvatskom, bar što se tiče jezične politike, opet vlada neki Dragutin grof Khuen Héderváry.

Vukovci među hrvatskim jezikoslovima, koji se kao takvi neće deklarirati, potiho čine sve da se hrvatskome standardnom jeziku pristupa isključujući iz vlastitoga vidokruga bogatu izražajnu raznolikost hrvatskih narječja i stoljetnoga kontinuiteta njegove povijesti jednako bogatoga izražajnim vrijednostima. Time se ne odričemo samo svojih izražajnih potencijala, nego dopuštamo i da nastane vrijednosni vakuum u koji se može ugnijezditi svaka proizvoljna konstrukcija poput onoga srpskohrvatskoga jezika i novosadskih "dogovora", ako se samo nađe tko moćan, utjecajan i zainteresiran. Takvo pak jezikoslovje, a ono je kako se vidi u Hrvatskoj ne samo prisutno nego i dobro organizirano, zasad se ograničuje na to da takvu mogućnost drži otvorenom. Većina pripadnika hrvatske kulturne i jezične zajednice ne slaže se s tim i ne pristaje na to. Treba stoga jasno i neprečujno reći: Ne! To je atmosfera o kojoj me pitate. Sve više se zgušnjava i postaje sve teža.

Obilježavamo 100. godišnjicu Prvoga svjetskog rata. Što je Prvi svjetski rat značio za hrvatski identitet, što je donio hrvatskoj državi i hrvatskoj kulturi?

- Prvi svjetski rat vodio se preko glava Hrvata, ali su ga mnogi od njih platili glavom. Taj rat je "majka svih zala" našeg vremena. On se, naime, mogao izbjegći, a nije izbjegnut. Tu je strašna odgovornost tadašnjih vlada. Treba samo bistro razmislići: bez Prvoga svjetskog rata ne bi bilo ni Hitlera ni Staljinu. Drugi svjetski rat nije se mogao izbjegći. Naježi nam se koža kad stanemo o tome temeljiti je razmišljati. Da je do namjere pobjedičkih sila Antante, Prvi svjetski rat zavojek bi bio izbrisao hrvatsku državu. No, tu kao i u ponečemu drugom mislili su da mogu više nego što su doista mogli. I hrvatski narod ima o tome što reći. Ali, trebalo je puno krvi, znoja i suza da se hrvatska država uspostavi i da dobije status koji joj pripada. Koliko će taj status postati i ostati životna zbilja, ovisi i dalje o nama. Pokloniti nam to nitko neće. ■

ENG An interview with academician Radoslav Katičić, a Croatian linguist. He observes that "The Croatian people are significantly characterised by the Croatian language, from as far back as their early period in the ninth century. This has also been clearly demonstrated in our recent history."

Nastavljen dugogodišnji trend negativnoga prirodnog prirasta

"Hrvatska je ušla u demografski slom s obzirom na to da su svi demografski pokazatelji negativni, a u takvom procesu nisu moguće, bez ozbiljne populacijske politike, bilo kakve pozitivne demografske promjene", naglasio je dr. Šterc

Tekst: **Hina**

Hravatska je i lani imala negativan prirodni prirast stanovništva jer je broj živorođenih za 10.447 manji od broja umrlih osoba, pokazuju prvi podaci Državnoga zavoda za statistiku (DZS). Po tim je podacima prošle godine u Hrvatskoj živorođenih osoba bilo 39.939, a umrlih 50.386. Nastavljen je tako dugogodišnji trend negativnoga prirodnog prirasta jer usporedba s ranijim statističkim podacima pokazuje da je posljednji pozitivan prirodni prirast u Hrvatskoj zabilježen 1997. godine.

Prošle godine broj živorođenih bio je za 4,4 posto odnosno 1.832 osobe manji nego 2012. godine kada je živorođenih bilo 41.771. Statistički podaci pokazuju i da je 2013. godine, prvi put od 2003. godine, broj živorođenih bio manji od 40.000. Broj umrlih prošle godine nešto

je manji u odnosu na 2012. godinu - u 2013. umrlo je 50.386 osoba, što je za 2,6 posto odnosno 1.324 osobe manje nego godinu ranije. Po podacima DZS-a, u 2013. sklopljeno je 19.169 brakova, dok ih je razvedeno 5.992. Lani je sklopljeno 1.154 braka manje nego 2012. godine, dok je razvedenih brakova 333 više.

DZS će 22. srpnja objaviti potpune podatke o prirodnom kretanju stanovništva za 2013. na razini županija, gradova i općina u priopćenju "Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2013.". ■

Demograf Geografskog odsjeka zagrebačkoga Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, dr. Stjepan Šterc, komentirajući prirodni pad stanovništva u Hrvatskoj i tijekom 2013. godine, istaknuo je kako je to samo nastavak trenda prirodnoga pada stanovništva započetog 1991. godine, koji će se u budućnosti još i intenzivirati. "Hrvatska je ušla

u demografski slom s obzirom na to da su svi demografski pokazatelji negativni (prirodni pad, negativna vanjska migracijska bilanca, depopulacija ukupnog stanovništva, izumiranje, velika starost populacije itd.), a u takvom procesu nisu moguće, bez ozbiljne populacijske politike, bilo kakve pozitivne demografske promjene", naglasio je dr. Šterc.

"Takva demografska slika Hrvatske sasvim sigurno će u budućnosti utjecati i na sve razvojne procese u državi, od gospodarskih, regionalnih, prostornih, društvenih pa sve do demografskih", dodao je. Vodeći hrvatski demograf dr. Šterc ističe kako "Hrvatska za sada ne pokazuje nikakav interes u zaustavljanju tih negativnih procesa, što si u osnovi ne dopušta niti jedna razvijena i demokratska zemlja".

"Sukladno gospodarskom, demografskom i inom nazadovanju, negativne trendove pokazuju i manje-više svi društveni procesi, pa tako i sklapanje brakova, dok se istovremeno intenziviraju negativni, kao primjerice razvodi brakova. Pretpostavka je da će sklopljenih brakova biti sve manje, a naravno u općoj društvenoj situaciji, razvedenih brakova bit će sve više", kaže dr. Šterc. Poručuje kako bi "država morala shvatiti da je to problematika strateške razine i konzensusom svih političkih opcija mora da bi donijeti i primjenjivati nacionalni program demografske revitalizacije jer će u protivnom dovesti u pitanje funkciranje nekih ključnih sustava u državi (mirovinskog, obrazovnog, sustav radne snage itd.)". ■

ENG According to the latest data from the Central Bureau of Statistics Croatia saw negative natural population growth last year, as the number of live births was 10,447 less than the number of deaths.

Preobrazbe europskoga Jugoistoka

"Knjiga se temelji i na istraživanjima spisa koje su u 19. st. zabilježili prvi putopisci iz visokog engleskog društva, koji posjećuju Hrvatsku i BiH te na temelju tih posjeta pišu svoju viziju lokalnog stanovništva kroz onodobne sociološko-darwinističke ideje", rekao je prof. Džino

Napisala: Vesna Kukavica

Historiografska monografija ugledne australske povjesničarke hrvatskih koriđena dr. sc. Vesne Drapac (*University of Adelaide*) pod znakovitim naslovom *Constructing Yugoslavia - A Transnational History* alternativa je mnogim tumačenjima na globalnoj razini preobrazbe europskoga Jugoistoka od prvog proljeća naroda Staroga kontinenta i ilirskoga preporoda do rušenja Berlinskoga zida. Tko je i zašto u svijetu zagovarao jugoslavensvo u različitim vremenima od 1850-ih do 1991. pitanje je koje znanstvenicu Vesnu Drapac uvodi u čarobni retrovizor burne europske pisane povijesti 19. i 20. stoljeća, na čijoj je sceni hrvatski narod bio promjenjive sreće unatoč ranoj nacionalnoj osviještenosti koja ga je provela kroz tegobne izazove u dvjema svjetskim kataklizmama prošloga stoljeća.

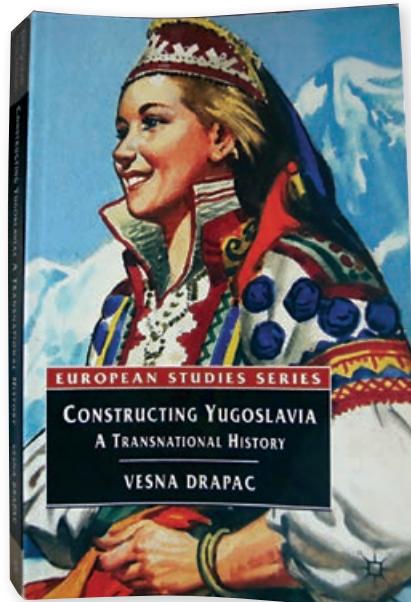
POLITIČKI NEKOREKTNA RETORIKA

Monografija je predstavljena u nazočnosti mnogobrojne publike iz javnoga života Lijepo Naše u Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu u sklopu Hrvatskoga iseljeničkog kongresa. Prezentaciju je pratila i veleposlanica Australije u RH Nj. E. Susan Cox. Uz autoricu Vesnu Drapac o knjizi su nadahnuto govorili povjesničari dr. sc. Danijel Džino (*Macquarie University, Sydney*), dr. sc.

"Raspadom Jugoslavije krivnja je svaljena na leđa ekstremista i nacionalista, koji su optuživani da su tobože urušili konsenzus i prosperitetnu državu, no slobode izbora nije bilo kao ni konsenzusa, a to su pokazali ratovi."

dr. sc. Vesna Drapac,
University of Adelaide,
Australia

Vesna Drapac, *Constructing Yugoslavia*, P. Macmillan, Basingstoke, 2010., 335 str.

Mladen Ibler, dr. sc. Ivo Lučić (Sveučilište u Zagrebu) i dr. sc. Mladen Ančić (Sveučilište u Zadru). Knjiga koja ima 335 stranica objavljena je 2010. u izdanju uglednoga nakladnika znanstvene literature *Palgrave Macmillan* (Basingstoke) i nije još prevedena na hrvatski jezik, iako na dnevnoj razini u neovisnoj Republici Hrvatskoj svjedočimo živom povjesničarskom dijalogu čija tematika izvire iz naše suvremene (ne)razjašnjene slavne prošlosti. Građa knjige raspoređena je u pet poglavija kojima je pridružen opsežan zaključak (str. 237. - 258.), predmet-

na kronologija, popis lidera europskoga Jugoistoka i odabrane literature s pripadajućim znanstvenim aparatom koji, uz ostalo, sadrži 725 bilješki citiranih prema britanskim i francuskim arhivskim izvorima te relevantnoj bibliografiji u ko-

Ravnatelj HMI-a mr. sc. Marin Knezović i uglednici iz javnog života prate promociju

joj se čitatelj nerijetko suočava s politički nekorektnom retorikom i rasističkim teorijama određenih povjesnih etapa i osebujnih autorskih interpretacija koje su srećom iza nas.

"Knjiga australske Hrvatice koja je doktorirala na Oxfordu govorio o tome kako se stvarala ideja Jugoslavije u anglosaksonskim krugovima", rekao je profesor dr. sc. Danijel Džino te dodao da autohtoni diskurs o jugoslovenstvu nastaje na ruševinama ilirskog pokreta, odnosno Hrvatskoga narodnog preporoda, no prve jugoslavenske tvorevine nisu nastale na tom diskursu, nego su je formirali vanjski promatrači na čelu s glavnim britanskim promotorom jugoslovenstva R. W. Seton-Watsonom, koji biva desetljećima počasnim doktorom Sveučilišta u Zagrebu od 1920. do smrti 1951. godine.

REZULTAT SLUČAJA - A NE VOLJE NARODA

"Constructing Yugoslavia knjiga je koja razara mitove na kojima u velikoj mjeri počiva naš društveni život, a ta najznačajnija knjiga o Jugoslaviji nastaje u Australiji", rekao je profesor sa Sveučilišta u Zadru, dr. sc. Mladen Ančić.

"Knjiga se temelji i na istraživanjima putopisa i spisa koje su u 19. i 20. stoljeću zabilježili prvi putnici i putopisci iz visokog engleskog društva, koji posjećuju Hrvatsku i BiH te na temelju tih posjeta pišu svoju viziju lokalnog stanovništva kroz socioološko-darwinističke ideje", objasnio je profesor Džino. "Ideja jugoslovenstva kao i njezino stvaranje umnogome se formira izvan nje. Jugoslavija je rezultat slučaja, a ne volje naroda, nacija ili lobiranja, a krugovi moći oko britanskog carstva klica su formira-

Akademik Srećko M. Džaja u recenziji ističe: "Prvo poglavje knjige V. Drapac, pod naslovom *Inventing Yugoslavia: 1850 – 1914*, za historiografiju bi moglo biti najzanimljivije jer je u njemu sistematičnije negoli u drugim publikacijama elaborirana britanska uloga u uspostavi transnacionalnoga koncepta jugoslovenstva, mjerodavnog za politiku zapadnih velesila sve do propasti Jugoslavije. Tu autorica analizira predodžbe o religiji, rasi i naciji s kojima su britanski putopisci i publicisti percipirali južnoslavenski svijet 19. stoljeća i koje je britanska politika ugradila u svoju strategiju prema europskome Jugoistoku."

nja diskursa ideje Jugoslavije", zaključio je dr. sc. Džino s australskoga *Macquarie University*.

Zadarski sveučilišni profesor povijesti dr. sc. Ančić dodao je kako je knjiga *Constructing Yugoslavia* jedna od najboljih, ako ne i najbolja knjiga o Jugoslaviji koju je imao u rukama te istaknuo da oni koji žive u određenoj državi ne mogu vidjeti tako dobro stanje iznutra kako je to vidjela i napisala Drapač s transnacionalne pozicije. "Ključno je sagledati povijest Jugoslavije u kontekstu Europe", rekao je dr. sc. Ančić te dodao da je ova brilijantna knjiga u svijetu doživjela zanimljivu percepciju - prekrivena je sutnjom i ignorancijom jer daje ružnu sliku o tome kako se eksperimentiralo s jednim dijelom svijeta.

Ovu knjigu koja "raščišćava maglu jugoslavenske povijesti" važno je prevesti na hrvatski, istaknuo je diplomat dr. sc. Mladen Ibler te dodao kako se dugogodišnje pranje mozga osjeća još i danas u Hrvatskoj.

KULTIVIRANJE BALKANSKIH PLEMENA

Povjesničar dr. sc. Ivo Lučić rekao je kako se ugledna povjesničarka Drapac u svojoj vrijednoj, dobroj i potreboj knjizi, pišući o povijesti Jugoslavije ne može i nije ograničila samo na domaće aktere, nego na ono jednakovo važno ili važnije - transnacionalno. U 19. stoljeću zamisljena ideja Jugoslavije u elitama Engleske, Francuske i Amerike uklopljena je u

njihove ideje - prosvjetljenja i kultiviranja balkanskih plemena, istaknuo je Lučić te dodao da se nastavlja i kontinuitet aktualne britanske politike koja ima cilj smanjenja njemačkoga utjecaja u Europi.

"Raspadom Jugoslavije krivnja je svaljena na leđa ekstremista i nacionalista, koji su optuživani da su tobože urušili konsenzus i prosperitetnu državu, no slobode izbora nije bilo kao ni konsenzusa, a to su pokazali ratovi", zaključio je dr. sc. Lučić. "Jugoslavija je postojala i to su mnogi osjetili na svojim leđima", istaknuo je Lučić, a na pitanje koje neki postavljaju, kada je bilo bolje, u Jugoslaviji ili danas, Lučić kaže da je pravo pitanje kome je bilo bolje.

Autorica je knjigu posvetila roditeljima Zlatku i Ljerki (nositeljici odličja kraljice Elizabete II. za razvitak australiske useljeničke zajednice: *The Medal Of The Order Of Australia*) - rođenim Zagrepčanima te se nuda kako je knjiga početak otvorenog proučavanja Jugoslavije. Uz bogat povjesničarski opus okrunjen posebnim knjigama i radovima razasutim u recentnoj svjetskoj periodici te strukovne nagrade za pedagoški rad na Sveučilištu u Adelaideu, Vesna Drapac je majka dvojice sinova a dugogodišnja istaknuta aktivistica Vijeća Hrvatske zajednice u Australiji. ■

ENG A historical monograph by eminent Australian historian of Croatian descent Dr Vesna Drapac, *Constructing Yugoslavia - A Transnational History*, offers an alternative view from many previous interpretations.

Hrvatska je na dobrom putu

Klaus Dieter Göhler, zastupnik CDU-a u Bundestagu, čestitajući hrvatskoj delegaciji na prvoj obljetnici članstva Hrvatske u EU, izrazio je želju ponovnog susreta s predstavnicima HSKNj već iduće godine u Bundestagu

Tekst i snimka: HSKNj

Upovodu prve obljetnice ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju na poziv njemačkoga zastupnika u Bundestagu Klaus-Dietera Gröhlera, Hrvatski svjetski kongres u Njemačkoj (HSKNj) bio je počašćen proslavom ovoga jubileja u Berlinu, i to u samome Bundestagu.

Nakon obilaska Bundestaga i Reichstaga predstavnici HSKNj u nazočnosti hrvatskih prijatelja iz Berlina te visokih dužnosnika, među njima i zastupnika SPD-a u Bundestagu Josipa Juratovića te veleposlanika Republike Hrvatske u Njemačkoj Ranka Vilovića, prvi rođendan članstva RH u EU-u svečano su obilježili uz posebno pripremljenu slavljeničku tortu i mnogobrojne zdravice visokih uzvanika.

Tom prilikom vođeni su korisni obostrani razgovori s njemačkim prijateljima. Bio je to ujedno i trenutak za osrvt na proteklu godinu, na prve korake i iskustva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, ali i na buduće perspektive koje se otvaraju Lijepoj Našoj.

Klaus Dieter Göhler, zastupnik CDU-a u Bundestagu, čestitajući hrvatskoj delegaciji na prvoj obljetnici član-

stva Hrvatske u EU, izrazio je želju ponovnog susreta s predstavnicima HSKNj već iduće godine u Bundestagu. "Jako cijenim sve napore koje je Hrvatska poduzela i ostvarila u proteklom razdoblju, iznimna mi je čast pozdraviti vas u ovom visokom domu", izjavio je Göhler.

Veleposlanik RH u Berlinu Ranko Vilović izjavio je uz ostalo: "Uspjeli smo se osloboediti u ratu, izgraditi porušeno, ući u NATO i EU, sve to smo uspjeli zajedno jer smo imali zajednički cilj" te je dodao i da prema njegovu mišljenju ne postoji više klasična podjela između domovinske i iseljene Hrvatske te je pozvao Hrvate u iseljeništvu da njeguju svoj hrvatski jezik i da buduće naraštaje odgoje na način da poštuju Njemačku i nastave voljeti Hrvatsku.

Josip Juratović, zastupnik SPD-a u Bundestagu, osvrnuvši se na mukotropan put Hrvatske u Europsku uniju u svome iscrpnom govoru naglasio je da je konačno trenutak da se Hrvati prestanu dijeliti na lijeve i desne: "Ako već postoje podjele, onda neka budu one koje se odnose na Hrvate jučer i Hrvate sutra."

Predsjednik Hrvatskoga svjetskog kongresa u Njemačkoj, Danijel Lučić, u svome pozdravnom govoru zahvalio je Njemačkoj na velikoj potpori pri ulasku Hrvatske u Europsku uniju naglašavajući

da je Berlin pravo mjesto za proslavu prve rođendana RH u EU obrazloživši to činjenicom da su i Hrvati Berlina 1989. bili dio priče pada berlinskoga zida, jer tu je zapravo sve i počelo, pa tako i put Hrvatske u Europsku uniju.

Na kraju su se svi složili u tome da je Hrvatska dugim dijelom svoje povijesti pripadala zapadnoeuropskome kulturno-školskom i interesnom krugu te se konačno vratila u okrilje onoga dijela svijeta kojem je po svome habitusu i tradiciji uvijek pripadala. Ulaskom u Uniju ona nije izgubila sebe. I uz početna razmimoilaženja o nekim pitanjima te trenutno ozbiljnim ekonomskim teškoćama, koje muče i mnoge europske zemlje, prema mišljenju većine nazočnih Hrvatska je bez sumnje na dobrom putu.

Među uzvanicima u ovoj nezaboravnoj svečanosti u njemačkome Bundestagu bili su i mnogi predstavnici hrvatskih udruga iz Berlina. U prijateljskom ozračju i obostranom dijalogu razgovaralo se o potrebama, ciljevima i željama ovdašnjih Hrvata. ■

ENG On the occasion of the first anniversary of Croatia's accession to the European Union German federal MP Klaus-Dieter Gröhler invited a delegation of the German chapter of the Croatian World Congress to celebrate the first year of membership at the Bundestag in Berlin.

Ni ružičasto ni crno

"Euroatlantske integracije bile su jedini nacionalni politički konsenzus, ali zbog krize i Lex Perkovića naš evolucijski doprinos Europskoj uniji ostao je u sjeni", rekao je predsjednik Josipović

Tekst: **Uredništvo** Snimke: **Hina**

Točno prije godinu dana Hrvatska je slavila. Nakon dugoga pregovaračkog puta postali smo punopravna članica EU-a. U povodu obilježavanja prve godine članstva predsjednik Ivo Josipović okupio je na Pantovčaku vladajuće, oporbu, poslodavce i sindikate na temu "Prva godina članstva - očekivanja i ostvarenja". Povlačenjem crte nakon prve godine članstva predsjednik zaključuje: "Slika učinka nije ružičasta, ali nije ni crna. Prvu godinu možemo ocijeniti uspješnom i razumno hladne glave procijeniti što je dobro što nam se dogodilo." "U prvoj godini ne možete imati velike učinke, bar ne vidljive, to je iskustvo drugih zemalja", navodi Branko Grčić, potpredsjednik Vlade, a Boris Lalovac, ministar financija, dodaje: "Vjerujem da će dugoročno za proračun i fiskalnu održivost javnih financija iz godine u godinu biti pozitivni efekti koji će biti sve vidljiviji."

Za oporbu pozitivni efekti članstva nisu ni blizu onakvi kakve su očekivali članovi pregovaračkoga tima. Kritike stižu i od poslodavaca i od sindikata. Za razliku od ministara, oni ne vide razlog za optimizam. Niti ima investicija niti građani žive bolje. "Ulaskom u Europsku uniju ostvaren je jedini nacionalni konsenzus, ali izostanak strategije dovodi do povremenih problema", ocijenio je Ivo Josipović. "Euroatlantske integracije bile su jedini nacionalni politički konsenzus, ali zbog krize i Lex Perkovića naš evolucijski doprinos Europskoj uniji ostao je u sjeni. Jedan od razloga što nam se takvi problemi događaju jest i u tome što smo jedna od rijetkih zemalja koja nije formulišala svoju strategiju do 2020.", rekao je predsjednik.

"Hrvatska je u prvoj godini bila uspješnija od drugih zemalja", rekla je hrvatska ministrica vanjskih poslova Vesna Pusić i posebno istaknula hrvatsku inicijativu na zapadnome Balkan-

Prigodna odlikovanja

Predsjednik Republike Ivo Josipović u povodu obilježavanja prve obljetnice članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji uručio je odlikovanja zaslužnim pojedincima. Mladen Bajić dobio je Odliko kneza Branimira s ogrlicom za borbu protiv korupcije. Isto odlikovanje dobili su i Tonino Picula i Davor Ivo Stier i to za doprinose u političkom dijalogu i konsenzusu. Ovaj dvojac, rekao je i predsjednik, dokaz je da dvije političke osobe mogu dobro i konstruktivno surađivati. Među odlikovanima Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića je fra Bono Zvonimir Šagi za doprinose u znanosti te Veslački klub "Gusar" iz Splita koji je dobio Povelju RH za promociju veslanja u Hrvatskoj i svijetu te 100 godina djelovanja.

nu. "Na zapadnome Balkanu nitko nije djelovao kao stabilizator i artikulirao europsku politiku, niti utjecao na artikulaciju europske politike u tim zemljama", rekla je Pusić.

Ivica Mudrinić iz Hrvatske udruge poslodavaca rekao je kako nije ni čudno što nema izravnih ulaganja u Hrvatsku "jer se u Hrvatsku ne isplati ulagati". "Totalno smo nespremni ušli u Uniju", drži Mudrinić.

"Politička kultura u Hrvatskoj je ispod razine potrebne za funkcioniрајуću demokraciju", rekao je analitičar Žarko Puhovski. "Danas je lošije nego prije. Politička i ideološka slika pokazuje da su poremećeni međunacionalni odnosi, a represija prema manjinama znatno je veća. Stanje u školstvu i znanosti najgore je u posljednjih 15 godina", drži Puhovski. ■

ENG On the occasion of the first anniversary of our membership in the European Union President Ivo Josipović played host to MPs from the governing coalition, opposition MPs, private sector representatives and union leaders to discuss "The First Year of Membership – Expectations and Achievements".

Materinski jezik bogatstvo je svakog naroda

Toga povijesnog dana 18. rujna 2004. godine na naše veliko zadovoljstvo svečano je započeo prvi sat hrvatske nastave u Kotoru u prostorijama HGDCG. Tada je u Kotoru upisano 22 učenika, a u Tivtu 30

Svečanost dodjeli knjižica na kraju školske godine 2013-14. u Kotoru 13.6.2014.

Milan Bošnjak uručuje knjižicu o završenoj školskoj godini i čestita na uspjehu

Napisao: Dario Musić

Kada su osobe koje su vodile Hrvatsko građansko društvo Crne Gore (HGDCG), godinu dana nakon osnivanja 2002. godine, inicirale ideju o mogućnosti osnivanja škole na hrvatskome jeziku u Crnoj Gori, izgledalo je to mnogima nerealno i nemoguće

jer nisu postojale potrebne zakonske regulative, a i tadašnja politička previranja u Crnoj Gori i u okruženju nisu išla toj ideji u prilog. Ipak, entuzijazam i želja su prevladali. Hrvati u Vojvodini u to vrijeme već su počeli formirati škole na hrvatskome jeziku, što im je bilo omogućeno zakonom Republike Srbije. Prilikom posjeta Hrvatima u Subotici sredinom 2002. godine iznijeli smo našu ideju tadašnjem predsjedniku Nacionalnog vijeća hrvatske nacionalne manjine u Srbiji i Crnoj Gori prof. Josipu Ivanoviću, koji ju je vrlo rado podržao.

PROJEKT 'UČIMO HRVATSKI'

Počele su pripreme za realizaciju projekta koji smo nazvali "Učimo hrvatski" i prilikom održavanja manifestacije "Tjedan Hrvata iz Crne Gore" u Zagrebu u rujnu 2003. godine posjetili smo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i u razgovoru s pomoćnikom ministra Ratimjom Kvaternikom, načelnicom Nadom Jakir i savjetnicom Nadom Zidar Bogadi predočili smo našu želju da hrvatsku

Tadašnji predsjednik Društva Tripo Schubert i tajnik Dario Musić nositelji su projekta. U pripreme je uključena Kotorska biskupija i HKD "Napredak" iz Donje Lastve. Pozvani su roditelji Hrvata da upute svoju djecu u ovu našu školu na edukaciju iz hrvatskoga jezika. Puni entuzijazma čelnici objiju udrug pokreću akciju upisa polaznika škole. U međuvremenu o našem projektu obavještavamo ministra prosvjete i nauke Crne Gore Slobodana Backovića i odgovorne institucije u općinama Kotor i Tivat, koji daju pozitivno mišljenje. Obavještavamo Ministarstvo u Zagrebu da su sve pripreme za početak nastave na hrvatskome jeziku učinjene i već sljedeće godine 2004. u rujnu stiže iz Hrvatske učiteljica Maja Širola. Dolaskom učiteljice organiziraju se sastanci s roditeljima i djecom u Kotoru i Tivtu. Toga povijesnog dana 18. rujna 2004. godine na naše veliko zadovoljstvo svečano je započeo prvi sat hrvatske nastave u Kotoru u prostorijama HGDCG uz skromnu svečanost u prisutnosti predstavnika Generalnoga konzulata RH u Kotoru, HTV

Dario Musić
otvara izložbu

Ako želimo da na ovim prostorima opstanemo kao Hrvati, moramo vratiti svoj materinski jezik tamo gdje je uvek bio i sredini kojoj je pripadao. Materinski jezik bogatstvo je svakog naroda, dokaz njegova identiteta i postojanja. Nestankom jezika nestaje i nacija. Zar trebamo ugasi svoja ognjišta i nestati s ovih područja na kojima smo stoljećima živjeli, stvarali i širili našu kulturu i življenje? Ovo nam je jedinstvena prilika da se vratimo svojim korijenima, a mi to želimo i hoćemo.

Zagreb, predstavnika crnogorskih medija, roditelja učenika i čelnika udruge. Istog dana u popodnevnim satima i u Tivtu je održan prvi sat hrvatske nastave. Tada je u Kotoru upisano 22 učenika, a u Tivtu 30.

PUNO TOGA POZITIVNOG SE DOGOĐILO

Danas, desetljeće poslije, s ponosom proslavljamo desetu obljetnicu hrvatske nastave u Crnoj Gori. U tih deset godina puno toga pozitivnog se dogodilo, posebno osamostaljenjem Crne Gore 2006. godine i usvajanjem Zakona o manjinskim pravima i slobodama 2011., gdje se navodi: "Manjinski narodi i druge manjinske i nacionalne zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo na školovanje na svom jeziku i na odgovarajuću zastupljenost svog jezika u opštem i stručnom obrazovanju, u zavisnosti od broja učenika i finansijskih mogućnosti Crne Gore."

Omogućeno nam je da svoje pravo školovanja na materinskom jeziku u potpunosti ostvarimo. Prema propozicijama i zakonu Republike Hrvatske u ovih deset godina školu su vodile učiteljica Maja Širola iz Kastva pokraj Rijeke (2004. – 2008.), Marina Bastašić, prof. iz Jastrebarskog pokraj Zagreba (2008. – 2012.) i današnja učiteljica Ana Šarčević, prof. iz Pleternice – Slavonija, koja je imala tu čast da s nama proslavi ovaj značajan jubilej – deset godina od osnutka hrvatske nastave u Crnoj Gori koja se održava u Kotoru i Tivtu. U ovih deset godina kroz školu hrvatske nastave prošlo je 180 djece pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori.

Svečanost obilježavanja desete obljet-

nice hrvatske nastave u CG održana je u Tivtu i Kotoru 12. i 13. lipnja 2014. Proslavu su uveličali predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske: mr. Vera Šutalo, načelnica Sektora za standard, strategije i posebne programe, prof. Ivana Pilko Čunčić, voditeljica Službe za međunarodnu suradnju i prof. Milan Bošnjak, glavni koordinator hrvatske nastave u inozemstvu, kao i konzul RH u Kotoru Hrvoje Vuković, te bivša učiteljica Marina Bastašić, prof. iz Jastrebarskog i dječji pisac Hrvoje Kovačević iz Zagreba.

SVEČANA PROSLAVA

Prvog dana (12. lipnja) u Galeriji Buća u Tivtu prikazana je izložba arhivskih fotografija razvoja i rada hrvatske škole u ovih deset godina autora Darija Musića uz asistenciju prof. Ane Šarčević. Nakon izložbe održan je književni susret s Hrvojem Kovačevićem u atriju ljetnikovca Buća.

Drugog dana proslave (13. lipnja) u Kotoru u koncertnoj dvorani glazbene škole "Vida Matjan" – u crkvi sv. Duha u Kotoru

stva znanosti, obrazovanja i sporta RH zajedno s učiteljicom Anom uručilo učenicima knjižice za kraj školske godine, a HGDCG je svakom učeniku poklonilo Monografiju Društva. Prikazan je i kratki dokumentarni film o školi koji su snimili učenici škole uz pomoć Darovana Tušeka iz Zagreba koji je oduševio sve prisutne u dvorani. Osim filma učenici su u sklopu svečanosti izveli poseban kulturno-umjetnički program koji su pripremili sa svojom učiteljicom Anom.

NAČIN UNAPREĐIVANJA NASTAVE

U popodnevnim satima u hotelu "Cattaro" u Kotoru održan je okrugli stol na temu "Perspektive hrvatske nastave u Crnoj Gori" na kojem su se čule mnogo-brojne ideje o načinu unapređivanja nastave, suradnje sa školama u Hrvatskoj, terenskoj nastavi i dr. Na okruglom stolu govorili su, osim predstavnika Ministarstva iz Hrvatske, prof. dr. Milenko Pasinović, konzul RH u Kotoru Hrvoje Vuković, predsjednica HGI-ja i ministrica u Vladi CG Marija Vučinović, Zoran Lalić iz Zavoda za školstvo Crne Gore te pokretači projekta hrvatske nastave Dario Musić i Tripo Schubert.

Izaslanstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH za vrijeme boravka u Boki, u pratnji učiteljice Ane Šarčević, obišlo je hrvatske udruge, hrvatski radio "Radio DUX", Kotorsku biskupiju, Pomorski muzej te značajne kulturne i vjerske objekte.

S lijepim dojmovima na sve doživljeno, dragi gosti i prijatelji otputovali su u Zagreb da ispričaju priču kako živi i radi mala hrvatska zajednica u Crnoj Gori – Boki kotorskoj. ■

ENG It's been ten years since the first Croatian language instruction classes opened in Montenegro. Twenty-two pupils enrolled then in Kotor and thirty in Tivat.

Svečanost je održana u koncertnoj dvorani glazbene škole "Vida Matjan" u crkvi sv. Duha u Kotoru

Pjesmom i srcem za Slavoniju

Uz pjesmu, ples, rukama 'uhvaćenim u kolo', osmjesima... i uz osobne novčane donacije te nagradnu lutriju ponovno je iskazana velikodušnost australsko-hrvatske zajednice

Napisala: Suzana Fantov (Hrvatski vjesnik)

Šest bendova, pedesetak glazbenika, šest sati pjesme... Hrvatski katolički centar u Sunshineu (Melbourne) postao je velika pozornica na kojoj su sudjelovali australsko-hrvatski bendovi Neretva, Uzbuna, Noćna smjena, Magla, Major Minor i Prva liga, a koji su svojom pjesmom okupili gotovo sedam stotina uzvanika na humanitarnom koncertu 'Slavonija u srcu' koji je održan 28. lipnja 2014.

Pod medijskim pokroviteljstvom *Hrvatskoga vjesnika*, vodećega tjednika koji izlazi u Australiji, i inspirativnoj ideji Domagoja Dedića, člana tamburaškoga sastava Noćna smjena, koji sa svojim 'žicama' njeguje upravo i ono njima posebno 'srcu drago slavonsko', začas su okupljeni poznati glazbenici koji djeluju na ovim prostorima. Svoje potvrđne odgovore dali su istog trena, jednoglasno se složivši kako je svaka pomoć stradaloj domovini prijeko potrebna. Ovaj put pomoć je krenula uz pjesmu. 'Noć za pamćenje', kako je sad svi nazivaju, započela je nastupom folklorne grupe Mladi Hrvati koja djeluje u Clifton Hillu (Melbourne), a koji su sa svojim prekrasnim, slikovitim narodnim nošnjama obogatili atmosferu plešući slavonske plesove.

POMOĆ STROŠINCIMA

- Ovo je bilo poput sirene... 'Uzbuna' je odmah bila oduševljena idejom dati svoj mali doprinos. A kako i ne bi – nasip na kojem smo se igrali kao djeca, izvodili djevojke u šetnje, sada je poplavljen, sela i gradovi uništeni, narod i naše obitelji trebaju pomoć – govore članovi grupe Uzbuna, nastavljajući

večer hitovima koji nisu nikog ostavili ravnodušnim. Uz pjesmu, ples, rukama 'uhvaćenim u kolo', osmjesima... i uz osobne novčane donacije te nagradnu lutriju ponovno je iskazana velikodušnost australsko-hrvatske zajednice. Skupljena sredstva namijenjena su selu Strošincima (istočna Slavonija), a bit će uručena vlč. Vinku Dubravcu, uz pomoć Miroslava Škore i umirovljenog svećenika Marka Bubala iz Vinkovaca.

- Kad smo vidjeli poplave u Slavoniji, bilo nam je teško gledati narod koji je propatio za vrijeme Domovinskoga rata i ponovno mora proživjeti gubitak kuća, preseljavanje obitelji i izgradnju života ni od čega. Osjećali smo se ponosni kada smo vidjeli kako Hrvati iz svih krajeva Hrvatske spremno pomažu Slavoniji. Tako se odmah rodila ideja i o ovome okupljanju, na koju su svi istodobno pristali. Ujedinjeni u pjesmi, uspjeli smo

jim strunama tambura 'vratila' sve prisutne u zemlju svojih predaka.

VEČER ZA PAMĆENJE

'Magla' je uz Jelicu Gal izvela i 'Lindō' te nastavila zagrijavati noć... – Vrhusac je nastupati s ovakvim glazbenicima, s ovakvom porukom. Od samog početka pa do kraja osjećali smo kako će ovo biti večer za pamćenje svim izvođačima, svim prisutnima – dojmovi su ovoga benda koji kao i ostali izvođači svojom energijom, iskrenošću i velikodušnošću na najbolji način potvrđuju 'svou Slavoniju u srcu'. Uz hrvatski rock'n'roll u Australiji nezaobilazno je ime Major Minor. - Samo je jedna Slavonija! Bilo je divno vidjeti kako bez obzira na to koliko smo udaljeni srca mnogih uvijek su otvorena i kucaju uz hr-

Većina izvođača s Humanitarnog koncerta

vatsku pjesmu. Iz Sydneya je te večeri doputovala 'Prva liga' pa je kraj divne večeri, 'na žalost prisutnih', dočekan uz njihove balade, rock-pjesme, pjesmom kojom su svi prisutni odlasli jedinstvenu poruku svojoj domovini.

- Zajedno smo uspjeli u našemu naumu. Nama je čast što smo sudjelovali i mogli pomoći. Biti ovdje nama je privilegij. Hvala svima! – oduševljeni su bili i članovi Prve lige s kojima je ovaj humanitarni koncert završen. Srca Hrvata ispunila su se radošću u želji da se srećom ispune i ona kojima je sad najpotrebni.

ENG Just under 700 gathered for a humanitarian concert featuring six performing bands staged at the Croatian Catholic centre in Sunshine (Melbourne) to raise aid for flood victims in the Slavonia region.

i mi, iako mi-ljama daleko, biti dio velike iskazane solidarnosti našemu napačenom narodu – riječi su Noćne smjene koja je svo-

Članovi centra i hrvatski diplomi

U HRVATSKOME KULTURNOM CENTRU U SAN PEDRU PROSLAVLJEN DAN DRŽAVNOSTI

SAD - U Hrvatskome kulturnom centru u San Pedru organizirana je 29. lipnja svečanost u povodu obilježavanja Dana državnosti RH. Budući da centar promiče umjetnost lokalno i globalno, i ovaj put poštovan je taj princip. Na svečanosti je nastupio gudački kvartet Filharmonije Los Angelesa izvedbom djela hrvatskih autora Ivana Jarnovića i Jurja Stahuljaka. Ivan Jarnović bio je i sam virtuož na violini i skladatelj koji je živio u 18. stoljeću, dok je Juraj Stahuljak živio u 20. stoljeću i u njegovim djelima nalazimo elemente folklora koji podsjećaju na Dvoraka, Griega i Sibeliusa.

Camille Avellano, prva violinistica gudačkoga kvarteta, pohvalila je Hrvatski kulturni centar kao mjesto gdje je užitak svirati zbog odlične akustike i predivne publike među kojom su bili Josip Buljević, generalni konzul RH u Los Angelesu, konzul Marijan Orešnik i konzulica Petra Radojević. Ovome kulturnom događaju nazočili su i članovi konzularnoga zbara Los Angelesa iz Afganistana, Austrije, Azerbejdžana, Belgije, Bugarske, Japana, Njemačke, Perua, Poljske i Južne Afrike. Bili su tu i predstavnici američkoga Kongresa, Senata i Pokrajine, kao i mnogobrojni likovni umjetnici koji su izlagali u Hrvatskome kulturnom centru. I ovaj put nas je predsjednica Hrvatskoga kulturnog centra Maya Bristow, uz pomoć svojih suradnika, iznenadila jednom iznimnom izvedbom. U vezi s tim je izjavila: "Vjerujem da snaga umjetnosti može povezati ljude raznih životnih putova da dijele, uče i da inspiriraju. To su jake veze za izgradnju snažnog društva." Možemo dodati da je to bio i najljepši poklon koji je centar poklonio svojoj domovini za rođendan.

Gudački orkestar Filharmonije Los Angelesa

MARIJANA DOKOZA U DUBROVNIKU PREDSTAVILA SVOJ ROMAN "NARANYJNIN PLAČ" I ČASOPIS FENIX

DUBROVNIK – Hrvatska književnica iz Njemačke i glavna urednica dvojezičnoga hrvatsko-njemačkog mjeseca Fenix Marijana Dokoza u Hrvatskoj matici iseljenika u Dubrovniku predstavila je svoj roman "Naranyjin plač" i mjeseci Fenix. Predstavljanje je vodila Maja Mozara, voditeljica ureda HMI-ja u Dubrovniku, a isječke iz romana i zbirke pjesama Marijane Dokoze čitao je Sebestijan Vukosavić, voditelj s Radio Dubrovnikom.

Najnoviji roman Marijane Dokoze je čudesna priča o ljubavi, mržnji, prijateljstvu, sretnim i nesretnim ljudskim sudbinama, odanosti, otmici vlastitoga tek rođenoga djeteta, dobrom i zlim ljudima. - Roman bi uskoro mogao biti tiskan i na engleskome jeziku, a za mjesec dana bit će dostupan i u elektroničkom izdanju - najavila je na predstavljanju Marijana Dokoza koja je za objavljanje pripremila još dva romana i jednu zbirku poezije. Dubrovačkoj publici u staroj gradskoj jezgri književnica i novinarka Marijana Dokoza predstavila je tom prigodom i svoj mjeseci Fenix čija je glavna urednica. Uz tiskano izdanje, koje se svakog mjeseca prodaje se na kioscima u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj i Luksemburgu, Dokoza je predstavila i portal Fenix-magazin.com te najavila izlaženje tromjesečnika Fenix Special u kojem će se na magazinskome formatu donositi priče o ljudima iz domovine i iseljeništva.

Predstavljajući Marijanu Dokozu, Maja Mozara je rekla da je književnica i novinarka rođena 1978. godine u Galovcu kraj Zadra. Do sada je, pod djevojačkim prezimenom Šare, objavila knjigu poezije *Sjene prošlosti* i roman ljubavne tematike *Izgubljeni u ljudskim mislima*. Druga knjiga poezije *Dvorac tajni* objavljena je 2008. godine, pod prezimenom Dokoza. Marijana Dokoza živi i stvara u Mainzu u Njemačkoj. (Foto: Željko Tutnjević)

BISERNICE BOKE NA KAŠTELANSKOME KULTURNOM LJETU

KAŠTELA - U petak 20. lipnja gradonačelnik Kaštela Ivan Udovičić svečano je otvorio manifestaciju koja će pod nazivom Kaštelansko kulturno ljeto trajati dva mjeseca. Nakon njegova govora, Miljenko i Dobrila, kaštelanski Romeo i Julija, pustili su u zrak bijelu golubicu i time označili početak niza događaja koji će se događati na raznim lokacijama i obuhvatiti zabavne i kulturne programe. Previđeno je oko 90 izvedbi koje uključuju nastupe klapa, folklor, kazališne predstave, izložbe, a već prvi dan započeo je modnom revijom kreatora inspiriranih tradicijskom nošnjom.

U glazbenome dijelu programa nastupile su dvije ženske klapе i to Neverin iz Kaštela i Bisernice Boke, koje su za ovu prigodu došle iz Kotora. Idućeg dana otvoren je Eko etno sajam pa je sudionicima bio ponuđen i tradicijski doručak. Na doručku su i Bisernice Boke ponudile svoje gastronomске specijalitete, što nije neobično jer u svojim redovima imaju Vlastu Mandić, autoricu "Bokeljske kuharice". Na večer se održala nova modna revija. Ovaj put bila je to revija tradicijskih nošnji na kojoj su sudjelovale i gošće iz Kotora, ali i drugih zemalja poput Slovenije, Bosne i Hercegovine i Poljske. Slijedila je Večer gastronomije pa je cijela riva u Kaštel Starome bila pretvorena u izložbu hrane.

Grad Kaštela obogatio je dvomjesečnom manifestacijom turističku ponudu, ali i cijeloj priči dao međunarodni značaj zahvaljujući gostima iz inozemstva.

Proslave u znaku nogometa

U Bitoli je uz obilježavanje Dana državnosti RH proslavljen i 20 godina djelovanja Makedonsko-hrvatskog društva i kulturnog centra *Marko Marulić*

Pjesnikinja Ljiljana Crnić i Stipe Ercegović, predsjednik Zajednice Hrvata Beograda

Bitola: Klapa Mela s Murterom i donačelnica Mare Kovačev

Dr. Branko Maretic pozdravlja nazočne i otvara svečanost u Bitoli

Napisala: Branka Bezić Filipović

Usuradnji s hrvatskim zajednicama HMI-jeva podružnica Split već tradicionalno organizira obilježavanje Dana državnosti RH u susjednim zemljama.

Ovogodišnji događaji započeli su 9. lipnja u Beogradu u Domu omladine gdje je Zajednica Hrvata Beograda omogućila prikazivanje filma *Kapi mora, kapi sunca* redatelja Matka Petrića. Stipe Ercegović, predsjednik zajednice i sam redatelj, pozvao je Nešu Labora, podrjetlom iz Šibenika, da nam zapjeva i odsvira hrvatske pjesme. Svojom poezijom na ikavici i čakavici nazočne je oduševila Ljiljana Crnić, beogradska Splićanka, članica Društva književnika Srbije. Svojim dolaskom priredbu su uveličali Gordan Markotić, veleposlanik RH u Srbiji i Valentina Šarčević, opunomoćeni ministar.

Nakon Beograda imali smo dvostruko slavlje u Bitoli. Osim što je obilježen Dan državnosti RH, proslavljen je i 20 godina djelovanja Makedonsko-hrvatskog društva i kulturnog centra *Marko Marulić*. Društvo je godinama uspješno vodio dr. Branko Maretic i promovirao hrvatsku baštinu i kulturu te tako održavao hrvatski identitet. U kulturnome centru Magaza ovom prilikom predstavljeni su knjiga i DVD *Veterani Hajduka* Matiće voditeljice Branke Bezić Filipović. Sve je tih dana bilo u znaku nogometa jer je predstavljanje bilo upriličeno 13. lipnja, dan nakon otvorenja svjetskoga nogometnog prvenstva. U glazbenome dijelu programa nastupila je ženska klapa Mela i njihov voditelj Vojislav Šikić Balara. Oni su sa svoga otočja Murtera došli u pratinji donačelnice Mare Kovačev.

I ove godine smo zaboravili na napore dalekog putovanja jer je zadovoljstvo obavljenim poslom bilo veće. ■

ENG The CHF branch office in Split joined forces again with Croatian communities in Belgrade and Bitola (Macedonia) to organise Croatian Statehood Day celebrations in neighbouring countries.

AD PLASTIK d.d. SOLIN

Dioničko društvo za proizvodnju dijelova i pribora za motorna vozila i proizvoda iz plastičnih masa
HR - 21210 Solin • Matoševa 8 • www.adplastik.hr
tel.: +385(0) 21 206-444 • fax. +385(0)21 206-599

PREDMET:

Poziv za iskazivanje interesa za kupnju i/ili poslovnu suradnju za razvoj nekretnine u Makarskoj

Trgovačko društvo AD Plastik d.d., Matoševa 8, Solin (dalje: Društvo) jedini je vlasnik nekretnine u Makarskoj, katastarska općina Kotišina i to:

- Objekt, katastarska čestica 259, broj zemljišnoknjžnog uloška 1008, površine 3.902 m²
- Zemljište, katastarska čestica 444/1, broj zemljišnoknjžnog uloška 986, površine 10.035 m²

Naprijed navedene čestice zauzimaju ukupnu površinu od 13.937 m². U zemljišnoj knjizi za K.O. Kotišina Društvo je upisano kao vlasnik predmetnih nekretnina. Sukladno Prostornom planu uređenja grada Makarske, područje na kojem se nalazi predmetna nekretnina namijenjeno je za poslovno/stambene sadržaje (oznaka K2).

Prezentacija nekretnine koja sadrži detaljnije informacije o istoj i fotografijama može se preuzeti s internet stranice društva na adresi <http://www.adplastik.hr/>. Isto tako, na upit zainteresiranih, dostupne su arhitektonske programske idejne studije za rekonstrukciju i adaptaciju objekta u sljedeće sadržaje: trgovачki centar, dom za starije i zdravstveno turistički centar te hostel i zabavno sportski centar.

Rok za podnošenje ponuda, s prijedlogom kupoprodajne cijene i/ili prijedloga poslovne suradnje za razvoj nekretnine prema predloženim i/ili novim arhitektonskim rješenjima je 31.07.2014. godine.

Napomena: ovaj poziv kao i prispjela ponuda nisu obvezujući

Ponude se šalju poštom na

AD Plastik d.d., Matoševa 8, 21 210 Solin

u zatvorenoj omotnici s obveznom oznakom:

"ISKAZIVANJE INTERESA ZA KUPNJU I/ILI POSLOVNU SURADNUZU ZA RAZVOJ NEKRETNINE U MAKARSKOJ"

Sve potrebne informacije molimo zatražiti putem

e-maila: informacije@adplastik.hr

IN MEMORIAM

Berislav Klobučar
dirigent Bečke državne opere

Hrvatska zajednica u Beču izgubila je jednog od svojih najuglednijih članova. Svjetski poznati dirigent Berislav Klobučar umro je u 89. godini. Mnogima je ime poznato, no rijetki su imali čast i upoznati gospodina Klobučara koji je još za života bilo legenda. Sreća sam ga prije otprilike pet, šest godina u kavani u središtu Beča. Tema razgovora bila je imenovanje jedne ulice u 13. kotaru po dirigentu Lovri plemenitome Matačiću. Dobio sam potporu u mojoj zamisli i zeleno svjetlo na kotarskoj političkoj razini, no Kulturni ured grada Beča odbio je našu zamisao jer navodno ulice u Beču ne mogu se mijenjati, premda praksa govori drukčije. Tek kasnije sam saznao da je i sam Klobučar bio student dirigenta Lovre pl. Matačića. Klobučar je bio četiri desetljeća u Državnoj operi u Beču i dirigirao 56 opere koje su doživjele 1.133 izvedbe. U ovaj veliki broj dirigentskih večeri nisu ubrojene baletne večeri. Jedno vrijeme je i nedavno umrli prof. Milan Horvat paralelno s Klobučarom dirigirao u Bečkoj operi. Zasluzni Hrvat umro je 13. lipnja 2014., na dan sv. Ante. O zaslugama Berislava Klobučara govorio i činjenica da je postao počasni član Državne opere Beča. Kako ima velike zasluge, o njegovoj smrti su izvjestili svi relevantni mediji.

Prvi nastup mladoga dirigenta bio je u Beču 1952. u bečkoj Radio kući, a 1953. već dirigira na "Therater an der Wien" s "Madame Butterfly". Njegov zadnji javni nastup u Beču u ulozi dirigenta bio je 1993. u Državnoj operi s operom "Turandot".

Šezdesetih godina uspio je u pravome smislu osvojiti glazbenike i publiku. Nije zanemariva činjenica da je upravo on dirigirao na prvome nastupu Placida Dominga u Beču 1967. u Državnoj operi Beča. U sezoni 1967./68. uskočio je u Metropolitan operi s Wagnerovom "Walküre" umjesto poznatog Herberta Karajana, koji je bio veliki prijatelj i s Matačićem.

U Grazu je bio generalni glazbeni direktor od 1960. do 1971., a od 1972. do 1981. obnašao je funkciju "Hofkapellmeister" (dvorskoga kapelnog maestra) u Stockholm. Klobučar je također dirigirao u Scali u Miljanu te u poznatom Bayreuthu gdje se održavaju ljetne igre u čast Richarda Wagnera, u Salzburgu na ljetnome festivalu. Nadalje je bio šest godina direktor opere u Nici itd.

Poznato je da su ga svjetski operni pjevači tražili kao dirigenta jer je bio pripadnik "stare škole" i imao je puno iskustva u izvedbama opera. Njemu je bila važnija kvaliteta nego kvantiteta ili medijska nazočnost, pa čak i od same karijere.

Zbog velikih zasluga u kulturi dobio je 2010. visoko odličje "Srebrenu počasnu medalju Republike Austrije". (Marijan Brajinović)

Sve brojnije i uspješnije

Primjetno je da se u HSK CH/FL iskristaliziralo članstvo onih udruga koje nešto konkretno rade i pridonose. Uz to, zanimljivo je i pohvalno da je sve više mlađih članova i onih druge generacije

Napisao: Šimun Šito Čorić

Unedjelju 15. lipnja održan je redoviti godišnji sastanak Središnjeg odbora Hrvatskoga svjetskog kongresa Švicarska /Lihtenštajn (HSK CH/FL) u Hrvatskoj kući u Oltenu. Kao gost na sastanku je sudjelovao u ime Veleposlanstva RH u Švicarskoj savjetnik veleposlanika Davor Pomykalo, zahvalio HSK CH/FL za sve aktivnosti koje ima, a kasnije objašnjavao aktualnu problematiku Hrvata izvan domovine. Svjetski znanstveni putnik i predsjednik HSK CH/FL prof. dr. Davor Pavuna linkom s međunarodne konferencije iz Cavtata poslao je svoje inspirativne poruke sudionicima sastanka.

HSK CH/FL pojačao se, uz dosadašnju ekipu (predsjednik Davor Pavuna, dopredsjednici Tomislav Mijatović i dr. Alen Kordić, ravnatelj za Hrvatske svjetske igre Mario Lovrić), novim djelatnicima. Za novoga glavnog tajnika HSK/CH jednoglasno je izabran Vinko Sabljo, jedan od osnivača HSK, bivši potpredsjednik HSK na svjetskoj razini i poznati dugogodišnji javni radnik. U tajništvu s raznolikim zadaćama još će djelovati Branka Lovrić te pravnice sestre Betty i Ivana Babić. Na čelo Odbora za medije došao je Josip Mandić sa svojom Iconicus-firmom, a na čelu Odbora HSK CH/FL za stipendije (Fond hrvatskih studenata - FOHS) i humanitarnu pomoć potvrđen je Zlatko Daidžić.

FOHS je osnovan u Švicarskoj u Bernu još 1984., školovao je godišnje po petnaestak studenata u domovini, a onda je nakon 2000. godine prebačen u Zagreb pod okrilje Matice hrvatske. Prije tri godine uspostavljen je, uz FOHS u Zagrebu, ponovno i ovdje u Švicarskoj u zajedničkom djelovanju sljedećih udruga: NK Zagreb (Biel), SV Slavonija (Bern),

Članovi Središnjeg odbora u dvorištu Hrvatske kuće u Oltenu

Hrvatska udruga Posavina (Bern), Hrvatska zajednica Plehan-Derventa (Spreitenbach), Folklorna grupa Plehan (Bern), HKM SO, Solothurn i Ivan Petrović Zurich-osiguranje (Belach). FOHS stipendira sada deset studenata, a od jeseni će imati barem još tri stipendista više jer su po jednog studenta uzeli dužnosnici HSK CH/FL Ivan i Amela Krivić (Hyla, Rothrist), Vinko i Airi Sabljo (Buchs, SG) te Štefo i Štefica Babić (Balsthal).

Na ovome sastanku s veseljem je u punopravno članstvo HSK CH/FL primljen Bočarski klub HBK (HR i BiH, Švicarska), hrvatski religijski "HAGIO – Zentrum Zurich" i NK Croatia Solothurn iz Solothurna.

Ravnatelj Hrvatskih svjetskih igara za Švicarsku Mario Lovrić izvijestio je o detaljima tih igara u organizaciji HSK u Zagrebu od 21. do 26. srpnja. Glasnogovornik HSK fra Šimun Šito Čorić govorio je o novostima iz HSK na svjetskoj

razini. Posebno je predstavio i pohvalio rad domovinskog "Središta HSK za istraživanje komunističkih zločina nad Hrvatima" koje je zajedno sa Hrvatskim žrtvoslovnim društvom izdalo pretisak knjige *Udbini tajni popisi "državnih neprijatelja"* – S "ekstremnom neprijateljskom emigracijom rušili su državu" (Mostar – Zagreb, travanj 2014). Ona je bila izdana kao strogo povjerljivi tajni dokument samo u 30 primjeraka pred sami pad komunizma u Europi (Sarajevo, prosinac 1989.). Također je najavio Konvenciju HSK u Zagrebu 27. i 28. srpnja.

Primjetno je da se u HSK CH/FL iskristaliziralo članstvo onih udruga koje nešto konkretno rade i pridonose. Take i slične i dalje rado pozivamo u ovo dobrovoljno hrvatsko zajedništvo HSK na svjetskoj razini. Uz to, zanimljivo je i pohvalno da je sve više mlađih članova i onih druge generacije. ■

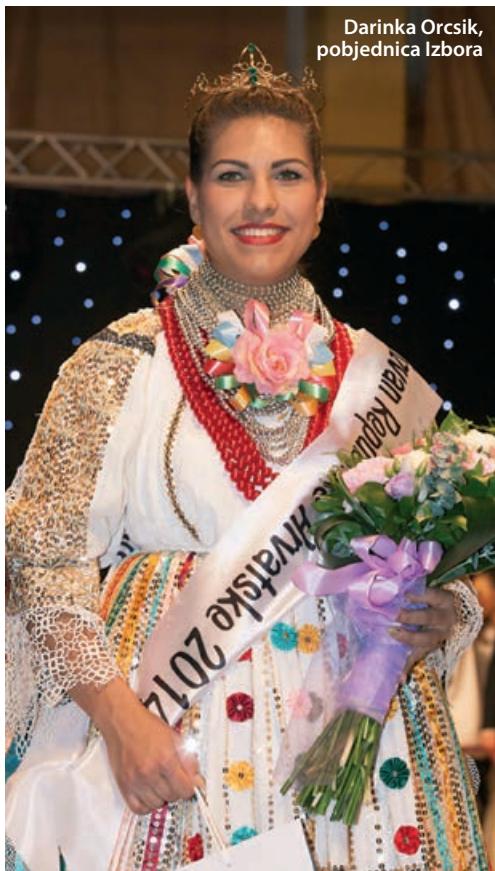
ENG The Croatian House in Olten played host to the annual meeting of the Central Committee of the Croatian World Congress chapter for Switzerland and Liechtenstein on June 25th.

Najbolje ambasadorice hrvatske kulture

Ovaj poseban projekt, koji je svojom atraktivnošću te povijesnim značajem izazvao veliko zanimanje javnosti i medija, započeo je 24. lipnja u Zagrebu, a završio svečanim izborom 28. lipnja u Gradskoj športskoj dvorani u Tomislavgradu

Darinka Orcsik,
pobjednica Izbora

Napisala: **Ivana Rora**
Snimili: **Ivica Šarac i Ivana Rora**

U organizaciji Udruge za očuvanje i promicanje hrvatske tradicijske kulture u Bosni i Hercegovini "Stećak" i Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba, a pod pokroviteljstvom Državnoga ureda za Hrvate izvan RH i općine Tomislavgrad, i uz pomoć Vlade Her-

ceg-bosanske županije, održan je iznimno zanimljiv program pod nazivom Revija tradicijske odjeće i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Ovaj poseban projekt, koji je svojom atraktivnošću te povijesnim značajem izazvao veliko zanimanje hrvatske i bosanskohercegovačke javnosti te medija, započeo je 24. lipnja u Zagrebu, a završio svečanim izborom 28. lipnja u Gradskoj športskoj dvorani u Tomislavgradu.

Darija Krstičević,
predstojnica Državnog
ureda za Hrvate izvan RH
predaje lenu najljepšoj

KARMEL SV. ILIJE

Stigle su sa svih strana svijeta, ukupno njih 28. Dio je stigao pred Hrvatsku maticu iseljenika pa put Tomislavgrada, a ostale su doputovale ravno u Tomislavgrad, točnije Buško jezero, Karmel sv. Ilije, koji je tih dan bio njihov drugi dom. U mir ovoga predivnog mjesta donijele su pjesmu, mladost i ljepotu, a odmah su ih kao prave misice dočekali otac Zvonko Martić i načelnik Tomislavgrada Ivan Vukadin, idejni začetnici, srce i duša ovog projekta. I krenule su, fotografiranje u narodnim nošnjama u prirodnom okružju Karmela, kojem je prethodilo uplitanje kose, šminjanje i odijevanje nošnje. Blago rečeno, kreativna pomutnja nastala je u Karmelu, ali sve su naše misice bile na razini zadatka. I tako cijeli dan, pod budnim okom svojih pratnji i fotografa završio je prvi "radni" izbora za miss koji je po svemu poseban.

Nakon svega otišli smo na druženje kamo nas je odveo i ugostio načelnik Tomislavgrada Ivan Vukadin, a cilj je bio Eko selo Grabovica. U ljepoti i srcu Hercegovine kušala su se najbolja domaća jela i vina i zapjevalo: *Kamen, krš i maslina...* Zaključili smo da svega ima ta zemљa Hercegovina! A nakon tuluma ustajanje ranom zorom i odlazak za Zagreb, gdje su djevojke primili i pozdravili predsjednik RH Ivo Josipović i predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko. Boravak u Zagrebu završen je na Bundeku ručkom s gradonačelnikom Milanom Bandićem u znaku crvenih ruža i njihove pjesme: *Došli smo k vama iz daleka svijeta...* I kad se pomicalo da su naše sudionice možda umorne,

U Hrvatskom saboru kod predsjednika Leke
(Hrvatski sabor, foto: Sintija Bartolić)

Prijam u Saboru

Predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko primio je sudionice Revije tradicijske odjeće i izbora najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Leko je rekao kako ima čast što može, kao predsjednik Hrvatskoga sabora, pozdraviti sudionice manifestacije te je naglasio kako je ovo i njihov Sabor. - Vi ste najbolje ambasadorice hrvatske kulture. Budite lojalne građanke država u kojima živate, a nastavite voljeti Hrvatsku - poručio je Leko na prijmu u Saboru.

nakon dolaska u Buško jezero i prijeđenih 800 km puta, poseban miris hercegovačke noći izmamio ih je sve na terasu Karmela gdje "puca" pogled na jezero i stvaraju se nova prijateljstva i jedna posebna čarolija.

ŠIROKI BRIJEG I MOSTAR

Dan prije samoga natjecanja obilježio je posjet Širokome Brijegu i samostanskoj galeriji te Mostaru, koji je na djevojke ostavio i poseban dojam. Spoj triju kulturna i baštine te pogled sa Staroga mosta oduševio ih je, a fotografije na Fejsu bile su najljepše upravo s neobično zelene i brze Nerete. Dolinom te pomalo divlje i posebne rijeke nastavilo se prema Vitezu, gdje su djevojke bile počasne go-

šće na humanitarnoj večeri za nedavno poplavljena područja BiH, a domaćini su bili Vjekoslav Bevanda, predsjedatelj Vijeća ministara BiH te Dragan Čović, predsjednik HDZ-a BiH.

Činilo im se da je nekako prebrzo prošlo njihovo vrijeme priprema i da je konačno stigao taj dan izbora koji je u svih izazvao veliko uzbuđenje i očekivanja. Nije se moglo oteti dojmu koliko je važno dobro predstaviti nošnju, kraj iz kojeg dolazi i svojom ljepotom uživati u na pisti kojom su ubrzano sve prošetale.

I eto ga... dan izbora... za tremu mali izlet u Tomislavgrad i obilazak samostana i galerije, brzinska proba s već pristiglim voditeljem Franom Ridjanom i scenskom ekipom pa povratak u Kar-

S predsjednikom Josipovićem
(Ured Predsjednika RH, foto: Filip Širanović)

mel... Zatim slijede užurbane posljedne pripreme: šminkanje, uplitanje kose, odijevanje, kićenje i sve što prati buduću pobjednicu i nikada tako brzi odlazak u športsku dvoranu Tomislavgrada. A kad je počelo, trema i uzbudjenje pretvorili su se u ljepotu njihova izlaza i predstavljanja na sceni.

28 DJEVOJAKA IZ 21 ZEMLJE

Doista prekrasne djevojke, njih 28, stigle su iz 21 zemlje i to: Novoga Zelanda, Australije, Sjedinjenih Američkih Država, Brazila, Čilea, Perua, Mađarske, Njemačke, Srbije, Austrije, Belgije, Italije, Slovenije, Crne Gore, Češke, Slovačke, Rumunjske, Makedonije, Kosova i Španjolske te Bosne i Hercegovine. I sve s istim ciljem, osvojiti krunu na prvoj izboru *Najlepše Hrvatice u narodnoj*.

nošnji izvan Republike Hrvatske, započele su svoj nastup.

U publici politički vrh BiH te ugledni gosti iz Zagreba: Darija Krstičević, predstojnica Državnoga ureda za Hrvate izvan RH i ravnatelj HMI-ja Marin Knezović, koji su se i obratili nazočnima u dvorani.

"Cilj ovoga programa je susret i povozivanje Hrvata iz cijelog svijeta u svrhu promicanja naše zajedničke tradicijske kulture, upoznavanje i pružanje potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini, posebice u jačanju i očuvanju nacionalnog identiteta", rekla je tom prigodom Darija Krstičević.

Stručni žiri za izbor najlepše Hrvatice u narodnoj nošnji bio je u sastavu: Željana Zovko, Anica Kovač, Martina Budek, Petar Galić, Nevenko Herceg

i Frano Vukoja. S obzirom na to da ovo nije bio tek uobičajeni izbor ljepote, žiri je imao i te kako težak zadatak, no pobjednicu su odabrali jednoglasno.

TEŽAK ODABIR

"Bilo je izuzetno teško odabrati iako je to bila ugodna dužnost, no bogatstvo nošnje sve nas je osvojilo tako da smo se jednoglasno odlučili za Darinku", rekla je Martina Budek, članica žirija, a Anica Kovač je dodala: "Biraš ljepotu, držanje i narodnu nošnju i bio je jako teško. Darinka je meni bila najljepša jer ima posebno zračenje, a pjeva iz duše i srca. Jednostavno je zablistala."

"Jako sam ponosna na svoju baku jer da nje nema, ja ne bih bila tu. Ona je stalno obnavljala ovu nošnju i nisam mislila da će biti prva na ovoj reviji, još

ne vjerujem", izjavila je Darinka Orcsik iz Mađarske, pobjednica izbora.

Njezina prva pratilja je Ivana Kljajić iz Bosne i Hercegovine, u gradskoj nošnji Hrvatica iz Dervente, dok je za drugu pratilju izabrana Lidija Sarić koja je nosila bunjevačku nošnju iz Vojvodine. Internetskim glasovanjem za miss fotogeničnosti pobjedu je u tijesnoj borbi koja je trajala mjesec dana odnijela Hrvatica iz Brazila Ingrid Maria Reis Toth s 1.068 glasova.

Posebnu pažnju medija privukla je nošnja karaševskih Hrvata iz Rumunjske, s uskom uštirkanom suknjom koja je dopuštala samo male pokrete i sitne korake. "Nije toliko teška koliko se čini, možda meni ne jer sam naviknuta i često ju obučem. Ova narodna nošnja je posebna, drugačija i meni najdraža", dodala je Slavica Maria Draghia iz Rumunjske koja nije odnijela službenu nagradu, ali je bila miljenica publike.

HRVATSKI FENOMEN

O narodnim nošnjama, na žalost, malo se zna, baš kao i o našoj bogatoj kulturnoj baštini. Na sebe ćemo bez problema navući majice s motivima američke i britanske zastave, no domaće motive osim navijačkih majica za vrijeme nogometne euforije teško ćemo ugledati.

"Zorica Vitez rekla je krasnu stvar - Hrvatima je tradicija preblizu i zato od nje prave otklon. Nismo svjesni, mada u Hrvatskoj postoji fenomen, a to je da europski imamo najviše zaštićenih nošnji na Unescovoj listi baštine", naglasio je otac Zvonko Martić i dodao: "Od nošnji smo poput primjerice Austrijanaca mogli napraviti svjetski prepoznatljivu stvar,

Na Bundeku s gradonačelnikom Bandićem

Srebrenka – duša projekta

Svaki projekt ima svoju dušu pa tako i ovaj. Duša i srce i glavni organizator dolaska svih djevojaka je Srebrenka Šeravić iz Hrvatske matice iseljenika. Ona ih je pronašla, organizirala dolazak i bila s njima od prvoga do zadnjega dana. Prešla je 4.000 kilometara, što je rekord ovog projekta, brinula se da stignu na vrijeme kamo god je to trebalo, udovoljava svim zahtjevima, uplitala kosu i rješavala sve probleme koji bi se na putu pojavili. Pa i one na legendarnoj terasi koju će sve sudionice dugo pamtititi, s pogledom na Buško jezero. A svestrana Srebrenka Šeravić i zapjevala je s njima jer takav projekt može organizirati samo ako u srcu nosi hrvatsku pjesmu i ljubav prema bogatoj hrvatskoj baštini!

ali nismo. Na sreću, ove djevojke diljem svijeta trude se ljudi upoznati s kulturnom baštinom, zbog čega im se mnogi znaju i rugati."

"Možda se ne potiče dovoljno očuvanje tradicije, ali ti koji su se smijali kada sam im pričala o turnejama i prijateljstvima i druženjima promijenili su stajalište", rekla je Ivana Kljajić, prva pratilja iz Bosne i Hercegovine, a i ostale djevojke s izbora dijelile su njezino mišljenje. Zato im je i posebna čast bilo sudjelovati prvi put na ovakovom natjecanju.

MISICA DARINKA IZ MAĐARSKЕ

I dok u Lijepoj Našoj zbog krize vlada trend napuštanja države, u ovom izboru djevojke se vraćaju u domovinu, a neke razmišljaju o tome da ostanu zauvijek. "Zato što je ovo lijepa zemљa... U početku mi je bilo čudno jer nikog ne znam. U Zagrebu mi se jako sviđa", na tek naučenome hrvatskom izjavila je Dragitza Rastegorac Grubisic iz Perua. Takođe je mišljenja i Ivana Perić iz SAD-a koja je prije šest godina živjela u Mostaru, a sada želi studirati u Zagrebu.

"Iako su ove djevojke već druga ili treća generacija iseljenika, ljubav prema tradiciji i Lijepoj Našoj je golema, nekima čak i nerazumljiva", dodaje Darinka Orcsik iz Mađarske, najljepša među najljepšima jer svaka od djevojaka na poseban način zasluzila je biti najbolja. Ljubav prema domovini i narodnoj nošnji te hrvatskome jeziku zasigurno je obilježila ovaj događaj, koji su pratili gotovo svi mediji iz BiH i Hrvatske. Doista neviđeni spektakl – rekli bi u Tomislavgradu.

Ono što je prikazano u ovome izboru nije niti desetina narodnih nošnji iznimno bogate hrvatske kulturne baštine. Ako ne prije, za 365 dana na novome izboru naučit ćemo još ponešto, tko zna možda sljedeće godine doznamo nešto i o muškim narodnim nošnjama. Ideja se rodila! ■

ENG The Stećak Association for the Preservation and Promotion of Croatian Traditional Culture in Bosnia-Herzegovina and the CHF joined forces to organise a traditional folk costume review and Miss Croatian folk costume pageant for Croatians abroad in Tomislavgrad.

"U ovim pjesmama i kolima progovara naša prošlost, naš identitet"

Na 23. hrvatskome folklornom festivalu koji je organizirao Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni nastupilo je dvanaest odraslih folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke

23. hrvatski folklorni festival
kroatisches Folklorefestival

Predstavnici svih folklornih skupina koje su nastupile na festivalu

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Tradicionalni 23. hrvatski folklorni festival u Njemačkoj, na kojem je nastupilo dvanaest odraslih folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) iz Njemačke, održan je u subotu 28. lipnja u Kulturnom i sportskom centru "Martinsee" u Heusenstammu kraj Offenbacha na Majni, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni.

Prije festivala održana je Služba riječi u kojoj je sudjelovala skupina mlađih iz HKM Offenbach. Službu riječi uz

prigodnu duhovnu riječ predvodio je zadarski nadbiskup, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimir Puljić, koji je rekao kako smo na ovoj svjetu da rod donosimo i to uz pomoć Božjeg blagoslova, njegova nadzora i uputa. "U ovim pjesmama i kolima progovara naša prošlost, naš identitet, tu se otkrivamo i po tome se prepoznajemo i danas kad smo u Europi. Stoga vam zahvaljujem da se trudite sačuvati to što nam je dragocjeno i da ovim susretima podržavate taj žar i to vjerom. Pravi je uspjeh kad smo zajedno, povezani, umreženi s istim idealima, idejama, željama da ostvarimo zajednički program", rekao je mons. Puljić posebno istaknuvši

Službu riječi predvodio je zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić

Registracija za izbore u Bosni i Hercegovini

važnost vjere koja rađa kulturu, o čemu je govorio sv. Ivan Pavao II.

BOGATSTVO HRVATSKE TRADICIJSKE KULTURE

Festival je započeo hrvatskom himnom. Srdačnu dobrodošlicu sudionicima i okupljenima uputio je u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlc. Ivica Komadina. Posebno je zahvalio mons. Puljiću na predvođenju Službe riječi. Zatim je otvorio festival. Prigodnu pozdravnu riječ uputio je i gradonačelnik Heusenstamma Peter Jakoby. Okupljene su pozdravili i konzulica Generalnoga konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta na Majni Lidija Pansegau-Hadrović i vicekonzul Generalnoga konzulata Bosne i Hercegovine Dragan Bagarić. Na festivalu je bilo više svećenika koji su došli u pratinji svojih skupina, kao i pastoralnih suradnica i suradnika – redovnica i laika, voditeljica i voditelja skupina te roditelja i drugih ljubitelja

hrvatske folklorne baštine. U prosudbenoj komisiji bio je ugledni istraživač hrvatskoga folklora prof. Vidoslav Bagur. Članovi folklornih skupina pjesmom i plesom poveli su okupljene hrvatskim krajevima u kojima se njeguje bogatstvo hrvatske tradicijske kulture.

ZAHVALA VODITELJIMA SKUPINA

Nastupile su folklorne skupine iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj – iz

Main-Taunus/Hochtaunusa, Wuppertala, Mainza, Offenbach am Main, Darmstadt, Mülheim/Oberhausena, Stuttgart-Bad Cannstatt, Duisburga, Mannheim-Mosbacha, Essena, München i Düsseldorfa. Na kraju je u ime prosudbene komisije prof. Vidoslav Bagur rekao kako je bilo lijepo vidjeti toliko dobrih mlađih pjevača i plesača. "Nekad se tradicijska kultura prenosila usmenom predajom, a danas to rade voditelji skupina i njima zapravo treba uputiti veliku zahvalu jer da njih nema, ne bi bilo ni ovoga svega lijepoga što smo večeras ovdje doživjeli." Prof. Bagur je nakon smotre svakoj skupini pojedinačno uputio stručnu riječ. Delegat vlc. Komadina zahvalio je svima na odazivu te obitelji Vuko koja je pomogla ostvarenju smotre nastupom u toj dvorani. Predstavnici skupina uručene su zlatne medalje. Program je znalački vodila dr. med. dent. Betina Mamić-Salvia. Priređen je i zabavni program u kojem je uspješno nastupilo više izvođača. ■

ENG The traditional 23rd Croatian Folklore Festival in Germany, featuring performances by twenty ensembles from the Croatian Catholic mission in Germany, was staged in Heusenstamm near Offenbach am Main on June 28th.

Hrvatske iseljeničke udruge pozivaju sve Hrvate koji su podrijetlom iz BiH, a trenutno žive izvan svoje države, da se registriraju za izbore u BiH.

Razlog: Sljedeći izbori u BiH su 12. 10. 2014. Na njima pravo sudjelovanja imaju državlјani BiH koji trajno borave u njoj, ali i svi oni koji posjeduju njezinu državljanstvo neovisno o tome gdje trenutno žive.

Izborma mogu pristupiti samo oni koji se prethodno registriraju!

NIJE POTREBNA OSOBNA ISKAZNICA!

Prijave se primaju do 29. 7. 2014. u 24.00 sati na stranici: www.izbori.ba ili www.mvp.gov.ba.

Ispunite obrazac PRP-1 ručno te uz njega još priložite:

- popunjeno i vlastoručno potpisano obrazac PRP-1 - kopiju CIPS dokumenta (osobna iskaznica) ili za osobe koje nemaju CIPS-ovu (osobnu) iskaznicu
- popunjeno i vlastoručno potpisano obrazac PRP-1
- identifikacijski dokument zemlje u kojoj živate
- dokaz o državljanstvu BiH (ne stariji od 6 mjeseci)
- dokaz o prebivalištu BiH (ne stariji od 6 mjeseci).

Dokumente možete poslati faksom na broj:

+387 33 251 333 ili

+387 33 251 334

ili na e-mail: prijavapp@izbori.ba

ili poštom na adresu:

**Poštanski pretinac 451,
71 000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina.**

Kako biste provjerili status Vašeg obrasca, možete nazvati tel.:

+387 33 251 331 ili

+387 33 251 332

ili poslati upit e-mailom:

info@izbori.ba.

Napomena: Na obrazcu PRP-1 na pitanje br. 10 odgovor treba biti "glasovanje putem pošte".

Grad šećera u srcu županjske Posavine

Goleme šume hrasta lužnjaka privukle su engleski kapital kojim se 1884. godine podiže golema tvornica tanina, prirodnoga organskog spoja koji se tada najviše koristio u industriji kože i obuće

Županja - glavni trg

Gradska vijećnica

Napisao i snimio: **Zvonko Ranogajec**

Županja je grad na istoku Slavonije u županjskoj Posavini na granici prema Srijemu i jedan je od pet gradova Vukovarsko-srijemske županije. Na zapadu Županja graniči s općinom Štitar, na sjeveru Gradištem, na istoku gradom Otokom i na jugoistoku općinom Bošnjaci. Površina lokalne samouprave iznosi 89 četvornih kilometara, nalazi se na 80 metara nadmorske visine, a čini je samo jedno naselje - Županja. Grad leži na lijevoj obali rijeke Save na velikome meandru, a od plavljenja je zaštićen kao i ostali dio Posavine nasipom.

Geološki gledano područje Županje leži na kvartarnim naslagama odnosno plodnoj nizini nastaloj djelovanjem rijeke Save i susjednog Bosuta te taloženjem plodnog tla eolskim putem. Ima dosta i močvarnoga tla značajnog po biljnoj zajednici hrasta lužnjaka. Klima

je umjereno kontinentalna sa siječanj-skim srednjacima od minus 3 do srpanjskih 28 stupnjeva.

NA LAZARUSOVU KARTU IZ 1528.

Mjestimični i malobrojni arheološki nalazi pokazuju da je prostor Županje bio naseljen u prapovijesti i antičkom razdoblju. Na to upućuju nalazi rimskog novca, keramike, oruđa i oružja. Naziv Županja prvi put se spominje relativno kasno, 1528. godine na Lazarusovoj velikoj karti Ugarske pod nazivom *Zupana blacia* ili Županje blato. Više od stoljeća i pol od 1536. do 1687. godine Županja je pod turском vlašću sa sjedištem sandžaka u Iloku i nahije u Ivankovu. Oslobađanjem od Turaka nakon mira u Srijemskim Karlovcima 1699. godine Županja ulazi u sastav Austro-Ugarske monarhije i Hrvatsko-slavonske vojne krajine odnosno VI. brodske pukovnije i generalata u Osijeku. U župansku 11. satniju spadaju još Bošnjaci i Štitar. Ukinjanjem

Vojne krajine 1881. godine Županja se priključuje banskoj Hrvatskoj i postaje sjedište kotara s naseljima od Strošinaca na istoku do Babine Grede na zapadu.

Od tada datira i kontinuitet naseljenosti današnjeg stanovništva, a javljuje se i prvi počeci razvoja industrije u Županji vezani uz iskorištavanje sirovina kojima obiluje Slavonija i Srijem. Riječ

Spomenik poginulim braniteljima

Graničarski čardak iz vremena Slavonske vojne granice koji je ujedno Zavičajni muzej "Stjepan Gruber"

Župna crkva Mučeništva sv. Ivana Krstitelja

je o goleminu šumama hrasta lužnjaka koje su privukle engleski kapital kojim se 1884. godine podiže golema tvornica tanina, prirodnoga organskog spoja koji se tada najviše koristio u industriji kože i obuće. Osim toga gradi se i tvornica bačava za transport tanina. U spomenutim industrijama radilo je u Županji krajem 19. stoljeća više od 600 radnika od kojih su mnogi došli iz ostalih dijelova Hrvatske, posebno Gorskoga kotara gdje je bila dulja tradicija eksploatacije šumskog drveta. Proizvodnja drvenih assortimana bila je godišnje preko 1.200 tona, a zahvaljujući tome intenzivno se povećava i broj stanovnika Županje. Početkom stoljeća Županja ima 3.630 stanovnika, što je znatno povećanje radi imigracije. No, početkom 19. stoljeća kada su hrastove šume u okolini Županje uglavnom posjećene, započinje stagnacija dotadašnje drvne industrije, a tvornica tanina prestaje raditi 1936. godine.

SLADORANA I MLJEKARA

Nešto kasnije, još za vrijeme 2. svjetskog rata, 1942. godine počinje izgradnja i danas najznačajnijega gospodarskog subjekta cijelog županjskog kraja, sladorane, a kasnije i mljekare. Nakon 2. svjetskog rata dolazi do intenzivne industrijalizacije, a uz sladoranu niče i novo naselje u koje dolaze poslijeratni kolonizatori pridošli iz primorskih i planin-

skih krajeva Hrvatske. Od 1956. do 1961. godine Županja je središte kotara, a od 1993. godine pri posljednjim promjenama političkog ustroja Županja dobiva status grada. Godine 2006. iz sastava Županje izdvaja se općina Štitar pa je područje lokalne samouprave grada Županje sa samo jednim naseljem, Županjom.

Značajnu ulogu u obrani suvereniteta Hrvatske odigrala je Županja u Domovinskom ratu obranivši državnu granicu prema Srbiji na šumskome prostoru Spačve, a posebno na granici prema BiH. Pripadnici JNA iz Tuzlanskoga korpusa i pobunjeni Srbi pokušali su forsirajući rijeku Savu okupirati županjsku Posavini, no to im nije uspjelo. Osim toga, pripadnici vojnih postrojbi iz Županje pridonijeli su očuvanju hrvatskih prostora u susjednoj Posavskoj županiji u BiH. Ipak, ono po čemu će Županja biti zapamćena u Domovinskome ratu je najdulje razdoblje opće opasnosti u ovome gradu koje je trajalo čak 1.263 dana, od 27. travnja 1992. pa do 12. listopada 1995. godine.

GRANIČARSKI ČARDAK

Gledajući gospodarsku sliku današnje Županje najznačajniji subjekt je svakako sladorana pa Županja s pravom nosi

naziv grada šećera. Uz to ima i tvornicu poljoprivrednih strojeva u njemačkome većinskom vlasništvu *Same Deutz Fahr*, drvnu industriju koja je u sastavu virovitičkog *TVIN-a*, Tvornicu stočne hrane "Fooder", kao i mljekarsku industriju u sastavu varaždinske Vindije. Županja ima i značajan granični prijelaz prema susjednoj BiH prema Orašju, središtu Posavske županije.

Mnogobrojne turiste Županja privlači jednim sačuvanim graničarskim čardakom iz vremena Slavonske vojne granice koji je ujedno Zavičajni muzej "Stjepan Gruber", a koji je najbolji primjer vojno-krajiške arhitekture u 17. stoljeću. Županja je grad koji je u Hrvatskoj poznat po prvoj nogometnoj lopti i organiziranom igranju nogometa, kao i tenisa, o čemu postoje spomenici u gradu. Od turističkih manifestacija značajno je Šokačko sijelo koje se održava svake godine u veljači počevši od 1968. godine.

Opadanje broja stanovnika kao posljedica negativnih demografskih kretanja obuhvatilo je i Županiju koja prema posljednjem popisu ima 12.090 stanovnika, što je smanjenje za oko 1.100 stanovnika u odnosu na 2001. godinu. ■

Sladorana - najznačajniji gospodarski subjekt cijelog županjskog kraja

ENG Županja is a town in the eastern Croatian region of Slavonia and is part of Vukovar-Srijem County. The 2011 census puts the town's population at 12,090 inhabitants.

Protiv klevetnika kao i protiv pedofila

Kad se Kordića dočekalo na čelu s biskupom Košićem kao žrtvu Haaškog suda i kao čovjeka koji je, nakon montiranoga procesa u isprobanoj boljševičkoj maniri, nevin ležao, počela je "hajka i na ptičja jaja". Cipelarili su ga gore od montirane optužnice UN-tribunala u Haagu!

Piše: dr. fra Šimun Šito Čorić, Švicarska
(sito.coric@gmx.net)

Najveći umnici čovječanstva oduvijek upozoravaju da zavist, laž i kleveta spadaju u najgore neprijatelje ljudskosti. Sam prastari pojам vrag, đavao ili sotona, uvjiek shvaćan kao nešto najgore na ovome i onome svijetu, izvorno znači kao onaj koji "zavidi, laže i kleveće" (diabolos). Mislilo se da se tim karakteristikama njegovu zloču i opasnost može najbolje opisati. Prema Isusovu biografiju Ivanu Isusu je rekao da onaj koji zavidi i kleveće ima "đavla za oca". Za pokojnog Voltairea zavidnik i klevetnik je hidra, ona mitološka zmija s osam glava koju je jedino mogao ubiti junak Heraklo. U slavenskim jezicima klevetanje je, uz ostalo – širenje smrada, u Eskima – prljanje snijegja pred tuđom kućom, a za Pueblo Indijance - zao duh u čovjeku. A podvale, laž i klevetanje su tako česti u društvu kao da se civilizacija u tome uopće nije razvijala. Čak i u

klerikalnim krugovima ima puno toga smrada. Ima ustaljenih klevetnika među duhovnim licima, takvih pojedinaca čak u biskupijskim i našim provincijskim upravama, poznamo ih imenom i prezimenom. Naš Dalmatinac sv. Jere takve naziva "klerikalnim malograđanima i vikom sitnih duša". Međutim, ni danas se protiv takvih ne poduzima ništa, a nanose štetu Crkvi i narodu jednakako kao pedofili. Biskupi i provincijali prvi bi morali poduzimati nešto i odgovarati za klevetnike u svojim redovima. Uvјeren sam da dolazi vrijeme civilizacije kad će se prema klevetnicima i lažovima društvo morati početi odnositi kao što se konačno, hvala Bogu, odnosi prema pedofilima u novije vrijeme.

KLEVETNIČKI GLAS JEDNOGA SVEĆENIKA

Pišem sve to jer evo su se izredali i popisali po Hrvatskoj svi oni koji su se klevetnički oborili na Darija Kordića. Kao da su s više žara čekali tih njegovih izdržanih gotovo 17 godina europskih zavtora nego on sam. Kad se Kordića dočekalo na čelu s biskupom Košićem kao žrtvu Haaškog suda i kao čovjeka koji je, nakon montiranog procesa u isprobanoj boljševičkoj maniri, nevin ležao, počela je "hajka i na ptičja jaja". Cipelarili su ga gore od montirane optužnice

UN-tribunala u Haagu! Mnoge je zapre-pastio klevetnički glas jednoga svećenika na odgovornoj poziciji sarajevske nad-biskupije protiv Kordića. Nisu se tako obrušili ni na koga drugoga od haških osuđenika, čak ni na vukovarskoga Šljivančanina okrvavljenih ruku, kojem su na dočeku njegovi doveli bijelog konja i posadili ga na njega.

Ovakvi napadi mogu se objasniti mnogobrojnim razlozima. Ono što sigurno znamo jest da ne spadaju u karakteristike ni duhovnog ni psihičkog zdravlja, a najmanje u osnovnu ljudskost. U svoje vrijeme mediji u RH bliski vlasti i Haagu slavili su Tihomira Blaškića kad je nakon devet godina došao iz zavtora, bez obzira na to što je prihvatio napisanu laž svoga odvjetnika Nobila o paralelnoj liniji zapovijedanja. Naravno da je bilo super da se Blaškić izvukao od groznih 45 godina političke haške nepravde, ali što je s drugim Hrvatima i hrvatskim narodom na koje je preko ovog slučaja bačena zločinačka ljaga?! A onda je jedan svjedok ipak u konačnici priznao podvalu. Donio je na UN-tribunal unaprijed sastavljenu lažnu izjavu Blaškićeve obrane koja mu je došla u posjet, tražila od njega da to potpiše i tako se oslobodi, a optereti Kordića i cijeli niz drugih Hrvata.

**Kleveta ne ubija toljagom, ali se provlači krvnim žilama
poput otrova pa se i ne primjećuje kako djeluje.**

NOBILOVA KONSTRUKCIJA

Drugu podvalu Blaškićeve obrane i odgovornih u Vladi RH dokumentirao je cijeli niz medija i objava, od Večernjega lista do Carle del Ponte u svojim haaškim memoarima. Zasvjeđeno je da su Blaškićeva obrana i odgovorni u tadašnjoj Vladi RH montažama i lažima prevarili UN-tribunal. Naime, Nobile je osobno dao barem jednu lažnu izjavu pred odgovornima u Vladi RH i to na četrtdesetak stranica, njome sterećivao Blaškića, a teško lažno optužio za ahmički zločin niz Hrvata na čelu s Kordićem. Onda su taj dokument skratili na pola, izbacivši iz njega sve po čemu bi se moglo primijetiti da je to osobna Nobilova konstrukcija te ga iz Vlade poslali u Haag. Onda se Blaškićeva obrana pozivala na njega na Sudu kao na ključni autentični dokument. I UN-tribunal je na to nasjeo ili se pravio da mu ta mutna rabota nije poznata. Koliko god je na UN-tribunalu na mješten jedan broj neprofesionalnih i mutnih tužitelja i sudaca, ima također indicija da su barem neki na UN-tribunalu primijetili tu mučku, a onda je pod engleskim utjecajem prešutjeli? Na ovaj način je lažno mesičevski optužen ne samo i predsjednik RH Franjo Tuđman i ratni ministar Gojko Šušak, nego i RH kao agresor. Sam Kordić je dobivao više puta ponudu da i on potpiše takvu optužbu, a zauzvrat su mu nudili slobodu. S gađenjem je to dobio! A što se Engleza tiče, Glas koncila je dobro naveo otiske njihovih prstiju u ahmičkom zločinu i oko njega, a Kordić je bio glavna žrtva njihove hajke vezane uz izjednačavanje hrvatske i srpske krivnje za rat u BiH. I sam Blaškić je svjedočio da su

Englezi više puta inzistirali na tome da se iseli Hrvate iz cijele Lašvanske doline i da su ih naši odbijali. Nije onda čudo da su prvi na udaru Haaga bili upravo Hrvati iz srednje Bosne.

'LUDO OPRAŠTANJE'

Čini se da Kordić ipak pravi pogrešku što neupitno opraća klevetnicima i montažerima laži kao i ovima što nje ga i Hrvatsku i dalje lažno optužuju. Na njemu su iskalili i onaj bijes koji su bili uzalud namijenili za generale Gotovinu i Markača. To im se na sreću bilo izjalo vilo jer su haaški suci ispalili pošteniji od njih. Nisam siguran da je dobro da to Kordić čini, barem zbog hrvatskoga naroda. To se u psihologiji naziva "ljudim opraštanjem" jer niti se lažovi i montažeri kleveta kaju niti traže oproštenje. Pa i kad je Isusa neki stražar pljusnuo, Isus mu je rekao: "Ako sam kriv, dokaži da sam kriv, ako nisam, zašto me uđaš?" Ono o "drugom obrazu" je samo za nasilnike koji su u stanju shvatiti svoju pogrešku i ispričati se. A ako to nisu ili neće, onda bi "okretanje drugog obrazu" bilo "bacanje bisera pred svinje" jer svinje prepoznaju samo zrna kukuruza.

U poznatome indijskome Manuovu zakoniku iz 2. st. pr. Krista, koji ocrtava smjernice za izgradnju plemenitog čovječanstva, kleveta i laž su glavne kočnice na tom putu pa se tamo upozorava: "Ako samo jednom u svom životu kažeš laž, sva dobra djela što si ih učinio od svoga rođenja možeš baciti psima." Ali eto, i nakon nekoliko tisuća godina još uvijek su lažljivci i klevetnici među nama kao da smo u vremenu prije samog Manua. Što nam je s njima činiti? ■

ISELJENIČKA VIJEST

HRVATSKA LOZA IZ CHICAGA U MATICI

ZAGREB - Članove Folklorne skupine "Hrvatska loza", njih četrdesetak, u Matici je 4. srpnja pozdravio ravnatelj mr. sc. Marin Knezović i voditeljica Odjela za kulturu Srebrenka Šeravić, prof. Oni će od 2. do 16. srpnja boraviti u Hrvatskoj, i to u Zagrebu, Varaždinu, Osijeku, Đakovu, Opatiji i Puli.

Na turneji, u organizaciji HMI-ja, skupina je isti dan nastupala u Pavutini kraj Karlovca s KUD-om "Žakanje", a zatim 6. srpnja nastupa na Đakovačkim vezovima. Voditelji plesa "Hrvatske loze" su Marija Fumic-Skukan i Dijana Krpan, a voditelji tamburaša Jelena Zivko i Maya Jambrusic.

Tamburaško-plesna skupina "Hrvatska loza" osnovana je 1979. godine u Chicagu pod pokroviteljstvom Hrvatskoga kulturnog centra i Hrvatske crkve Andjela čuvara (danasa Župe blaženoga Alojzija Stepinca). Osnovana je s ciljem stvaranja kulturne organizacije koja će čuvati bogato hrvatsko kulturno naslijeđe i pružiti priliku našoj mladosti u iseljeništvu da nauči izvornu glazbu i plesove iz različitih dijelova Hrvatske. "Hrvatska loza" uspješno postoji više od 30 godina, a izvođači su u dobi od 8 do 18 godina i obično nastavljaju svirati i plesati tijekom srednjoškolskog obrazovanja. U skladu s dobi i sposobnostima djece, skupina je podijeljena na početnike, srednju dob i izvođački ansambl. Recentni izvođački ansambl su djelovalo je na različitim festivalima na širem području Chicaga, u SAD-u i Kanadi, tri puta na turnejama po Hrvatskoj - posljednji put u ljeto 2010. godine. (S.Š., D.Š.Š.)

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika učite kada želite i gdje želite

A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian learn when and where you want

Sveučilište u
Zagrebu

@ srce

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

15. rujna - 7. prosinca 2014.

September 15 - December 7, 2014

- **7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodlu)**
- **150 nastavnih aktivnosti**
- **24 sata online nastave u živo**
- **iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik**
- **interaktivni, komunikacijski i individualizirani pristup učenju jezika**

- *7 learning units in the Moodle-based e-learning system*
- *150 learning activities*
- *24 hours of real-time communication online*
- *experienced language instructors, specialists in Croatian as L2*
- *an interactive, communicative and individual approach to language learning*

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici

Look at videos about the course at web page

www.matis.hr

Obavijesti i upisi

additional information and enrollment:

ecroatian@gmail.com

Ministar turizma
Darko Lorencin u
pratnji autora Davora
Rostuhara posjetio
je izložbu "National
Geographic - Hrvatska
iz zraka" u Domu
Hrvatskog društva
likovnih umjetnika

Lijepa Naša kakvu još niste vidjeli

"Želja mi je ponuditi jedan novi pogled na ljepote naše zemlje, potaknuti sve da još više cijenimo i čuvamo naša kulturna i prirodna blaga", naglasio je Davor Rostuhar

Tekst: Uredništvo Snimke: "National Geographic - Hrvatska iz zraka"

National Geographic - Hrvatska iz zraka", izložba i fotomonografija Davora Rostuhara o dosad neviđenim kulturnim i prirodnim ljepotama Hrvatske, mogla se u lipnju razgledati u Domu HDLU-a u Zagrebu. Kako je na otvorenju istaknuo glavni urednik National Geographica Hrvatska, Hrvoje Prćić, bez lažne skromnosti možemo reći da je to jedan od najvećih, ako ne i najveći fotografski projekt u Hrvatskoj. Projekt je trajao sedam godina, koštao više od milijun kuna, dokumentirao hrvatske ljepote, krajobraze, vizure na dosad neviđen način, a sada će i svjetsku publiku upoznati s ljepotama naše zemlje.

Izložba se sastoji od pet razina i dviјe multimedijalne projekcije u galerija-

ma Doma HDLU-a, od klasičnog printa u velikom formatu do multimedijalnih i multisenzornih sadržaja. Glavna atrakcija izložbe je projekcija s najvećeg projektoru u Hrvatskoj na pod galerije Bačva promjera 18 metara. Namjera projekcije posebno animiranih fotografija je posjetiteljima prenijeti osjećaj slobode letenja iznad Hrvatske, što je čini jednim od najatraktivnijih multimedijalnih projekata godine. Hrvatska iz zraka ujedno je i jedan od tehnički najzahtjevnijih i najskupljih fotografskih projekata posljednjih godina u našoj zemlji. Projekt je od početka prepoznao najugledniji svjetski fotografski časopis National Geographic, a dvije od pet dosad objavljenih reportaža

nagrađene su uglednom nagradom National Geographica. Posebno izdanje knjige na engleskome jeziku "National Geographic - Croatia from above" ujedno je prva hrvatska fotomonografija koja će uz brand National Geographica doživjeti svjetsku distribuciju preko mreže ovoga priznatog magazina.

SPREMA SE SVJETSKA TURNJEJA IZLOŽBE

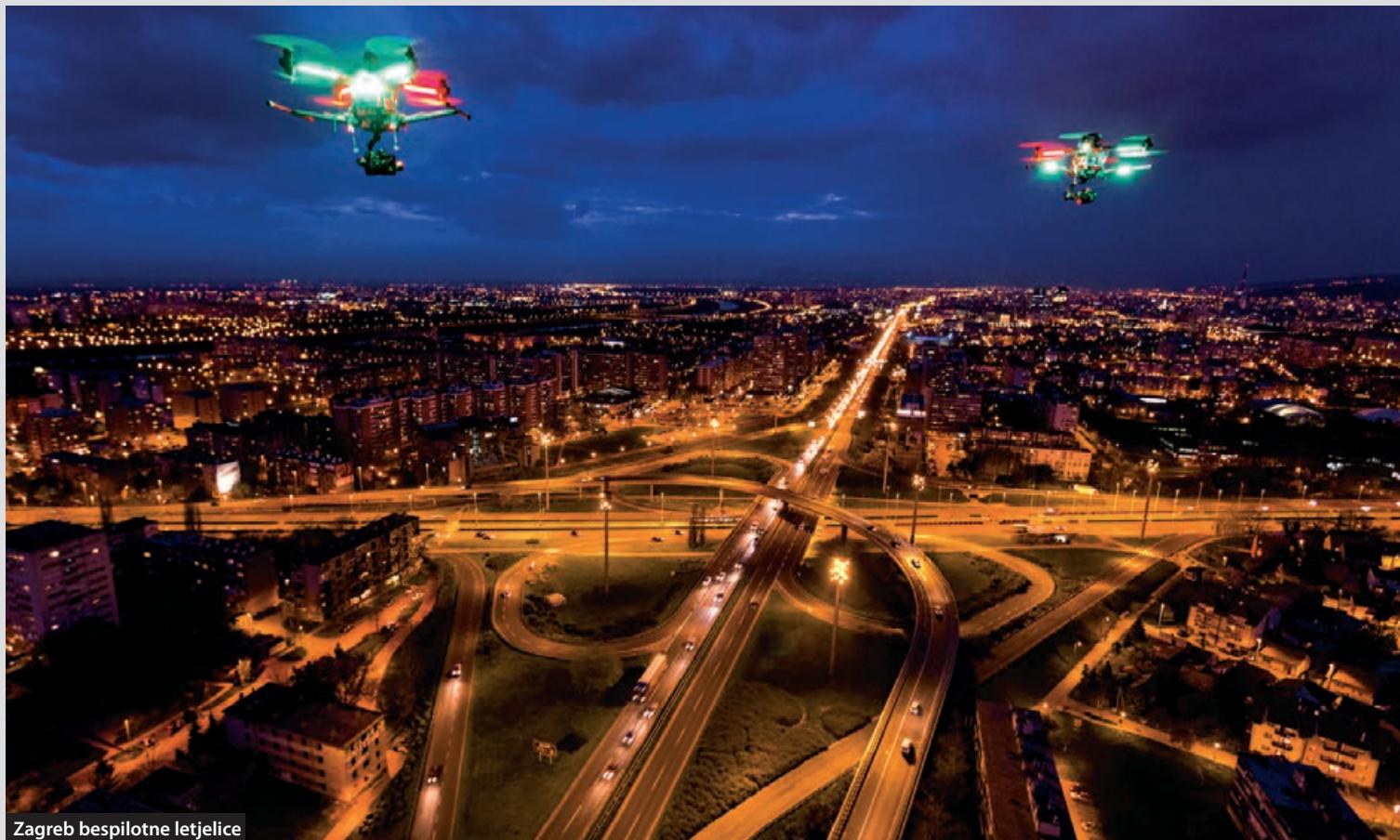
Izložbu i fotomonografiju zagrebačka publika mogla je vidjeti do 28. lipnja, trenutno je postavljena u Dubrovniku dok će od 16. srpnja gostovati u Splitu do kraja tog mjeseca. "Hrvatska iz zraka" gostovat će u sljedećim gradovima: Hvar (31. srpnja - 10. kolovoza), Zadar (12. - 21. kolovoza), Varaždin (22. - 31. kolovoza), Rijeka (2. - 13. rujna) i Osijek (16. - 28. rujna). Zamišljeno je da izložba bude pokretna i postavljena u javni prostor (trgovi, rive, parkovi), kako bi bila

Rijeka karneval

Sinjski alkari

Zagreb bespilotne letjelice

'Moj najveći projekt do sada'

Prema riječima Davora Rostuhara, fotografa i putopisca koji je uz mnogobrojne fotoreportaže i feljtone izdao i četiri knjige, cilj projekta bio je "istražiti Hrvatsku iz zraka, dokumentirati je najsuvremenijim fotografskim metodama i stilom, otkriti nove vrijednosti, ali i pružiti novi pogled na poznate vrijednosti. Posljednjih 10-ak godina proputovao sam i dokumentirao život u gotovo stotinu zemalja svijeta, no u pauzama od dalekih destinacija putovao sam Hrvatskom. 'Hrvatska iz zraka' moj je najveći projekt do sada, rezultat je to sedmogodišnjeg truda, odricanja, ali i velike pomoći mnogobrojnih institucija i pojedinača bez kojih ovaj financijski i tehnički zahtjevan projekt ne bi bio moguć. Želja mi je ponuditi jedan novi pogled na ljepote naše zemlje, potaknuti sve da još više cijenimo i čuvamo naša kulturna i prirodna blaga", naglasio je Rostuhar.

Rostuhar daje izjavu prije otvorenja izložbe u Dubrovniku

Hrvatska iz zraka ujedno je i jedan od tehnički najzahtjevnijih i najskupljih fotografskih projekata posljednjih godina u našoj zemlji.

Tornjevi zagrebačke katedrale izviru iz magle

More

Fužine kajakaš

Perućko jezero

pristupačnija većem broju ljudi i ostvarila bolju interakciju s publikom. Također treba naglasiti da se spremaju svjetska turneja izložbe pa organizatori predlažu da se zainteresirani Hrvati u inozemstvu jave ako su zainteresirani da ova jedinstvena izložba dođe i u njihov grad.

Fotomonografija se može nabaviti na hrvatskome i na engleskome jeziku - i to najbolje izravno narudžbom preko www.hrvatskaizzraka.com ili www.croatiafromabove.com ■

ENG The National Geographic – Croatia From the Air exhibition and photographic monograph features the work of Davor Rostuhar. These never before seen images of the cultural and natural beauty of Croatia can be viewed all of June at the Croatian Association of Artists (HDLU) House in Zagreb.

Senzacionalni Gradišćanci

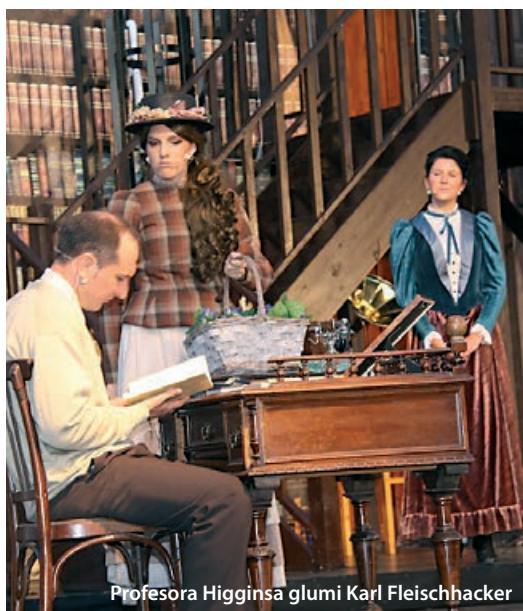
Zapravo zastane dah kad se pomisli što je cijeli ansambl izradio, uvježbao i pokazao. Treba skinuti kapu pred pozornicom koja je nadmašila izvedbe mnogih profesionalnih ansambala i kazališnih kuća

Tekst: **Uredništvo** Snimke: **Hrvatske novine**

"Mlada inicijativa", lokalna kulturna udruga iz hrvatskog sela Mjenova u srednjem Gradišću (Austrija) imala je u petak, 27. lipnja, premijeru svog do sada vjerojatno najvećeg pothvata - praizvedbu poznatoga mjuzikla "My Fair Lady" i to na gradiščansko-hrvatskome jeziku. U ovu produkciju pod vedrim nebom uključeno je oko 100 ljudi iz Mjenova i okolice. Pritom treba znati da Mjenovo ima samo 370 stanovnika! Tamburaški orkestar i glazbenici muzičke škole prate pjevače. Glavnu ulogu nebrušenoga bisera i kćer iz siromašnoga stana Elize Doolittle odlično predstavlja Hannah Darabos, a fonologa i njegova odgojitelja, profesora Higginsa, glumi Karl Fleischhacker. Oboje su svladali zahtjevne uloge, kao i cijeli ansambl koji je pokazao nevjerojatne glumačke vještine, a muzička pratnja pod ravnanjem Edija Jahnса podsjetila je na velike kazališne orkestre. Pritom treba posebno istaknuti

Glavni urednik gradiščanskih *Hrvatskih novina* u svome tjednom komentaru o mjenovskoj predstavi kaže, uz ostalo, sljedeće: "Uzimajući u obzir okolnosti, sredstva ka stoju na raspolaganje i amaterizam i peljačev i malih, mlađih ino jur malo zrelijih ljudi na pozornici kao i iza po ovoj premijeri moremo govoriti samo u superlativi, dakle u najvišem stuponjevanju pridjevov; tj: predivno, prelijepo, prezanimljivo, najangažiranije, najganutljivije, najodusjevljenije i bogzna još kakovih preov i najov. Ali mogli bi to sve i pojednostaviti ovako (iz gledišća Mlade inicijative, ka nosi ov projekt): neizmjerni trud se je isplatio i nosi jur sada predivan sǎd, ki će se s meseci i ljeti još oplemeniti; (iz gledišća publike, ka je bila nazoči na premijeri i će još doći na ostale predstave): lipo je bilo, dobro, upečatljivo i ostavilo dibok pozitivan utisak."

Profesora Higginsa glumi Karl Fleischhacker

Tamburaški i gudački orkestar pod ravnanjem Edija Jahnса

Izvrsna Hannah Darabos kao Eliza

Romana Prikosovića na klaviru i prijevod Mate Palatina. Initijator i redatelj mjenovskoga mjuzikla je Jakov Zvonarić. Za Hrvatski radio ORF-a Gradišće rekao je kako je bio jako zadovoljan premijerom i ponosan na velik broj angažiranih sudionika koji su se otprilike pola godine spremali za premjeru.

Jezično je prvorazredno riješena ova produkcija, a treba istaknuti i zahtjevno koreografsko rješenje Srđana Borota-Buranića. Karl Feischhacker odlično je svladao ulogu profesora Higginsa, a Hannah Darabos kao Eliza u nekim trenucima ganula je publiku. Svojim glasom svladala je različite glazbene nijanse i zahtjevne glumačke izričaje. Rješenje s orkestrom je predivno, a Roman Prikosović obavio je na klaviru golem posao. Zapravo zastane dah kad se pomisli što je cijeli ansambl izradio, uvježbao i pokazao. Treba skinuti kapu pred pozornicom koja je nadmašila izvedbe i mnogih profesionalnih ansambala i kazališnih kuća.

"My Fair Lady" je treća glazbena produkcija u Mjenovu poslije "Evgenij Onjegin" 2011. (P.I. Čajkovski) i "Za dobra stara vremena" 2012. (Rajko Dujmić, Željka Ogresta). ■

ENG A successful Gradišće-Croatian rendition of the musical *My Fair Lady* was staged in the ethnic Croatian village of Mjenovo in Austria's Gradišće (Burgenland) region, pooling the efforts of some 100 people from the town and its environs.

MLADI IZ GRADIŠĆA POSJETILI HMI

ZAGREB - Srednjoškolci iz sedam gradišćanskih škola boravili su sredinom lipnja u Hrvatskoj. Krenuli su na put želeći upoznati kulturnu, graditeljsku i folklornu baštinu Hrvatske, ali i družiti se i zabaviti na moru. Učenici iz Uzlopa, Trajštofa, Štokaprona, Matrštofa, Klimpuha, Željeznog, Gornje Pulje, Celindofa i Vorištana, njih 39-ero, obišli su Varaždin, Zagreb i otok Krk. Na otoku su u pratnji svojih profesora mr. Angelike Kornfeind, mr. Ivana Rottera i mr. Andreje Radoš obišli mjesta Vrbnik, Krk i Bašku. U Hrvatskoj matici iseljenika 17. lipnja dočekala ih je, uz voditelja odjela i odjeka, informativna power point prezentacija o programima Matrice koju je, potpomognuta prijevodom na njemački jezik profesorice Kornfeind, održala voditeljica Odjela za informiranje iseljeništva Mirjana Piskulić. (dšš)

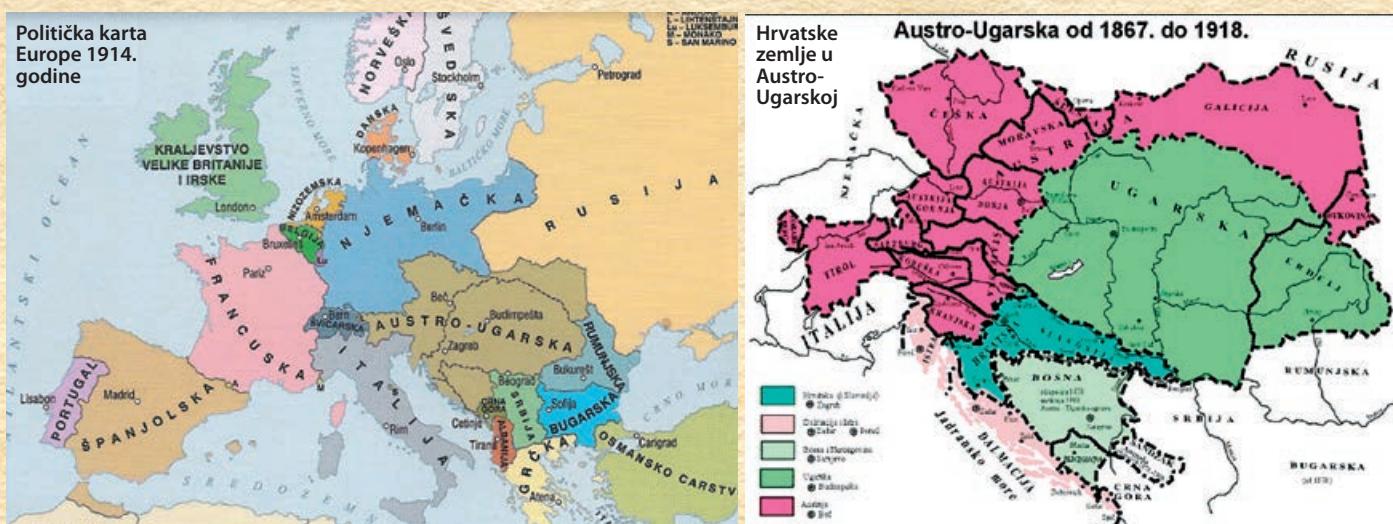

HRVATSKI DANI U ŠOPRONU

MAĐARSKA - Folklornom gala-priredbom na glavnome trgu u Šopronu 29. lipnja završili su 12. hrvatski dani. Dva dana je trajao šaroliki vjerski i kulturni program koji je mjesna hrvatska samouprava priredila zajedno s različitim društvima. U sklopu programa predstavljena je zbirka članaka Regionalne studije VI., čije težište je ove godine Prvi svjetski rat i putovanje "Po staza naših starih". Organizator i predsjednik hrvatske samouprave u Šopronu je dr. Franjo Pajrić. Prilikom Hrvatskih dana u crkvi sv. Ivana Krstitelja posvećena je statua Jurja Draškovića Trakošćanskoga. Juraj Drašković Trakošćanski (1599. - 1650.) bio je jurski biskup u 17. stoljeću, usko povezan s gradom Šoprom i crkvom Ivana Krstitelja.

Hrvati na početku Prvoga svjetskog rata

Navršilo se 100 godina od izbijanja Prvoga svjetskog rata, prvoga globalnog i totalnog rata od postanka svijeta. U ratu su sudjelovali, patili i pogibali i mnogobrojni Hrvati boreći se tijekom prve ratne godine u sklopu austro-ugarske vojske protiv Srba na Drini i Rusa na Karpatima

Piše: Željko Holjevac

Navršilo se 100 godina od izbijanja Prvoga svjetskog rata, najveće od svih katastrofa koje su dotad zadesile ljudski rod i sukoba kavog nije bilo od postanka svijeta. Bio je to globalni rat koji se četiri godine vodio na kopnu, moru i u zraku između mnogih država s nekoliko kontinenata, a ujedno i prvi totalni rat s milijunima vojnika na bojištima i milijunima civila koji su u pozadini radili za ratne potrebe. U ratu su sudjelovali, patili i pogibali i mnogobrojni Hrvati.

Velikom obraćunu europskih velesila, podijeljenih između dvaju suprotstavljenih vojno-političkih saveza (Njemačka, Austro-Ugarska i Italija kao Središnje sile i Velika Britanija, Francuska i Rusija kao Antanta), prethodila je duboka kriza međunarodnih odnosa. Ona je bila obilježena borbotom za preraspodjelu globalne moći u natjecanju između njemačke politike prodora u svijet i anglo-francu-

Odjek mobilizacije u hrvatskim krajevima

DVIJE PJESEME U SPOMEN MOBILIZACIJE ISTARSKOG NARODNOG :: USTANKA GOD. 1914. ::

U STIHOVE SLOŽIO:
MIHOVIL CUKON,
općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada prešli
vojnik 7. kompanije Landsturm Inf. Reg. broj 5.

ske politike sprječavanja njemačke ekspanzije u svijetu.

ATENTAT NA PRESTOLONASLJEDNIKA

Poslijе lipanskog atentata na austro-ugarskoga prestolonasljednika Franju Ferdinanda i njegovu suprugu Sofiju u Sarajevu, koji je izvršio bosanski Srbin Gavrilo Princip, veći dio europskoga kontinenta u srpnju i kolovozu 1914. uvučen je u rat koji se proširio na cijeli svijet. "U ovom trenutku gase se svjetla u cijeloj Europi", izjavio je britanski ministar vanjskih poslova, sir Edward Grey. Političari i vojskovođe ušli su u rat poput mjesečara, uvjereni da će nakon brze pobjede već za Božić biti kod kuće. No, zbog tehničkih dostignuća u prometu,

Na početku Velikoga rata hrvatske zemlje u sklopu Austro-Ugarske bile su podijeljene između Austrije u kojoj su se nalazile Istra i Dalmacija i Ugarske kojoj su bile pridružene Slavonija i središnja Hrvatska s Rijekom.

Poslije lipanskog atentata na austro-ugarskoga prestolonasljednika, koji je izvršio bosanski Srbin Gavrilo Princip, veći dio europskog kontinenta u srpnju i kolovozu 1914. uvučen je u rat koji se proširio na cijeli svijet.

naoružanju i vezama međusobni obraćun europskih velesila i njihovih kolo-nija diljem svijeta pretvorio se u dugotrajan i iscrpljujući rat u rovovima. "Pred našim položajima kao da se ruši svijet", zapisao je jedan vojnik.

U paklu stravičnih sudara doista se srušio svjetski poredak kakav je dotad postojao. Neke stare države su propale, a nastale su mnoge nove. Europa je polako gubila vodeću ulogu u svijetu, a Sjedinjene Američke Države su prvi put nastupile kao svjetska sila. Nestalo je višestoljetne habsburške vladavine, a hrvatske zemlje ušle su 1918. u jugoslavensku državu koja je bila rezultat ideje o južnoslavenskom zajedništvu s jedne strane i cijena za izbjegnutu podjelu hrvatskih zemalja na kraju rata s druge strane.

PODIJELJENE HRVATSKE ZEMLJE

Na početku Velikoga rata hrvatske zemlje u sklopu Austro-Ugarske bile su podijeljene između austrijske polovice u kojoj su se nalazile Istra i Dalmacija s jadranskim otocima i zemalja ugarske krune kojima su bile pridružene središnja Hrvatska i Slavonija s Rijekom. U prostranoj Monarhiji s više od pedeset milijuna stanovnika Hrvatska i Slavonija, bez Istre i Dalmacije, imale su 2,6 mi-

lijuna stanovnika, a glavni grad Zagreb sa svojih 74.703 stanovnika bio je pokrajinski gradić u usporedbi s dvomilijunskim Bečom. Dok su hrvatski krajevi na početku 1914. bili okovani snijegom i ledom, u Zagrebu su natpisani na hrvatskome i mađarskome zamijenjeni samo natpisima na hrvatskome jeziku, što je bila posljedica pobede Hrvatsko-srpske koalicije na prosinčkim saborskim izborima iako se ona u međuvremenu prilagodila dualizmu. Početkom godine u Rijeci je porinut bojni brod "Szent István", a predsjednik ugarske vlade grof István Tisza posjetio je hrvatski glavni grad.

Dolaskom proljetnih dana 1914. zaredali su u Hrvatskoj i Slavoniji prosvjedni skupovi protiv mađarskoga zakona o izvlaštenju morske obale od Rijeke do Karlobaga. Istodobno je u Zagrebu umro prvak hrvatskoga književnog modernizma Antun Gustav Matoš, a s radom je započeo Miroslav Krleža kao pripadnik novoga naraštaja hrvatskih književnika. Preminuloga zagrebačkog nadbiskupa Josipa Posilovića naslijedio je novi nadbiskup

Novinska vijest o atentatu u Sarajevu
Prijestolonasljednik nadvojvoda Franjo Ferdinand i vojvotkinja Sofija Hohenberška
umoreni u Sarajevu dne 28. lipnja 1914.

Antun Bauer, a ban Ivan Skerlecz izmanknuo je pokušaju ubojstva u zemaljskom kazalištu. Austro-Ugarska je bila uređena i uljuđena europska država, ali je habsburški dualizam predstavljao ozbiljnu zapreku za sjedinjenje hrvatskih zemalja i hrvatsku nacionalnu integraciju. Stoga je atentat na visoki par u Sarajevu 28. lipnja 1914. naišao na podijeljene reakcije u hrvatskoj javnosti: političke vlasti i mnoge udruge poslale su brzovje i izjave sućuti Franji Josipu, u crkvama su se služile mise zadušnice, a u pojedinim hrvatskim gradovima izbili su proturski prosvjedi. Istodobno se među pravoslavnim stanovništvom u hrvatskim krajevima pod utjecajem srpske promidžbe širilo gotovo ustaničko raspoloženje, a bilo je i među Hrvatima onih koji su u duhu ideje o južnoslavenskom zajedništvu odobravali sarajevski atentat.

IZNIMNE MJERE ZA SLUČAJ RATA

Objavom rata Austro-Ugarske Srbiji 28. srpnja 1914. vlasti su počele poduzimati iznimne mjere za slučaj rata. Politički sumnjive osobe i neki stranci koji su se zatekli u Hrvatskoj bili su pritvoreni, pojedini hrvatski uglednici vraćali su srpska i crnogorska odličja, ograničena je uporaba telegraфа i telefona, a rat je izazvao i druge promjene u svakidašnjicima. Opća mobilizacija u Austro-Ugarskoj naišla je na dobar odziv među Hrvatima, a dolazak prvih ranjenika u Zagreb potaknuo je humanitarne akcije za prikupljanje pomoći ranjenicima u bolnicama i obi-

Položaj u Galiciji

teljima pognulih vojnika. Mnoge škole pretvarane su u nestašici bolničkog prostora u bolnice, a rad društava i političkih stranaka bio je strogo nadziran i iznimno otežan. Neke novine prestale su izlaziti, dok su druge pokrenute, npr. *Ilustrovana ratna kronika*, ali su vojne

vlasti cenzuirale izvješća ratnih dopisnika. Hrana je kupovana od seljaka po vrlo niskim cijenama, ali je stanovništvo u gradovima svejedno počelo oskudjevati jer je opskrba bojišta imala prednost.

'ZA KRALJA I DOMOVINU'

Prve borbe na Balkanu u kolovozu 1914. završile su uzmakom austro-ugarske vojske iz Srbije. Istodobno se austro-ugarska krstarica "Zenta" (Senta) upustila u borbu s francuskom mornaricom koja je uplovila u Jadransko more. Potopljena je nakon što je oštetila nekoliko brodova, a preživjeli mornari prihvaćeni su na crnogorskoj obali ili na francuskim brodovima. Srpska vojska početkom rujna upala je u Srijem, koji je tada bio u Hrvatskoj, ali je odatle ubrzo potisнутa natrag preko Save. Na srpsko bombardiranje Zemuna i Mitrovice uzvraćeno je bombardiranjem Beograda, a zatim je počela navala pojačanih austro-ugarskih snaga na srpske položaje na Drini pod

zaštitom topova i brzometnih pušaka.

Dok su se hrvatski domobrani bорili "za kralja i domovinu" ne samo na Drini sa Srbima, nego i na Karpatima s Rusima, koji su u silnom naletu osvojili Galiciju, francuska mornarica pokušala je bombardirati utvrde na ulazu u Boku kotorskou, ali nije postigla cilj pa su se brodovi povukli na otvoreno more. Na to su Crnogorci pod vodstvom srpskih časnika topovima s Lovćena bombardirali Kotor, a borbe s njima vodile su se i pokraj Bileće. Potkraj 1914. austro-ugarski riječni brodovi pred Beogradom očistili su grad od srpske vojske prije nego što su hrvatski domobrani ušli u srpsku prijestolnicu na 66. godišnjicu stupanja Franje Josipa na prijestolje, ali je carska i kraljevska vojska ubrzo ponovno potisнутa iz Srbije. Božić prve ratne godine obilježile su žestoke borbe s Rusima u Galiciji, a u hrvatskoj pozadini uplaćivani su prvi ratni zajmovi i počelo se prikupljati "zlatu za željezo". ■

ENG 100 years have passed since the outbreak of World War I, the first global and total war in history. Many Croatians took part, suffered and died, fighting in the early years of the war as conscripts of the Austrian-Hungarian army against the Serbians on the Drina River and against the Russians in the Carpathian region.

■ ISELJENIČKE VIJESTI

PROMOCIJA KUHARICE ANE STRAŽIĆ RODRIGUEZ IZ NEW YORKA

SAD - Da najukusnija jela dolaze iz srca najbolje nam ilustrira nova dvojezična kuharica: "Iz komina Ane mlječke: Tradicionalna Hrvatska kuhinja iz Dubrovačkog kraja - From the kitchen of Ane from Mljet: Traditional Croatian Cuisine from the region of Dubrovnik".

Autorica, Ane Stražić Rodriguez, proslavila je 1. srpnja u krugu obitelji i mnogobrojnih prijatelja promociju svoje knjige u restoranu Dubrovnik u New Rochelleu u New Yorku. Ane je rođena na otoku Mljetu, gdje joj je odrastajući u ribarskoj obitelji usađena ljubav prema kuhanju. Nakon dolaska u SAD potkraj 1980-ih udala se za profesionalnoga kuhara iz Portorika, Luisa Rodrigueza, s kojim ima dvoje djece - Alberta i Michelle. Upravo su oni, hvalivši uvijek Aninu dalmatinsku "spizu" bili nadahnute koje ju je potaknulo da počne prikupljati autohtone recepte iz voljenoga kraja. Otkrivanjem starih i stvaranjem novih jela narodnoga kolorita rođena je ideja o kuhanici "Iz

komina Ane mlječke". Baš kako su hrvatsku kuhinju stvarali i još uvijek stvaraju više ili manje poznati profesionalni kuhari i mnogobrojni amateri i Ane je svojom strašću prema dalmatinskoj kuhinji tome pridonijela. Ona nam na sebi svojstven način približava lokalnu kuhinju stoljećima stvaranu u pučanstvu koje je živjelo i danas živi na tim prostorima. Iako danas na tržištu možemo pronaći na tisuće bogato ilustriranih kuharica koje ljudi vole prelistavati, komentirati i diviti se bogatoj recepturi, rijetko tko će neki od ponuđenih recepata isprobati i uvrstiti u svoju privatnu arhivu "omiljenih

jela". Ane je učinila upravo to, zapisala je svoje najdraže recepte te ih organizirala na način kako bi ih posluživala svojim dragim gostima. Naknadno je arhivu omiljenih recepata obogatila fotografijama tih jednostavnih, ali jedinstvenih jela, kao i fotografijama koje svjedoče o stoljetnoj tradiciji uzgoja namirnica. (Irena Ozimec)

Od 1951. izlazi mjeseca Hrvatske matice iseljenika

MATIČIN VREMENEPLOV

Pronašli smo u Matici za mjesec srpanj godine...

Priprema: Hrvoje Salopek

STIGLI SU DRAGI GOSTI

— SVI U MATICI NAMA STE ROBIRANI... IZJAVIO JE ČLAN GLAVNOG ODBORA HRVATSKE BRATSKOJE ZAJEDNICE JOHN OVCARIC PO SVOM DOŁASKU U ZAGREB

Iz godine u godinu se je veći broj naših iseljenika koji dolaze da vide svoj Stari kraj. Od kasnog proljeća do rane jeseni svakog dana u Jugoslaviju pristupe vijeti, pisma i telegrami, kojima je sadržaj gotovo uvijek isti:

„Dolazimo. Čekajte nas!“

Tako je i ovega ljeta. U našim lukama, željezničkim stanicama i na međunarodnim vratima se nude i stotine rođaka, prijatelja i posnika koji u nastojanju doležuju svoju braću i sestre iz duboka veljetja.

Na ciljku dolazi: Ono 2000 rođaka, prijatelja i posnika dolazilo je 18. lipnja, a g. 20. lipnja dolazili su još 150 iseljenika. Oni su potpisani u "Guest Book of relatives, friends and acquaintances welcomed more than 150 immigrants to the arrival Pleso near Zagreb on June 18, 1961." U 18. lipnja integrirano dočekano je i 150 iseljenika, a u 20. lipnja dočekano još 150. Na ciljku dolaze i strani turisti, a u Zagrebu, u sredini gradova, učestvuju u obilježavanju 20. godišnjice osnutka Hrvatske Bratske Bratstvene zajednice.

Zagreb je jedan od najprepoznatljivijih gradova Jugoslavije i gledan sa zraka izgleda ne jednostavno. Ono što je posebno je da je u njemu održane mnoge velike manifestacije, a u posljednjih godinama organizacija Hrvatske, drugi predstavnici, vojni rođaci, treći postupci, svoja rođadna mjesteta itd.

Na ciljku dolaze i gosti, a u posljednjih dana, ali i u majku, obave i sastanci s rođadnicima, oni očajajući se u mlađih dana postupci, učestvuju i stvaraju nova razumevanja, novi prijateljstvi i nove poglavlje na život i preostalu vrijednost.

Proteklog mjeseca lipnja, kada je zustreljivo bilo na stotinu, tada ono pojavilo se i na ciljku, a u posljednjih dana na emisiju malačnjaka, grupne posjetiteljstva. Prvi su policijski iseljenici u New Yorku prvi lipnji brodom. „Mandarin“ pod vodstvom Rade Šerpa i Lukača Šerpa na Nadzornog odbora Hrvatske Bratske Zajednice. Njih 40 putujuće je do 10. lipnja mornar zatim su stigli u Hertogenbosch, odatle su preputnici autobusima stigli u Zagreb u srednjoduži 12. lipnja, kada su u posjet.

Sutradan, 13. lipnja, Bernard M. Luketic pojavio je Matice iseljenika Hrvatske, gde smo imajući u svrhu i učinkovito i predstavljanju turneje Matice iseljenika Hrvatske. Bernard M. Luketic je bio prvi je put u Jugoslaviju, a on se rodio u Americi, ali je u Hrvatsku došao da uči i vidjeti svoju oču — Opatiju, okolicu. On sam kaže:

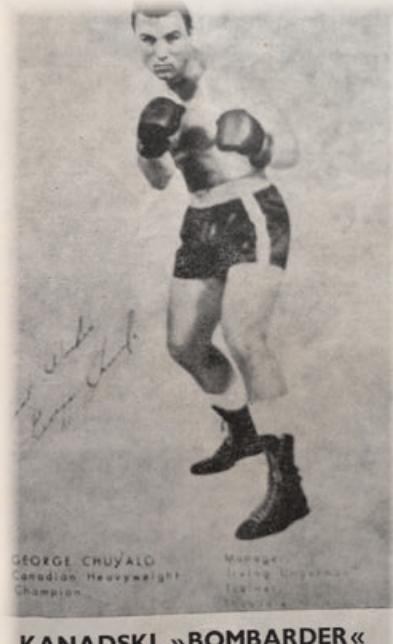
— Hodo da vidim gdje mi se danas radim, a pa tako da znam Matice turneju u svetu.

Na pitanje kakve su prve dojamove u novej zemlji odgovorio je:

— Grad Zagreb vrlo je izgledao u svemu točno imat na vise prilike da kahem po površini, a u turneji, časau mogu zauzeti i putovanje protulice vrlo sigurno bez ikakvih potiskova. Od zato

1961.

Više od 2.000 rođaka, prijatelja i znanaca dočekalo je 18. lipnja na aerodromu Pleso kraj Zagreba više od 150 iseljenika koji su u organizaciji Hrvatske bratske zajednice stigli iz SAD-a.

GEORGE CHUVALO
Canadian Heavyweight
Champion

KANADSKI »BOMBARDER« JURE ČUVALO U JUGOSLAVIJI

— Ja sam Hrvatskovac, tako sam rođen u Totoru. Moji roditelji dolili su tamo iz drugog svjetskog rata, a ja sam rođen u Mostaru, u jugoslavenskom dijelu tadašnjeg države, te ukoj u kojem je rodili moj otac, i Grljeviće, u kojima je rođena moja majka. Time ispunjavam najveću želju mojih roditelja, izjavio je pri dolasku Čuvalo.

Kanadski "bombarder" Jure (George) Čuvalo, osmi sa svjetske ljestvice najboljih boksača teške kategorije, sin naših iseljenika iz Hercegovine, sletio je na zagrebački aerodrom. "Došao sam ovamo da posjetim Podboj kraj Mostara, mjesto u kojem je rođen moj otac, i Grljeviće, u kojima je rođena moja majka. Time ispunjavam najveću želju mojih roditelja", izjavio je pri dolasku Čuvalo.

Povijesna cesta života

Hrvatska na pragu 21. stoljeća konačno ostvaruje svoj san. U ovim vrućim ljetnim danima 2003. godine, s turističkom sezonom u zamahu, puštaju se u promet dionice autocesti Zagreb-Split, autocesti Rijeka-Zagreb i autocesti Zagreb-Zadar. Autocesta od Zagreba prema Splitu, Raku, Mostaru, Zadru do Splita, proizvodit će do Riske biti 6x prema rješenju premjera hrvatske vlade, završena u lipnju 2005. godine. Pojedine dioceze one autoceste bit će u prometu u lipnju 2002. i u lipnju 2004. godine, Vlada i ministar Čačić tvrde da će do 2007. početi autocesta stari i do Dubrovnik, Štaće, ova bi autocesta trebala biti sastavni dio hrvatskog autocestnog mreža.

Autocesta Zagreb-Split sagradiće se mnoge generacije Hrvata, pridružiti, kako u domovini tako i uvanje, da Hrvatska končno postane i homogeniteta na sjeveru jug, da postane jedna u nizu evropskih država koje su već dosegale standardne standardne komunikacije. Hrvatska na pragu 21. stoljeća konačno ostvaruje svoj san. U ovim vrućim lipnim danima 2003. godine, s turističkom sezonom u zamahu, puštaju se u promet dionice na autocesti Zagreb-Split, autocesti Rijeka-Zagreb i autocesti Zagreb-Zadar. Autocesta od Zagreba prema Splitu, Raku, Mostaru, Zadru do Splita, proizvodit će do Riske biti 6x prema rješenju premjera hrvatske vlade, završena u lipnju 2005. godine. Pojedine dioceze one autoceste bit će u prometu u lipnju 2002. i u lipnju 2004. godine, Vlada i ministar Čačić tvrde da će do 2007. početi autocesta stari i do Dubrovnik, Štaće, ova bi autocesta trebala biti sastavni dio hrvatskog autocestnog mreža.

gradnja autoceste od Bihać počela je u lipnju 2000. godine, a u ranje zaključenoj opozivu američkih inženjeri, kraj je izgrađen ukupno 142,6 kilometra do čvoraša Šećer Bok. U budućnosti u potpunosti je dovršena od Bihaća do Josipova, od Josipova do sjevernog peribudućeg tunela kroz Malu Kapelu. Najatraktivniji objekt ovom prvom dijelu autoceste, preko Dobro i Bregi, brežig vjekodug mreža kojim izdvajaju tri vjekoduga Mosta, ukupne dužine 1014 metara. Nakon tih prvih stotina metara autocestom od Zagreba do sjevernog portala tunela "Male Kapela", promet će se preusmjeriti na poslovnu cestu, odnosno pravac prema Male Kapeli, koji je na metaru nadmorske visine, dalje prema Žutim lokom, gdje promet održava u pravcu odnosno Otočca i Gospića.

Tunel ispod Male Kapeli, 5760 metara, jednolično radični tunel u Hrvatskoj, preko talijanskog Cooposstrutur, na kojem će biti dovršena u 2003.

2003.

Pred turističku sezonu u promet su puštene nove dionice autocesta od Zagreba prema Splitu i prema Rijeci. Hrvatska je izgrađivala mrežu autoputova nevjerojatnom brzinom na čemu su joj pozavidiye i znatno bogatije zemlje. No, neki planovi se do danas nisu ostvarili kao npr. autocesta do Dubrovnika koja je, kako piše Matica, trebala biti dovršena 2007. godine.

BISKUP ANTUN ŠKVORČEVIĆ POHODIO HRVATE U RUMUNJSKOJ

RUMUNJSKA - Požeški biskup Antun Škvorčević u pratinji kancelara Gorana Lukića boravio je od 30. lipnja do 3. srpnja u posjetu Hrvatima u Rumunjskoj. Pohodio je župu Lupak, Karašev i Klokočić. U crkvi sv. Petra i Pavla u Ravniku, koji je u sastavu župe Lupak, predvodio je 30. lipnja euharistijsko slavlje. Koncelebriralo je desetak od trinaest svećenika Hrvata u Temišvarskoj biskupiji među kojima i Nikola Lauš, biskupijski kancelar. Pozdrav biskupu uputio je župnik Lupaka Marijan Tinjkul, izrazivši mu zahvalnost što je došao u pohod Hrvatima koji su prije više od 600 godina došli u svoju sadašnju postojbinu. Pozdravu su se pridružila i djeca, uručivši biskupu cvijeće.

Biskup je zatim u pratinji kancelara Ni-

kole Lauša posjetio Lupak, Klokočić i Karašev gdje su ga primili župnici Marijan Tinkkul, Petar Dobra te Đuređ Katić. U pratinji kancelara Lauša biskup je 1. srpnja posjetio svetište Marija Radna nedaleko od Temišvara, najpoznatije marijansko hodočasničko mjesto u Rumunjskoj koje ima svoje početke u djelovanju bosanskih franjevaca, a sliku

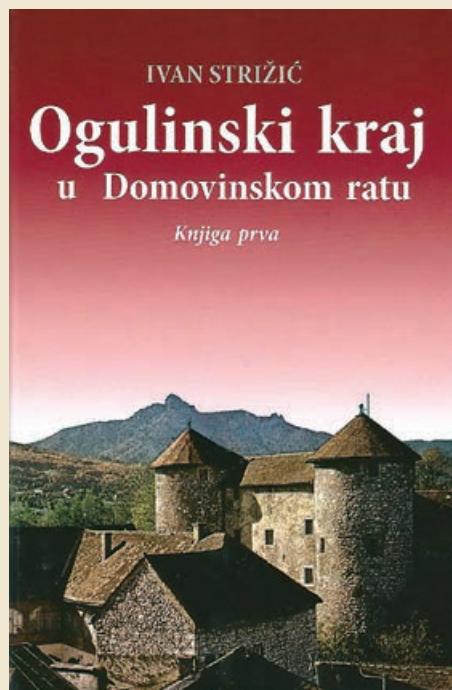
je darovao jedan bosanski vjernik, donijevši je iz sjeverne Italije. U njega rado hodočaste i hrvatski vjernici iz karaševskoga kraja. Istoga dana biskup se vratio u karaševski kraj te je u predvečerje blagdana pohoda Blažene Djevice Marije u svetištu Marija Čiklova, gdje se čuva slika donesena iz Bosne, predvodio euharistijsko slavlje za hrvatske vjernike koji su u velikom broju stigli pješice iz Lupaka, Klokočića i Karaševa. Koncelebriralo je desetak hrvatskih svećenika. Na kraju slavlja biskup je sve hodočasnike povjerio Isusovoj majci te zahvalio hrvatskim svećenicima za požrtvovnost u služenju svome narodu, a župniku Lupaka Marijanu Tinjkulu čestitao je četrdesetu obljetnicu svećeničkog ređenja. (Ika)

"OGULINSKI KRAJ U DOMOVINSKOM RATU" IVANA STRIŽIĆA

OGULIN - Nakon više godina istraživačkoga rada ove godine predstavljeno je kapitalno djelo novije ogulinske povijesti "Ogulinski kraj u Domovinskom ratu" autora Ivana Strižića.

Nakladnik ovoga monumentalnog djela s obzirom na sadržaj, teme koje obrađuje i konačnu poruku je Ogranak Matice hrvatske Ogulin, urednik knjige u ime Grada Ogulina je Tone Radočaj - dogradonačelnik, dok su recenzenti - dr. sc. Josip Jurčević i prof. Božo Čubelić.

U prvoj knjizi na 1.174 stranice autor obrađuje razdoblje od 1971. godine i zabrane Matice hrvatske pa do vojnog oslobođanja okupiranih dijelova Republike Hrvatske 1995. godine. U drugoj knjizi na 950 stranica prezentiraju se svi relevantni dokumenti od slučaja komunističke represije preko odluka demokratski izabranih vlasti, pa do vrijednih dokumenata neprijateljskih formacija s okupiranog područja. U obje knjige nalazi se kazalo spomenutih osoba i kazalo geografskih pojmovaca.

Kako je na predstavljanju knjige istaknuo dr. sc. Mile Bogović, povjesničar i gospicko-senjski biskup, Strižićev historiografski rad i napor nazvao je spašavanjem povijesti jer se nade mnogih da će se padom komunističkog sustava moći razobličiti sve krivotvorine koje je on proizvodio i da će se konačno dobiti slika naše povijesti onakva kakva je bila - nisu ostvarile. Krajnje je vrijeme da se ispitaju još živući svjedoci i sva je sreća da nam se "ukazao" Ivan Strižić i počeo skupljati materijal i saslušavati svjedoke.

Jedan od reczenzata dr. Josip Jurčević knjigu je nazvao spomenikom za buduće generacije koja će čuvati ogulinski identitet, dok je Tone Radočaj naveo kao središnja dva pitanja neistraženost Drugoga svjetskog rata i poraća u ogulinskome kraju, kao i teško rađanje ove knjige zbog teškog dolaženja do važnih dokumenata. Sam autor Ivan Strižić poručio je da će nas samo istina održati. (Zvonko Ranogajec)

PREZRENO NASLJEĐE HRVATSKIH PREPORODITELJA

Zvuči nevjerljivo, ali usporedno s hrvatskim državnim osamostaljenjem počelo se odbacivati djelo hrvatskih preporoditelja. Najprije se to počelo događati u Istri, zanemarivanjem nasljeđa hrvatskih istarskih preporoditelja (biskupa Jurja Dobrile, Matka Laginje i ostalih), a zatim se proširilo na različite dijelove Hrvatske

Piše: Sanja Vulić

Udrugoj polovici lipnja u Zagrebu se održavao Hrvatski iseljenički kongres, na kojem su se susretali, upoznavali i izmjenjivali mišljenja hrvatski intelektualci s različitim kontinenata. Naravno, bila je to i izvrsna prigoda za razmišljanje o načinima osnaživanja ključnih čimbenika za čuvanje hrvatskoga nacionalnoga identiteta, ponajprije u iseljeničkim zajednicama, ali i općenito. U tom je duhu, u sekciji nazvanoj "Učiti hrvatski", Diana Stolac, profesorica sa Sveučilišta u Rijeci, održala izlaganje "Je li moguće definirati identitet bez jezika?". Njezin je odgovor bio niječan, a s tim su se složili i svi ostali izlagaci i slušaci u toj sekciji. Tako na prvi pogled izgleda da je to pitanje u potpunosti riješeno, barem u Hrvatskoj, i da je riječ o temi o kojoj nije potrebno više raspravljati i pisati. Bilo bi izvrsno da je tako, ali na žalost hrvatska nam stvarnost uvijek nameće vraćanje toj temi.

MJESNI GOVORI POTPOMOZNUTI SENGOM

Najprije smo posljednjih desetljeća slušali različite športske i estradne zvijezde i zvjezdice koje niti znaju niti žele naučiti normirani hrvatski književni jezik pa se pri javnim istupima služe svojim mjesnim govorima potpomognutim slengom i sl. Mogli smo se tješiti da je uglavnom riječ o manje školovanom sloju pučanstva, premda vrlo popularnom i obično vrlo imućnom. Na žalost, njihov su primjer sve više slijedili novinari i voditelji emisija u različitim javnim glasilima, što ostavlja vrlo ružnu sliku o kulturnoj razini naroda u cjelini.

U najnovije smo vrijeme svjedocima i neusporedivo opasnijih postupaka za hrvatski nacionalni identitet. Normirani književni jezik, kao najvažnija kohezijska sila svakoga naroda, pa i hrvatskoga, počeo se potiskivati iz hrvatske znanosti i kulture, i to na dva načina. S jedne ga se strane potiskuje engleskim, za što je najbolniji primjer u javnosti već više puta spominjan

postupak Hrvatske zaklade za znanost, koja je raspisala natječaj za znanstvene projekte s izričitim zahtjevom da se prijave prilažu na engleskom jeziku, a riječ je o projektima i o zakladi sa sjedištem u Hrvatskoj te o financiranju iz hrvatskoga državnoga proračuna. Na pojedinačnoj se pak razini normirani hrvatski književni jezik počinje u potpunosti zamjenjivati mjesnim govorima. Neposredno prije Hrvatskoga iseljeničkoga kongresa u Istri se održavao jedan interdisciplinarni znanstveni skup, na kojem se dogodilo da su dva sudionika držala svoja znanstvena izlaganja na svojim mjesnim govorima – jedan na jednome otočkom govoru, a drugi na jednome istarskome mjesnom govoru. Sudionica toga znanstvenoga skupa kojoj je rodni govor jedan naš šokački mjesni govor – nije ta izlaganja razumjela. Čemu je to bilo potrebno?

NEZAMJENJIV HRVATSKI KNJIŽEVNI JEZIK

Hrvatski preporoditelji u 19. stoljeću i oni u rubnim dijelovima potkraj 19. i početkom 20. stoljeća bili su u potpunosti svjesni svih tih opasnosti i sverđno nastojali u jačanju normiranoga hrvatskoga književnoga jezika koji će u Hrvatskoj biti u službenoj uporabi - nezamjenjiv bilo kojim stranim jezikom ili pojedinim hrvatskim mjesnim

govorom. Zahvalni hrvatski nastavnici naraštajima su vodili školsku djecu na grobove hrvatskih preporoditelja. Od malih se nogu učilo cijeniti promicatelje i zaštitnike normiranoga književnoga jezika svih Hrvata, kao najvažnijega zaloga hrvatskoga nacionalnoga identiteta i hrvatskoga zajedništva.

Zvuči nevjerljivo, ali usporedno s hrvatskim državnim osamostaljenjem počelo se odbacivati njihovo djelo. Najprije se to počelo događati u Istri, zanemarivanjem nasljeđa hrvatskih istarskih preporoditelja (biskupa Jurja Dobrile, Matka Laginje i ostalih), a zatim se proširilo na različite dijelove Hrvatske. Nekima je sve bolje od normiranoga jezika koji se zove hrvatski i na kojem svaki Hrvat razumije svakoga Hrvata. Ne bude li više tako, ne treba biti posebice mudar da se shvati čemu to u konačnici vodi. ■

(NE)PLAN(OVII)

Mali Zrindo se zabaci na slobodnu sjedalicu ispod prazne kuke za meso umorno, kao da je zemaljski ekvator obišao pješice.

- Eh, vidi ga kako se zabaci kao da ga vrag tira! - reče mesar Stipe držeći paštarol u lijevoj ruci, a u desnoj raspovljeno janje.

- I gore od vraga! - uzvrati mali Zrindo, pa se prisilno nakašlja, pogledavši Stipu nekako mrko ispod obrva.

- E, opet te je Doris izjurila iz kuće u kupovinu, ah - munjela? - oglasi se ponovno Stipe spustivši i paštarol i janje na šank pokriven protumasnim papirom za zamotavanje mesa, pa prekrizi ruke kao da nema više što raditi, fiksirajući malog Zrinka.

- Bogam' ako sam ja manit, nisi ni ti puno pametan! - razdraži se mali Zrindo obrambeno, pa upali cigaretu. Njegove oči su sad izgledale kao u Kineza dok srće prevruću kokošju juhu.

- Ah, je oženit Amerikanku, i to tamanoputu pa joj robovat, a nisi l' ti munjela? - otrese se Stipe kao na osobnu uvredu - teško je i s našom doč' na kraj, a kamol's Amerikankom? A di ti je bila pamet?

- A, ti stari mudonja? - preša s' 40-u pa si još sam! Što mi ti znaš o ženama? - odvrati mali Zrindo ljutito gledajući Stipu pravo u oči.

Stipe se maliko zamisli. Prozove druđu mušteriju, neku srednjih godina gospodu s perfektno vertikalnom pundžom koja je mirisala na neki ugodni, najvjerojatnije skupocjeni parfem te joj se ljubazno nakloni u znak poslovne zahvalnosti. Poslije tog okrenu se opet, toga

momenta još ljutom, Zrinku.

- Slušaj, šupljoglavi munjelo, što sam ja još momak, sve je to dio moga plana, sve je ovo dio moga plana - je l'me ču-ješ? Sve kod mene ide po planu, je l'ti to razumiš? Biznis i biznis; pa kuća doma na otoku... ja dosada nisam imao vremena za cure. A - ne kao ti cure i samo cure i opet cccure (tu Stipe iskrevelji svoje usne i obraze, da je toga momenta isplazio svoj nabrušeni crveni jezik, sličio bi janjetu na kuki iza njegovih leđ). Pa konično Doris, tvoja absolutna gospodarica tvojih dana i tvojih noći! - slasno i poslovno-ponosno uzvrati mesar Stipe malom Zrindu koji više nije pušio nego žvakao cigaretu kao da je bila žvakača guma. Njegove oči sad su izgledale kao da su se namjerno ukočile u nekom nedređenom obrambeno/napadnom položaju. Sekunde su znatiželjno žurile oko njegovoga nosa i odbijale se od njegovih ko plamen vatre usnih školjki. Stipi se za fragmenat sekunde pomuti vid. Bio bi se zakleo da je ispred sebe "video" neku zapurenu životinjicu u vidu maloga bika, ili ovećega ovna koji je spreman u trku ubosti ga u visini koljena i svalit na pod, a onda mu instinktivno podarit jednu u njegova široka nabijena leđa s oba roga...

U Stipinoj mesnici na Broadwayu i 41-oj ulici u Astoriji bilo je dosta živo i užurbano te subote. Ostale mušterije već su bile navikle na ovakvu i slične prepirke. Male dramice i tragikomedije često su se odvijale u Stipinoj mesnici, koja je bila poprimila uloge neslužbene općeljudske pozornice. Predstave se nisu naplaćivale. Ulaz u "Stipino kazalište" bio je uvijek slobodan svima onima koji vole jesti svježe meso i dobro ga platit.

Glumci su se mijenjali kao i radnje koje su uvijek crpile korijene iz praktičnoga života, i usporedbom se zagrijavale do kulminacije. A ta kulminacija bi koji put došla u vidu psovke, verbalne prijetnje, šakom u nos (ali - ne prejakom da bi se tražila ambulantna kola za vožnju u Hitnu pomoć), mrkim/zvјerskim pogledom (od tih bi se mogla napraviti zrnca na krunicama...), izlaskom iz Stipine mesnice bez mesa, ili Stipinim izlaskom ispred mesnice s paštarolom u ruci; ili jednostavno grohotnim smijehom i srkanjem čašice "Starog graničara" u jednom dahu (rakija uvezena iz Domovine) u znak bratske pomirbe. I sve to u znak iseljeničke spoznaje da treba održat svoj "identitet" pa kakav on bio da bio. Ili - koji put - u vidu još žešće zavrzlame, uzdaha, dubokog pogleda koji je tjerao gusti mrak u tunelićima mozga, i koji su se vani manifestirali kroz totalnu i praznu odsutnost. Dva svijeta su se uviđek lomila i sukobljavala u Stipinoj mesnici: svijet iz nekog zacrtanog plana, i svijet predanosti svakodnevnoj inerciji - bez plana i bez volje za njega.

Poslije malo duže stanke dođe red na malog Zrinka za revanš. I dok je Stipe rezao/sjekao meso po Zrinkovoj narudžbi, odluči on produžiti prepirku s mesarom Stipom, sad kad je nutarnja plima sukoba donekle splasnula.

- Sve j' to lipo, Stipe, da ti imaš doma kuću i ovdje dobri biznis - al' s kim ćeš ih dijeliti? Ah? S paucima po čoškovima tvoje kuće? - neobično spreman uskoči mali Zrindo u potajno pripremljen protunapad uzburkavši opet onu maločas splasnjenu plimu ljudske agresivnosti.

Nepromijenjeni Stipe također nastavi po nepromijenjenoj

nutarnoj bujici:

- Eh, šupljo-glavonja, kad baš 'očeš znat - sve je u mom planu! Ona je dio moga plana. Ako pitаш tko je ona? - ona Marija! Ona me vjerno čeka. Dogodine. Prodajem sve i odo ja k Mariji u moju ganjc-novu kuću, i onda kako sriča posluži. A ti, glavonja, ostani s Doris i poslužuj sada nju, a kasnije male mulatiće, ako ih uspiješ ikad skupit?

Bile su to zadnje riječi prepiske između mesara Stipe i malog Zrinka. Stipe je prodao biznis i vratio se k Mariji i svojoj kući na otok, zadovoljan da je sve išlo po planu.

Marija je također pokazivala znakove zadovoljstva. To zadovoljstvo je dolazio iz panorame njezinog vidika: ogromna dvokatnica s velikom terasom, te trostrukom garažom; milionerska kuća prva do mora.. Iz glavne spavaće sobe pucao je pogled na široku Jadransku pučinu. Općenito, tu se čovjekova misao punila božjom svemogućnosti...

- Miljonski pogled, moja Marija! Uživaj u njemu! - podsjećao je Stipe Mariju na svoj materijalni uspjeh.

Marija bi se umjetno nasmiješila, kao da je taj smiješak kupila negdje u trgovini zlata... Baš kao i one mušterije u bivšoj mesnici na Broadwayu! - mislio je Stipe.

Nešto je u tom osmijehu nedostajalo. Nešto je u Marijinom smiješku bilo skriveno. Osjetio bi to Stipe kroz sumnju; i duga, teška ruka šutnje prekrila bi njegova usta i sprječila ga da govori. Zrinkove riječi iz New Yorka su ga tjerale kao razlučene osi: S kim ćeš sve to podijelit? S paucima?!

Stipe bi obvezno, svaki dan metlom išao kroz svoju vilu i kontrolirao

čoškove, -de facto- idući u lov na paukove - samo da ne bi mali Zrinko bio u pravu sa svojim proroštвом.

Jest - bila je tu Marija, oličenje ženske ljepote u stasu i pasu, potencijalni muški ponos u svakom muškarčevom glasu... Ali, ništa nije dolazilo od Marije, Marije nerotkinje; Marije koja je bila glavna karika na lancu Stipinoga plana.

Plan... plan... planovi - sve treba ići po planu (!). Dosada sam već trebao imati 2 sina ili kćerke! - Stipe je gundao iscrpljen kao u ludilu dok se sav znojan budio iz dubokoga sna. A - onda bi tražio metlu i išao u lov na pauke po svojim praznim sobama gaseći i paleći pozlaćene šandeline u tobolcu noći. Ne bi često ni odolio da opet proba "ono" s Marijom, budeći je pospanu, jer nadao se da svaki novi pokušaj urodi plodom? U svakoj sobi i u svakom njegovom pokretu odzvanjale su riječi maloga Žrinka, glavonje iz New Yorka. Njihova rezonancija rezala je mozak i Stipinu dušu. A Stipe bi se ponovno hvatao svoga paštarola - ne da sijeće janje nego riječi koje ga bole - da vidi kako iz njih "teče" topla krv. Krv predznak bola, tegobe, patnje... da rasijecće usnice koje su ih izgovarale. Da prospere m...k koji ih je sričao. I sve to da spasi svoj životni plan... i dočepa se toliko željenoga duševnoga mira.

A zagonetna Jadranska pučina bezbrižno se ljeskala tu ispred njegove ogromne vile. Ta pučina je bila bez boje, bez glasa, bez namjere, bez ikakve želje. Hladnokrvna i neutralna. Dozlaboga bezsjećajna kao mačeha; i lijena da zaviri u Stipino srce i praznu dušu. Čak i prelijena da poviri kroz trokrilne prozore Stipine kuće u tajnovitoj

noći - da vidi tko tu sumanito i u napadu ludosti pali i gasi svjetla i lovi pauke, i hvata se paštarola donesenoga iz New Yorka kao usputni suvenir jednoga života koji se bio zalijepio za detalje svoga plana, a koji sada pomalo isparava kao ljepilo na starom bilježu (markii) avionske omotnice poslane Mariji pred 10 godina iz Astorije (NY) - bačenom u poštanski sandučić ispred Stipine mesnice.

A s obzirom na vremenske razlike između Stipinog otoka i bivšeg boravišta Astorije - skoro u isto vrijeme dok je Stipe vrludao svojim praznim sobama - mali Zrinko, otac u Astoriji, kupovao je životne namirnice za petero svojih malisanja poslije teškog i prljavog posla u automehaničarskoj radionici. Vonjao je on na naftu i benzin i automobilske gume. I stalno je slijedio listu namirnica (kao i Stipe svoj plan) što mu je tamnoputa Doris bila pripremila vrludajući po toj samoposluži i rasipajući taj vonj na sve čega se dotakne na podove, duge police i sve vrste svih mogućih namirnica. I kad bi mali Zrinko otvarao svoju lisnicu da plati za te iste namirnice, javljalo bi mu se onih 5 malisana sa zamazane fotografije svaki put upitno? Kao da su svaki put htjeli provjeriti je l' mali Zrinko zaista njihov otac.

Mali Zrinko je radio to isto na svoj način. On ih je gledao, promatrao, analizirao, smiješio se, prisjećao se; koji put bi se i malo namrštil; a onda odmah nasmišešio... Uzimao je svoje namirnice i vraćao bi se opet u svoj neplanirani život, stazama neprovjerene životne inercije - svojoj ljubavi - tamnoputoj Doris.

U Brooklynu 27. srpnja 1997.

Srednjovjekovne borbe u Trogiru

Dok se u dalekome Brazilu nacije bore za titulu svjetskoga prvaka u nogometu, u Trogiru su se održavale nešto drugčije bitke naroda - one s mačevima i kopljima. Riječ je o petome po redu svjetskom prvenstvu u povijesnoj srednjovjekovnoj bitci, popularnoj *Battle of Nations*, koja je oko kule Kamerlengo predstavila atraktivne scene srednjovjekovnih borbi i to u režiji više od 25 nacija s pet kontinenata.

Uživanje u hrani i piću 65 metara iznad Zagreba

Međunarodni projekt "Dinner in the sky", koji se trenutno održava u 45 zemalja diljem svijeta, krenuo je s predstavljanjem i u Hrvatskoj. Na otvorenju su nazočili ministar turizma Darko Lorencin, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić te predstavnici Turističke zajednice grada Zagreba i Gradskog poglavarstva. Na stolu koji je podignut na visinu od 65 metara iznad tla uživali su u panoramskom pogledu na Zagreb i u maštovitim menijima hotela The Westin Zagreb.

18. međunarodni ulični festival Cest is d' best

Program 18. međunarodnoga uličnog festivala Cest is d' best svoju punoljetnost obilježio je sedmodnevnim "tulumom" diljem Zagreba. Na prostoru Arena centra, Strossmayerova šetališta, Trga bana Josipa Jelačića, Trga Petra Preradovića, Zrinjevca, u Tkalcicevoj, Gajevoj i Bogovićevoj ulici svakoga dana posjetitelje i prolaznike zabavljali su mnogobrojni performeri, glazbenici, likovni, scenski i plesni umjetnici iz petnaestak zemalja svijeta. Održan je i plesni program "Tango pod zvjezdama".

Međunarodni festivali vatrometa na Bundeku

Više od 50.000 ljudi uživalo je u tri dana spektakularnoga vatrometa, bogato- me glazbenom programu i zabavi koji su obilježili 14. međunarodni festival vatrometa na Bundeku. Na ovogodišnjem festivalu više od 50.000 posjetite- lja uživalo je u natjecanju ekipa iz Francuske, Belgije i Hrvatske, a ispaljeno je više od 35.000 projektila koji su bili spojeni s više od 10 kilometara žice. Na ovogodišnjem festivalu prodano je više od 3.300 lanterni te je od svake prodane odvojeno pet kuna i tako prikupljeno više od 16.500 kuna za po- moć udrugama "Krijesnica" i "Veliko srce malom srcu".

Biograd okupirali vozači Harley Davidsona

Zaljubljenici u vrhunske motore i vlasnici najpoznatijega motorističkog brenda Harleya Davida ponovno su, nakon dvije godine, okupirali Biograd na Moru. Tisuće motocikala i vozača iz cijelog svijeta uživali su uz puno glazbe, zabave, plesa, hrane i, kako su nam rekli, malo pića na 23. *Harley-Davidson Owners Group Rallyju*, jednom od najvećih motociklističkih događaja u Europi. Riječ je o jednoj od TOP manifestacija koje se ove godine održavaju u Hrvatskoj.

Zagrebačko sveučilište dobilo 430 novih doktora znanosti i umjetnosti

Novih 430 doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu na svečanosti u Hrvatskome narodnom kazalištu (HNK) promovirao je rektor Sveučilišta Alekса Bjeliš. U skladu s protokolom, kandidati su bili odjeveni u svečane odore - toge i akademske kape - te su od zgrade Sveučilišta u Zagrebu do zgrade HNK došli u povorci. Ka zgradji HNK desetak minuta kasnije uputila se i povorka prorektora i dekana predvođena rektorm Bjelišem. Svečanost promocija započela je intoniranjem himne, nakon čega je uslijedilo obraćanje rektora Bjeliša.

Četiri Porina za album Olivera Dragojevića "Tišina mora"

Marku Perkoviću Thompsonu i skladbi "Samo je ljubav tajna dvaju svjetova" pripao je vrijedan Porin za hit godine, za koji se moglo glasovati teleglasovanjem, SMS-om i preko web stranice Porina

Tekst: Uredništvo Snimka: Hina

Uzgrebačkome Hypo centru dodijeljene su 21. diskografske nagrade Porin. Četiri Porina dobio je album Olivera Dragojevića "Tišina mora", i to onaj glavni u kategoriji album godine te još za najbolji pop album, najbolju produkciju i najbolju snimku. Massimo se može pohvaliti s tri Porina, za pjesmu godine i najbolju mušku vokalnu izvedbu (za skladbu "Suze nam stale na put"), a njegove izvedbe dobile su Porina i u kategoriji najbolji kompilacijski album.

Marku Perkoviću Thompsonu i skladbi "Samo je ljubav tajna dvaju svjetova" pripao je vrijedan Porin za hit godine, za koji se moglo glasovati teleglasovanjem, SMS-om i preko web stranice Porina.

Među mnogobrojnim novim mlađim i kvalitetnim glazbenicima koji su se istaknuli u prethodnoj godini slavio je Silente koji će u Dubrovnik odnijeti debitantski Porin za novog izvođača godine zaslужenog skladbama sa svog prvenca "Lovac na čudesa".

Značajne Porine u žanrovskim kategorijama dobili su Vinko Coce za album "Morska svitanja" kao najbolji album zabavne glazbe, Pipschips & videoclips i album "Walt" koji je najbolji album rock glazbe, Vatra s albumom "VT" za najbolji album alternativne glazbe, dok je najbolji album klupske glazbe pripao Elementalu za album "U redu je", na kojem su sudjelovali i kao izvođač i kao producent.

Uz Porina za životno djelo ni ove godine nimalo ne posustaje Radojka Šverko kojoj je pripao i Porin za najbolju žensku vokalnu izvedbu skladbe "Dadirni mi srce".

Dva Porina dobili su Psihomodo pop za skladbu "Donna" (najbolja izvedba grupe s vokalom, najbolji video broj). Po dva Porina dobili su i Majke za najbolji koncertni album i video program "Majke u Tvrnici", Vokalisti Salone za najbolji klapski album i klapsku skladbu "Testamentum". I ovaj put dva Porina dobio je Lado za najbolju folklornu pjesmu i izvedbu, a toliko su ih dobili i Igor Geržina za najbolji instrumentalni album "One click world" i najbolju instrumentalnu izvedbu te Elvis Stanić za najbolju produkciju i snimku na Oliverevu albumu.

Davor Gobac - Psihomodo Pop

Dva Porina dodijeljena su i za album "Blues for you - tribute to Buha" koji je pobijedio u kategorijama najbolji album blues glazbe i najbolji album s raznim izvođačima.

Quasarr i Josipa Lisac zaslužili su Porina za najbolju vokalnu suradnju koju su ostvarili u skladbi "Ljubav", dok su Najbolji hrvatski tamburaši pobijedili u kategoriji najbolji album tamburaške glazbe. Aljoša Šerić i Tomislav Šušak dobili su Porina za najbolji aranžman na singlu Pavela "Čuvaj me".

Od diskografa prednjače Croatia Records s 12 Porina i Aquarius Records s 10 Porina, a slijede ih Menart s 5, Dallas Records s 4 te Scardona s 3 Porina. ■

Diskografska nagrada Porin je strukovna nagrada čije biračko tijelo čine profesionalni glazbenici, skladatelji, glazbeni urednici, glazbeni producenti, aranžeri, ton majstori, glazbeni pisci i kritičari. Idejni začetnici i pokretači nagrade su diskograf Veljko Despot, skladatelj Zrinko Tutić i novinar Dražen Vrdoljak, a utemeljitelji Hrvatsko društvo skladatelja, Hrvatska glazbena unija, Hrvatska radiotelevizija i Hrvatska diskografska udruga. Simbol nagrade je stakleni kipić autora Ivica Propadala.

ENG Zagreb's Hypo Centre was the venue for the 21st Porin music awards ceremony. Four Porin awards went to Oliver Dragojević's album *Tišina mora* (*Silence of the Sea*), for album of the year, best op album, best production and best recording.

"Mlado izvandomovinstvo je veliki promotor Hrvatske u svijetu"

"HSI su osjećaj radosti, ponosa, zajedništva. Teško je taj osjećaj preliti u riječi, no oni koji su došli na Hrvatske svjetske igre svakako će svjedočiti o čarima Igara koje riječi ne mogu opisati", naglasio je Franjo Pavić

Razgovarala: Željka Lešić

Neposredno pred Hrvatske svjetske igre (HSI), veliku sportsku svetkovinu koja će se od 21. do 26. srpnja održavati u Zagrebu, za reviju *Matica* razgovarali smo s Franjom Pavićem, sportskim direktorom HSI-ja. Jer, tko je bolji sugovornik od Pavića koji je u projektu Igara od samoga početka i koji je sudjelovao u rađanju ove sportske manifestacije kojom želimo povezati iseljenu i domovinsku mladost.

Molim Vas, predstavite se našim čitateljima.

- Rođen sam 1960. godine u lijepoj Podravini, u virovitičkom okrugu gdje ima puno šuma, polja i dobrih ljudi.

Kada ste otišli u Njemačku i razlozi odlaska?

- U Njemačku sam otišao s roditeljima još davne 1970. godine jer su rodi-

Franjo Pavić

telji tamo našli kvalitetne uvjete za rad i život. Tamo sam završio fakultet strojarstva i počeo raditi kao diplomirani inženjer. U toj struci sam i danas, imam svoj inženjerski ured i na tom polju surađujem i s hrvatskim poduzetnicima.

Budući da ste aktivan član HSK, koju funkciju sada obnašate i koje ste sve funkcije obnašali? Na kojim ste većim projektima radili te imate li neke nove projekte u planu?

- Aktivan sam u Hrvatskome svjetskom kongresu, toj velikoj udruzi izvandomovinskih Hrvata od 2004. godine. Tu sam se angažirao najviše na humanitarnim i sportskim projektima obnašajući funkcije glavnoga tajnika u tri manda. Ta funkcija glavnoga tajnika prema

mojem iskustvu je zanimljiva jer izvršitelju omogućava dodir sa svim projektima koji se u samoj udruzi pokrenu te isto tako i vanjski kontakt s partnerima i simpatizerima naše ideje jačanja hrvatskoga korpusa zajedničkim druženjem na kulturnom, znanstvenom i gospodarskom polju.

Najveći projekt HSK su Hrvatske svjetske igre u koje ste uključeni od samog početka. Koje ste funkcije obnašali na prvim i drugim Hrvatskim svjetskim igrama?

- Bila mi je čast biti zamjenik bivšeg ravnatelja HSI-ja, našega vrlog Jure Strike iz Zadra, osobe koja je glavni pokretač ovoga hvalevrijednog projekta koji se ove godine rađa treći put. Dakle,

Franjo u Uredu HSI s voditeljicom Ureda Željkom Lešić i suradnicom Ivonom Đuričković

Tu je riječ i o Hrvatima koji u trećoj ili četvrtoj generaciji žive u navedenim zemljama, a neki od njih skoro uopće ne govore hrvatskim jezikom i njima se moramo obraćati na njihovome materinskom jeziku, npr. španjolskome, engleskome, francuskome...

bio sam zamjenik ravnatelja Igra 2006. i 2010. godine kada su održane u gradu Zadru, biseru hrvatskoga Jadrana.

Budući da ste sportski direktor trećih Igara, recite nam koje obveze i dužnosti imate u projektu?

- Sportski direktor možda je zvučno ime, no iza sebe skriva niz sitnih i kruninskih zadataka koji su potrebni kako bi takav veliki projekt kao što su Hrvatske svjetske igre, popularno nazvane "Crolimpijada", ponovno uspjele. To znači da se ponajprije treba instalirati jedna djelotvorna komunikacijska mreža između samoga organizacijskog tima i svih mogućih interesenata, dakle sportaša koji se nalaze rasijani po svim kontinentima ovoga našega globusa. Argentina, Amerika, Brazil, Kanada, Australija, Novi Zeland, Južna Afrika, naša Europa, da ne nabrajam dalje gdje sve žive naši dragi Hrvati do kojih naše Ministarstvo vanjskih poslova ne može uvijek doprijeti, a mi već dugi niz godina njegujemo te hrvatske veze. Tu je riječ o Hrvatima koji u trećoj ili četvrtoj generaciji žive u navedenim zemljama, a neki od njih

skoro uopće ne govore hrvatskim jezikom i njima se moramo obraćati na njihovome materinskom jeziku, npr. španjolskome, engleskome, francuskome. U nadležnosti sportskoga direktora je, zajedno s ravnateljem Igara koji je prva osoba u timu, voditi pregovore za osiguranje sportskih terena, sudaca, opreme, smještaja za sportaše, uskladjavati razne želje i željice naših sportaša i dogovaranje svih drugih uvjeta koji se događaju za vrijeme održavanja Igara. Tu je još i traženje sponzora jer smo mi dobrotvorna volonterska udruga te prezentacija toga sportskoga jedinstvenog događanja svim državnim i društvenim tijelima u Zagrebu. No, svi bismo bili manje efektivni da nije uz nas i cijeli tim volontera koji iz naše centrale u Hrvatskoj matici iseljnika energično i uspješno odrađuju svoje zadatke, svaki prema svojim mogućnostima i sposobnostima. Uvijek treba napomenuti veličinu cjelokupne organizacije ovoga našeg projekta za koji bi zasigurno profesionalne institucije, kao na primjer sportski ili olimpijski savezi, potrošili silno ljudstvo profesionalaca i veliki novac. Mi to nadoknađujemo žarom i ljubavlju za ovu divnu stvar zblji-

žavanja domovine i izvandomovinstva preko sportskog druženja. Poznato je da sport gradi mostove i stvara veze koje nikakva sila ovoga svijeta ne može urušiti. Ima li ljestvica nego biti dio tog tima?

Jeste li zadovoljni učinjenim pripremama za ovaj veliki sportski događaj u Zagrebu?

- Zadovoljni smo jer smo svjesni da se ne mogu osigurati jednak uvjeti za sve zemlje koje će poslati svoje sportaše na natjecanje. Svaka zemlja ima u različito vrijeme školske ili studentske praznike, ima različitu finansijsku perspektivu, ima različite uvjete rada i ponašanja pa su i očekivanja sportaša različita. Neki sportaši voljeli bi biti u jednom kampu sa šatorom, gitarom i slično, dok bi drugi željeli imati smještaj u hotelu s četiri zvjezdice, klimom i Internetom. Umjetnost je sve to ujediniti i svima udovoljiti, no posljednje Igre su pokazale da je srce najvažniji faktor i tu se može reći da je uistinu zaživio moto naših igara "Jedan narod – jedno srce". Neki sportaši ovaj put neće sudjelovati na Igrama jer su u to vrijeme još u školi ili polažu ispite na svojim sveučilištima, no oni su zasigurno ponovno s nama na sljedećim Igrama!

Koliko očekujete natjecatelja iz svijeta?

- Očekujemo ukupno 800 sportaša što iz domicilne Hrvatske što iz svijeta. Uz njihovu obiteljsku pratnju i prijatelje računamo na više od 3.000 osoba koje će zbog toga sportskog događaja doći u Zagreb onako kao što su to učinili već 2006. i 2010. godine. Svi će oni kada se vrati u svoje domicilne zemlje biti ambasadori svega dobrog što su doživjeli tom prigodom u Zagrebu. To je puno veći broj ambasadora od onog kojim raspolaže hrvatska diplomacija. Međusobno umrežavanje, popularno nazvano

Očekujemo ukupno 800 sportaša što iz domicilne Hrvatske što iz svijeta. Uz njihovu obiteljsku pratnju i prijatelje računamo na više od 3.000 osoba koje će zbog toga sportskog događaja doći u Zagreb.

Pavić s Lynn Jelich i Gordanom Jandrokovićem (Zadar, 2010.)

S ekipom Argentine na Igrama u Zadru 2010.

"networking", jedan je od ključeva za bolju budućnost hrvatskoga društva i hrvatskoga korpusa, na tome treba kontinuirano raditi, što je primarna zadaća našega Hrvatskoga svjetskog kongresa od samog osnutka još daleke 1993. godine.

Jeste li zadovoljni suradnjom s Hrvatskim olimpijskim odborom i Hrvatskim sportskim savezima odnosno s pokroviteljima HSI-ja?

- Suradnja s HOO i drugim sportskim savezima je vrlo dobra. Svi oni pomažu u sklopu svojih mogućnosti, svi su prepoznali da su Igre i jedan promocijski dobitak preko kojeg mogu stupiti u vezu s onim sportašima za koje do sada nisu znali ili nisu mogli preko svojih mreža doći do njih. Veliku pomoć imamo od Hrvatske matice iseljenika kao suorganizatora, koja je dala ured i djelatnike. Jako dobra suradnja postoji s Gradom Zagreb koji će nam osigurati sportske terene, omogućiti korištenje gradskoga prijevoza i omogućiti sudionicima ulaz u muzeje i druge kulturne institucije. Državni ured za Hrvate izvan RH također nas podržava tako da smo svi u timu sretni da je sada na široj državnoj razini prepoznata ta vizionarska zamisao našeg kongresa - spojiti Hrvate čitavog svijeta preko sportskog i kulturnog druženja.

Što za Vas znače Hrvatske svjetske igre i što biste poručili mladom izvandomovinstvu diljem svijeta?

- Igre su osjećaj radosti, ponosa, zajedništva. Teško je taj osjećaj preliti u riječi, no oni koji su došli na Igre svakako će svjedočiti o čarima Igara koje riječi ne mogu opisati. Mlado izvandomovinstvo je pametno i hrabro, pozivam ga na širene pozitivnog duha među svojim rodom te na aktivno sudjelovanje u projektu zблиžavanja domovine i izvandomovinstva koje može biti ne samo na sportskoj razini, nego i na kulturnoj i gospodarskoj. Uvjeren sam da će se iz toga roditi veliki dobitak za hrvatsku stvar i to izmjenom kulture, jačanjem gospodarstva, stvaranjem jedinstvenoga hrvatskog korpusa. U ovoj buci globaliziranoga svijeta to je veliki izazov ne samo za hrvatski narod, već i za sve druge narode. *Mlado izvandomovinstvo – dobro nam došli na Hrvatske svjetske igre u Zagrebu 2014. godine!*

ENG Matica magazine spoke with Franjo Pavić, sports director of the upcoming Croatian World Games, an athletic festival hosted by Zagreb from July 21st through 26th.

Priprema: Marija Hećimović

Savijača sa šljivama

Vrijeme pripreme:
75 min

Došlo nam je ljetno, a uskoro će biti i šljiva pa bi bilo dobro napraviti savijaču prema ovome jednostavnom receptu. Razvlačenje tijesta predstavlja problem mladim domaćicama, ali jednom se mora početi. Neka to bude s ovom vrlo ukusnom savijačom gdje će posebna kombinacija okusa šljiva s rumom i cimetom nadomjestiti eventualne nedostatke tijesta.

SASTOJCI

Tijesto
300 g brašna za tanka tijesta
0,3 dcl ulja
5 g soli
2 dcl vode (mlake)

Nadjev

800 g šljiva
60 g krušnica
0,3 dcl ruma
100 g maslaca
100 g šećera
Cimet

PRIPREMA Umijesiti čvrsto i glatko tijesto, premazati ga uljem i pokriti te pustiti da odstoji 30-ak minuta. Odležano tijesto tanko razvući i pustiti da se malo posuši, odrezati zadebljane krajeve i poprskati rastopljenim maslacem. Na $\frac{3}{4}$ površine tijesta posložiti očišćene šljive narezane na četvrtine. Posuti šećerom i mrvicama, poprskati rumom i posuti cimetom te zarolati. Savijaču peći u plahu premazanom maslacem na 180 - 200 C oko 25 minuta. Pečenu i malo ohlađenu savijaču posuti šećerom u prahu i narezati na 16 jednakih komada.

RASPORED NATJECANJA TREĆIH HRVATSKIH SVJETSKIH IGARA

Zagreb, 2014.

SPORT	VRIJEME	MJESTO	ADRESA
Nogomet	22.-24.07.	ZagrebBello	Veslačka bb
Rukomet	23.07.	Kutija šibica	Veprinačka 16
Košarka	22.-24.07.	KD Dražen Petrović	Savska 30
Odbojka	22.-24.07.	Dom odbojke Mladost	Jarunska cesta 5
Tenis	22.-23.07.	Teniski centar Mladost	Jarunska cesta 5
Stolni tenis	23.07.	Dvorana L. Ratković Mladost	Jarunska cesta 5
Plivanje	24.07.	Bazen Mladost	Jarunska cesta 5
Atletika	25.07.	Bundek	Bundek
Odbojka na pijesku	22.-24.07.	Jarun	Aleja M. Ljubeka 29
Boćanje	22.-24.07.	SC Špansko	Slavka Batušića 1
Judo	22. i 23.07.	Dvorana Sutinska vrela	Podsusedski trg 14B
Taekwondo	22. i 23.07.	Dvorana Sutinska vrela	Podsusedski trg 14B
Karate	24.07.	Dom sportova	Trg K. Čosića 11

CROATIAN WORLD GAMES 2014

Zagreb, 21. do 26. srpnja
Zagreb, July 21-26

RASPORED POPRATNIH DOGAĐANJA

Ponedjeljak, 21. srpnja 2014.

Sveta misa za sve sudionike Igara u Zagrebačkoj katedrali, 19:30 sati
(misu predvodi mons. Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački)

Svečano otvaranje: Trg bana Josipa Jelačića, 21:00 sat

Večera za uzvanike - Hotel Dubrovnik s početkom u 22:00 sata

Večer dobrodošlice, Matis i Hrvatska matica iseljenika, Trg Stjepana Radića 3.,
23:00 sata

Utorak, 22. srpnja 2014.

14. Susreti pjesnika hrvatske izvandomovinske lirike, Hotel Dubrovnik, 20:00 sati

Slavonska noć, Roko Akademija, 22:00 sata

Srijeda, 23. srpnja 2014.

Hrvatska kuća - posjet članova HLL-e i gostiju projektu "Materina priča" uz degustaciju hrvatskih vina i sira - polazak prema Hrvatskoj kući je ispred Hotela Dubrovnik u 18:30 sati

Hotel Dubrovnik - 14. Susret pjesnika hrvatske izvandomovinske lirike, 20:00 sati

Zagorska noć, Roko Akademija, 22:00 sata

Četvrtak, 24. srpnja 2014.

Klanjam se Gradu heroju - posjet sudionika Susreta pjesnika i gostiju Vukovaru

Dalmatinska noć, Roko Akademija, 22:00 sata

Petak, 25. srpnja 2014.

"Svi trčimo" - kros svih sudionika Igara, Bundek, 17:00 sati

Hercegovačka večer, Roko Akademija, 22:00 sata

Subota, 26. srpnja 2014.

Humanitarna nogometna utakmica za poplavljeno područje Gunje, ZagreBello,
17:00 sati

Igraju poznate javne osobe, glazbenici, glumci i političari protiv momčadi organizatora Hrvatskih svjetskih igara

Svečano zatvaranje Igara, dodjela odličja, Green Gold Club, 20:00 sati

Hrvatski kao nasljedni jezik

trenutačno stanje i razvojne perspektive

POZIV ZA SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJU

Na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu provodi se znanstveni projekt pod nazivom Hrvatski kao nasljedni jezik: trenutačno stanje i razvojne perspektive, čija je voditeljica dr. sc. Lidija Cvikić, a u kojem je suradnik i Hrvatska matica iseljenika. Riječ je o sustavnom i obuhvatnom istraživanju kojim se prikupljaju podatci o učenju i uporabi hrvatskoga jezika izvan Hrvatske kako bi se došlo do spoznaja ključnih za daljnji razvoj i unaprjeđenje programa učenja hrvatskoga jezika, a time i očuvanja hrvatskoga jezika u inozemstvu. Za tu je svrhu izrađen upitnik. Upitnik je anoniman, svi osobni podaci prikupljeni upitnikom bit će tajni i zaštićeni, a rezultati istraživanja bit će upotrijebljeni isključivo u znanstvene svrhe. Upitnik - se nalazi na mrežnoj stranici Hrvatske matice iseljenika, a za njegovo ispunjavanje dovoljno je 15-20 minuta. Molimo sve zainteresirane da ga ispunye i na taj način pripomognu prikupljanju važnih podataka potrebnih za unaprjeđenje učenja hrvatskoga jezika u svijetu.

Hrvatska matica iseljenika

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Invitation to participate in research

The Faculty of Teacher Education of the University of Zagreb conducts a project "Croatian as a heritage language: current state and developmental perspectives" (main researcher Lidija Cvikić, PhD) in cooperation with Croatian Heritage Organization. It is a comprehensive research on the usage and learning of the Croatian language abroad aimed at gathering data needed for further development and improvement of the Croatian learning curriculum and consequently to the maintenance of the Croatian language abroad. For this purpose a questionnaire is designed which can be found and fill out at the web site of Croatian Heritage Organization. The questionnaire is completely anonymous. All personal data gathered by it will be confidential and available exclusively to researchers and research results are intended for scientific purposes only. It takes 15 - 20 minutes to fill out the questionnaire. We would kindly ask you to fill in the questionnaire and help us with collecting the data. Your help and cooperation is extremely important to us and we really appreciate it! Thank you!

‘Vatreni’ ostali bez osmine finala

Euforično navijačko raspoloženje vladalo je u domovini i među našim sunarodnjacima diljem Europe i svijeta. Utakmice se su se pratile skupno u klupskim prostorijama i ugostiteljskim objektima

Tekst: **Uredništvo** Snimke: **Hina**

Hrvatska nogometna reprezentacija nije se uspjela plasirati u osminu finala svjetskog prvenstva u Brazilu nakon što je dvoboju 3. kola A skupine u Recifeu doživjela težak poraz od Meksika 1 : 3. ‘Vatrenima’ je za prolaz trebala pobjeda, no doživjeli su, uz nedavni poraz od Brazila, najteži poraz u povijesti hrvatske vrste na svjetskim prvenstvima. U drugom dvoboju u skupini Brazil je u Brasiliji deklasirao Kamerun 4 : 1 i potvrđio prvo mjesto u skupini. Brazil je natjecanje u skupini okončao na prvoj mjestu sa sedam bodova, kao i Meksiko, ali uz bolju razliku pogodaka. Hrvatska je treća s tri boda, a Kamerun na začelju bez bodova.

Hrvatska je imala čast otvoriti Svjetsko prvenstvo u utakmici protiv domaćina Brazil. Tu ćemo utakmicu pamtitи po vrlo pristranim odlukama japanskoga suca koji je utjecao na rezultat i Brazil je uz njegovu svesrdnu pomoć uspio nakon vodstva Hrvatske preokrenuti rezultat na 3 : 1. Druga utakmica naše reprezentacije jedina je svijetla točka našeg nastupa na mundijalu. Pobijedili smo Kame-

Ključnu utakmicu s Meksikom odigrali smo najslabije

run s visokih 4 : 0. Slavlje u Hrvatskoj i među Hrvatima diljem svijeta trajalo je do ogleda s Meksikom i našim ‘preranim’ odlaskom iz Brazilia.

“Čestitam Meksiku jer su pokazali da su bolja momčad, zabili su nam dva pogotka iz prekida i učinili ono što smo mi trebali učiniti”, rekao je nakon poraza od Meksika i ispadanja sa Svjetskog prven-

stva hrvatski izbornik Niko Kovač. “Bili smo sretni što smo uopće došli u Brazil, no danas Hrvatsku nismo razveselili i idemo kući”, zaključio je Kovač.

Hrvatski navijači pratili su u velikom broju na trgovima svih većih hrvatskih gradova utakmice Hrvatske na Svjetskom prvenstvu u Brazilu. Tako, primjerice, na zagrebačkome Trgu bana Jelačića okupljalo se na desetke tisuća navijača, a pun je bio i gotovo svaki ugostiteljski objekt gdje se organizirano pratila utakmica. Euforično navijačko raspoloženje vladalo je među našim sunarodnjacima diljem Europe i svijeta. Utakmice se su se pratile skupno u klupskim prostorijama i ugostiteljskim objektima. No, nakon poraza ‘vatrenih’ od Meksika uslijedilo je veliko razočaranje i tuga. Ali navijačke misli lete već prema kvalifikacijskim utakmicama za predstojeće Europsko prvenstvo. ■

ENG The Croatian national football (soccer) team did not make it to the round of sixteen of the World Cup in Brazil after losing 1-3 to Mexico in the 3rd round of A group action in Recife.

Navijačka tuga i nevjericu potkraj utakmice s Meksikom

STIPANOVIĆ PRVAK EUROPE U JEDRENJU, TINA MIHELIĆ SREBRNA

Naslov prvaka Europe u jedrenju za klasu laser osvojio je Tonči Stipanović, dok je Tina Mihelić osvojila europsko srebro u laser radialu na prvenstvu koje je završeno u organizaciji Jadriličarskoga kluba Split. Zbog kiše i bonace jedrilici nisu ni izšli na regatno polje pa su zadržali plasmane koje su ostvari-

li nakon regate, a to je značilo da je Tonči Stipanović u pet godina četiri puta osvojio naslov europskog prvaka, dok se Tina Mihelić vratila na postolje nakon dvije godine. "Bilo je stvarno uzbudljivo jedriti doma, teški uvjeti bili su jučer u tome jedinom plovu koji sam pobijedio, znao sam da se danas vjerojatno neće jedriti, tako je i bilo. Presretan sam, sa svakim naslovom, četvrti zaredom, i to doma", izjavio je Stipanović.

ĐOKOVIĆ ZAUŠTAVIO ČILIĆA U ČETVRTFINALU WIMBLEDONA

Nakon impresivnih trijumfa protiv Berdycha i Chardyja, Čilić je ove godine ostvario svoj najveći uspjeh u Wimbledonu, plasman u četvrtfinale. Za korak više potrebna mu je bila pobjeda protiv drugog igrača svijeta, Novaka Đokovića, s kojim dosad ima omjer pobjeda i poraza 0 : 9. Đoković je i u desetome međusobnom susretu svladao Marina Čilića. Ovaj put to se dogodilo u četvrtfinalu Wimbledona gdje je Čilić vodio s 2 : 1 u setovima, ali u četvrtome i petome setu nije uspio zadržati visoku razinu igre, Đoković je preuzeo kontrolu i na kraju prošao u polufinale. Unatoč porazu, Čilić je napravio korak dalje u Wimbledonu i korak dalje u mečevima protiv Đokovića natjeravši ga prvi put u peti set (Novak Đoković - Marin Čilić 6:1, 3:6, 6:7(4), 6:2, 6:2).

RAKITIĆ U BARCELONU, MANDŽUKIĆ U ATLETICO

Hrvatski nogometni reprezentativac Ivan Rakitić (26) i službeno je postao član španjolskoga nogometnog velikana Barcelone. Nakon obavljenoga lječničkog pregleda Rakitić je za katalonski klub potpisao ugovor na pet godina, a zatim je predstavljen navijačima i novinarima. "Velika je čast, ali i odgovornost nositi Barcelonin dres. Vjerujem u svoje kvalitete i siguran sam da će se nametnuti treneru. Sve ovisi o meni i ovdje sam došao osvajati titule i ući u povijest", rekao je Rakitić koji će nositi dres s brojem 4. "Izabrao sam četvorku jer je taj broj na leđima nosio Pepe Guardiola. Bio je veliki igrač, a sada je vrhunski trener. Bio bih sretan kada bih se približio njegovim uspjesima", dodao je 'Raketa'. Rakitić je za Sevillu igrao od 2011. i u 147 nastupa zabio je 34 gola. Bio je i član Schalkea te Basela.

Hrvatski nogometni reprezentativac Mario Mandžukić napušta Bayern, a karijeru će nastaviti u španjolskome prvaku Atletico Madridu. Mandžukić je proveo dvije sezone u Bayernu i u obje je bio najbolji strijelac kluba. S Bayernom je osvojio dva naslova u Bundesliga te Ligu prvaka 2013. godine. Prošle sezone bio je drugi strijelac Bundesliga s 18 golova.

BLANKA VLAŠIĆ POBIJEDILA U PARIZU, ANA ŠIMIĆ TREĆA

Nakon što je Sandra Perković pobijedila u bacanju diska, prvo mjesto na mitingu Dijamantne lige u Parizu osvojila je i Blanka Vlašić u skoku u vis, a za sjajne vijesti sa St. Denisa pobrinula se i Ana Šimić osvojivši treće mjesto. Vlašić je pobijedila preskočivši dva metra, kao i Ruskinja Marija Kučina, dok je Ana Šimić bila treća sa 194 cm. Bila je to Blankina šesta pobjeda u Parizu (2003., 2007., 2008., 2009., 2010., 2014.) na mitingu na kojem drži rekord s preskočenih 202 cm prvo iz 2007., a zatim i iz 2010. S preskočena dva metra Vlašić je izjednačila drugi najbolji rezultat ove sezone, a na vrhu je Ruskinja Ana Čičerova s rezultatom 201. U Parizu je nastupila i Sandra Perković koja je ostvarila i četvrtu pobjedu u Dijamantnoj ligi bacivši disk 68,48 metara. Pobjedom je Perković osvojila nova četiri boda i vodi u ukupnom poretku sa 16 bodova i već je sada prilično izvjesno da će obraniti lanjski naslov.

DARIO ŠARIĆ 12. PICK NA NBA DRAFTU

Hrvatski košarkaški reprezentativac Dario Šarić (20) izabran je na NBA draftu 2014. godine od Philadelphia 76ersa. Dario Šarić izabran je kao 12. pick drafta te je i službeno najviše izabran hrvatski igrač u povijesti drafta. Prvo je Šarića zapravo izabrao Orlando Magic, ali je odmah mijenjan u Philadelphiju. No, to ne znači da će sljedeće sezone zigrati u najjačoj košarkaškoj ligi svijeta. Naime, donedavni igrač zagrebačke Cibone ovog tjedna potpisao je dvogodišnji ugovor s istanbulskim Anadolu Efesom, a i u izjavi za medije najavio je odlazak u NBA tek za dvije godine. "Sretan sam i apsolutno uzbudjen i mislim da je najbolje za mene i Philadelphiju da ostanem još dvije godine u Europi. Ali kako sam sretan jer ću se jednog dana vratiti ovdje u NBA i igrati za Philadelphia", rekao je Šarić.

Hrvatski svjetski kongres
organizira

CROATIAN WORLD GAMES

Zagreb, 21. do 26. srpnja

Zagreb, July 21-26

37 zemalja

atletika
boćanje
judo
karate

košarka
nogomet
tenis
odbojka
plivanje

16 sportova

rugby
rukomet
taekwondo
vaterpolo

Hrvatske svjetske igre održavaju se
pod visokim pokroviteljstvom
predsjednika Republike Hrvatske

Pokrovitelji:

Hrvatski sabor

Državni ured za Hrve
izvan Republike Hrvatske

Grad Zagreb

Hrvatska matica iseljenika

Hrvatski olimpijski odbor

Hrvatski nogometni savez

Turistička zajednica grada Zagreba

Zagrebačka županija

Karlovačka županija

Zadarska županija